(1)

Brzozowski 6000
Ohorn – 600
Merzman – 1500
Chudek – 500
Knap – 1500
Beck – 4000
Orski – 407
Dąbrowski 2000
Sosnowski 1000
Kempka 3000 (wekslem Kempki)

20.507 wydane ~~21.507~~

10/6
Sosnowski 2000
Baranowski 3000
Strzyżewski 1000
Lorenc 1500 (z tego 1000 podane 500 [illegible])
Lorenc (drugi) 300
Laroz 300
Chudek 400
razem 3500

verte! [illegible]

(osobnie, [illegible])

%

2

/. 10/6 e [illegible] 8500

eskont 290

~~8210~~

8790

wekse
l za 13500

wydane 8790

4710.00

[illegible] 14.44

[illegible] 4695.56

~~dalem [illegible]~~

~~dostałem weksel za 1000 [illegible]~~

Deficyt 6000 / [illegible] [illegible])

(2)

~~[illegible]~~ ~~1000 tel.~~ ~~[illegible]~~

1) dr Baranowski – 6000 k
[illegible] ~~[illegible]~~ Jasło

telegr[illegible] ~~[illegible]~~
we wtorek
telegr. wysłać

2) Ks. Okoń. Majdan ad Kolbuszowa
– 600 k.

3) Heizman prof. gimn. Tarnów
ul. Żabieńska – 1500 k. –

4) zeskontować weksel Krupki – ~~[illegible]~~ 2000

5) Chenk – 500 k.

~~[illegible]~~

6) wysłać ~~[illegible]~~ Ks. Knappous 1500 k
(dokładny adres od Bieg.)

7) Znieść Bieli [illegible]
~~[illegible]~~ „z księgi"

8) Dostki 407 zł ~~[illegible]~~ veto!

H

Dubiecky – namiestnik starych Olesznicy

o nakupie [illegible] obcej w Przemyślu

Stefan Nenhof, inspektor kolej. w Tarnopolu.

Dla Görta

— Zadzieszcza Rzeszów – Kolbuszowa (Dariusz Wędrowski w Łodzi)

— Młyn w Kolbuszowej 12 gr litr na piekarni

— Rozmowa kilku artystów o cesarzu Skarni

21 apr. 1 | 1260/4 = 315

5

(3)

P

	dziś	jutro
Tabaczyński	700	—
Mach	~~[illegible]~~	~~[illegible]~~ 500
na ręce Baranowskiego Ks. Okoń —	500	
Stojałowski na adres Franciszek Wójtowicz Bochnia ul. Biała 185 —	1500	— 1500
Gruszeckiemu na ręce Baranowskiego	1500.	— 1500
Bednarkowi na ręce Dudzińskiego	1000	1000
Więckowi na ręce Serowieckiego		3000
na Przemyśl i Lwów potrzeba mieć gotowych	8000	
	13 200	7000

17

(4)

[illegible]

[illegible]

[illegible]

u. dr. [illegible]

[illegible] Steinhart [illegible]

[illegible] dr. [illegible]

[illegible]

– [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 57

[illegible]

Zatwardzenie

Chinina

Morphi

Lodzi Kotalski

Bednarski

(brz

Zygliński i

[illegible]

W. Zabłocki

Cyga [illegible]

Altenowski

St. Grab. [illegible]

Leitleben [illegible]

na [illegible]

[illegible]

Przeładowanie

[illegible]

[illegible]

Z R. N. - 10 [illegible] ([illegible])

[illegible]

[illegible]

[illegible]

8

9

(5)

Deklaracya.

Zobowiązuję się wypłacać Radzie Narodowej, powołanej do życia uchwałą Sejmowego Koła Polskiego z dnia 8. października 1910 r., przez lat trzy od 1 stycznia 1911 r. począwszy corocznie kwotę ....

Z kwoty tej przeznaczam:

1) na utrzymanie polskiego biura prasowo-informacyjnego w Paryżu i założenie ekspozytury jego w Londynie i Rzymie kwotę..............................

2) na inne cele, wskazane regulaminem Rady narodowej (jak n. p. podtrzymywanie i tworzenie powiatowych organizacyi narodowych, wydawnictwa, broszury i t. d.) kwotę ....

Deklarowaną kwotę spłacać będę całorocznie z góry (w ratach półrocznych, kwartalnych).

Data: .... *Imię i nazwisko:* ....

Adres: ....

ost. poczta: ....

Deklaracye i datki przesyłać należy załączonym czekiem (Prezydyum Rady Narodowej: **Tadeusz Cieński, — Pieniaki**) lub przekazem pocztowym pod adresem: **Dyr. Jan Vivien — Lwów, ul. Karola Ludwika 1.**

10

1

11

(6)

Rachunek

Kosztów poniesionych wskutek agitacyi

18/4	Zaproszenia	4 Kor.
"	Sala	5 "
"	Korespondencya	5 "
"	Wyjazd z zaproszeniami	10 "
21/4	Wyjazd w podhajeckie	20 "
"	Wyjazd w wiszniowieckie	40 "
"	Dodatkowo do tego wyjazdu i dla Koryzny	10 "
"	Wydane przez P. Rodce dla Koryzny, Rybickiego, Bańciechowskiego	120 "
30/4	Wyjazd z protestami	45 "
6/5	Wyjazd po delegatów	5 "
7/5	Deputacya podróż do Lwowa i napowrót	161 " (18 n chonety)
	Razem	407 Koron

Buczacz dnia 10/5 911.

arski 19.4.1911 13

odp. 20/4 Dm

19/4

(7)

Jaśnie Wielmożny

Panie Prezesie!

Na podstawie porozumienia się ustnego z prezesem organizacyi prof. Wp. drem Grabskim zgłaszam moją kandydaturę na posła do Rady państwa z okręgu Nr 60 Buczacz —

14

Podhajce.

Zarazem udaję się z nast. prośbą. – Poinformowałem p. Prof. Dra Grabskiego w zesz. tym tygodniu, że Wydział Ligi Pomocy przemysłowej pod przewodnictwem Ks. Andrzeja Lubomirskiego powziął uchwałę: że uznaje za wskazane i pożyteczne dla rozwoju i dobra Ligi P.p., by o mandat posła

ubiegał się tej dyrektor
p. Józef Olszewski. - Uchwała
nie wymieniała ani jego,
ani mej osoby, z której
p. Olszewski o mandat ma
się ubiegać; wedle prywatnej
informacji chodziło o Prze-
myśl. - Pomimo ze strony
p. Dra Grabowskiego spotkał
mnie ostry zarzut, że do-
puściłem do takiej uchwały;
za nią głosowałem jako czło-
nek wydz. i Komitetu wyk.
ligi; chodzi mi obecnie bar-

16

-ko o usprawiedliwienie się
i wyjaśnienie mego stanowiska,
gdyż nie chcę stać pod zarzu-
tem, że z czemkolwiek zasadom
i programowi naszego stron-
nictwa ubliżyłem. Dlatego
też odnoszę się z prośbą i zapytaniem, się,
by Jaśnie Wielmożny Pan
Prezes nie raczył zwołać
głównego Komitetu, by moją
sprawę pod sąd tegoż oddać,
o ile faktycznie zajętem prze-
ze mnie stanowiskiem zawi-
niłem. Gdybym się z takiego

zarzutu nie odczuł i nie
wykazał, że z tej strony
ostatkiem uczciwie i sumien-
nie postąpiono, wszystkoby po-
szło i w naszem stosun-
nie stoi nieporozumienie, odno-
szące się do mojej osoby i
brak ufności; a choć jestem
zmyślnym pisarkiem, ale całą
duszą oddanym i dziś i zawsze,
dom wszechpolskim, sytuacja
taka była dla mnie b. przykra
Matejko też pewno bardzo, o ile

18

to w obecnym czasie usilnie
o zwołanie gł. Komitetu,
albo wezwanie mnie przed
komitet wykonawczy w naj=
bliższym czasie, tym mógł
zająć przeciwnie w tej sprawie
stanowisko wyjaśnienie.

Przy tej sposobności kreślę
wyrazy wysokiej czci i głę=
bokiego poważania

wielce oddany

Stanisław Dolski

radca sąd.

Żurawno 19/4 1911.

Błażej Harewicz

z Dubki

19.

BUCZACZ, dnia 19 go kwietnia 1911.

(8)

Jaśnie Wielmożny Panie
Radco, Łaskawy Dobrodzieju!

Między innymi i ja w ślad za depeszą inspektora kol. pana Gębarowicza, którą osobiście nadałem, ośmielam się z radością opisać w krótkości Jaśnie Wielmożnemu Panu Radcy przebieg posiedzenia i uchwały na odbytem w czwartek t. j. 18/4. b. r. zgromadzeniu demokracyi narodowej włościańskiej reprezentującej 27 wsi buczackiego powiatu oprócz 8 gmin, które reprezentował jako pełnomocnik pisarz gminny p. Koryzma z Monasterzysk. –

Prezesa demokracyi buczackiego koła p. Stojarskiego i arystokratycznej inteligiencyi jako kliki marszałkowsko-buczackiej prócz p. Zycha – nie było. –

Przewodniczył jako mąż zaufania Rady Narodowej Lwowskiej inspektor kolei p. Gębarowicz, sekretarzował kierownik szkoły z Podzameczka p. Czyżowski, przemawiali:

Pierwszy p. Gębarowicz zagajając posiedzenie, drugi sędzia p. Wysocki omawiając obecną sytuacyę, trzeci profesor gim. p. Matlachowski nawołując do organizacyi i jedności omawiając pożyteczność i czynności dawnych posłów, koła polskiego i ogólny parlament, a czwarty był kandydat na posła p. Rybicki imieniem chłopów po prostu ale dobitnie omawiając swoją niedoszłą kandydaturę, wybór posła Gabla i t. p. a kończąc się

chłopską mowę postawił wniosek, by wybrać
posłem Jaśnie Pana Radcy Dobrzańskiego. —
Po Rybickim zabrał głos ksiądz Olbracht pod-
nosząc dobitnie zasługi Jaśnie Pana Radcy
że jako ksiądz, chociaż tu w Buczaczu nie długo
ale miał sposobność poznać Jaśnie Pana a
także dużo się między ludem o działalności
dowiedział — słowem pięknie mówił. —
Po księdzu zabrał głos chłop mnie nie znany
potwierdzając mowę księdza Olbrachta. —
W dalszej dyskusyi zabrał głos profesor szkoły
wydziałowej w Buczaczu p. Mintücz, wysuwa-
jąc kandydaturę hrabiego Badeniego z Koropca
jako zasłużonego na polu szkolnictwa jako poseł
na sejm i wyjednaniu kilka tysięcy koron
na szkoły czy towarzystwo pedagogiczne i na-
mawiając do solidarności z towarzystwem peda-
gogicznem. Wniosek ten prawie jednogłośnie
(za podniesieniem ręki kto za tem) upadł, gdyż po
po mowie Mintücza zabrał głos ksiądz Kowal-
ski, dając mu porządną odprawę z zaznaczeniem
że hrabia Badeni jest za młody, bo go zna jako
kolegę szkolnego, stosując swoją osobę do Badeniego
z naciskiem że tak on (ksiądz Kowalski) jak i
hrabia Badeni mógł by wysuwać swoją kandy-
daturę ale to nie miało by najmniejszego sen-
su. —
Następnie zabrał głos profesor ksiądz Wrzuśka tłu-
macząc obecnym chłopom i podnosząc że jako syn wieśniaka
zna chłopa, który dwa słowa na zgromadzeniu nie
powie, a mimo to jest dobrym politykiem i rzecz-
nie umie przemawiać, przeto tu powinien sam
powiedzieć kogo chciałby mieć posłem, by póź-
niej nie powiedział że księża narzucili im
p. Orskiego dotykając tem księdza Olbrachta.
W odpowiedzi na to zabrał głos chłop z Nagórzan
kr. Ciwy zaznaczając w krótkiej mowie, że chło-
pi porozumiawszy się przed posiedzeniem
upoważnili Rybickiego by w ich imieniu
oświadczył iż niechcą nikogo prócz p.

Radcy Orskiego, poczem potwierdził
to samo zabrawszy głos - Rybicki. -
Po mowie Rybickiego zabrał głos były kan-
dydat Znamirowski - jako wichrzyciel -
uzasadniając że to za wcześnie, gdyż nie
ma gmin wszystkich z obwodu monа-
sterzyskiego i podhajeckiego, że tu zebrani
chłopi powinni zjechać się do Monasterzysk a
także Podhajec a porozumiawszy się, dopiero
wtedy wybrać posła takiego który by znał nie
dolę chłopską i t. p. -
Potem zabrał głos pisarz gminny p. Koryz-
ma z Monasterzysk i zaznaczył, że on jako
pisarz gminny z 8 gmin w okręgu mona-
sterzyskim które tu reprezentuje i został upo-
ważniony do oświadczenia, że polacy w gmi-
nach tych życzą [zamierzali] sobie, by Jaśnie Pan Radca
przyjął i zgłosił swą kandydaturę, że jako
taki, słyszy co chłopi w jego gminach mówią
podnosząc piękną i dobitną mową zasłu-
gi Jaśnie Pana Radcy, dostał za to huczne
i długo trwałe oklaski, poczem przemówił
chłop mnie nie znany, a następnie pan-
nie ksiądz Albrecht bardzo długą i pięk-
[zaznaczywszy dobitnie by prosić J. Pana Radcę o przyjęcie]
ną ~~mową~~, a w końcu p. Mattachowski także
długą mową podnieśli zasługi Jaśnie Wielmożnego
Pana Radcy i zamknięto dyskusję o 5 ^{30}
po południu, poczem na odpowiednie
zapytanie przewodniczącego p. Gębarowi,
czy za podniesieniem ręki kto jest za
Jaśnie Panem Radcą, a kto jest przeciw,
więc za, podnieśli wszyscy obecni, zaś
przeciw, nie było nikogo. Wobec tego
uchwalono jednogłośnie poprosić Jaśnie
Pana Radcy by przyjął kandydaturę,

zawiadomić Radę Narodową we Lwowie
o uchwale i poprosić o zatwierdzenie
kandydatury Jaśnie Wielmożnego Pana
Radcy i rezolucyę względnie pismo do
Rady Narodowej wszyscy obecni podpi-
sali własnoręcznie, a było ze trzy arkusze
podpisów, to też sądzę, że Rada Narodowa
będzie z powodowaną kandydaturę za-
twierdzić. –
Po podpisaniu a względnie w czasie podpi-
sów postanowił p. Cyberowicz ze swej
strony zamiast mnie do siebie – do-
nieść zaraz telegraficznie Jaśnie W.
Panu Radcy o uchwale i już w pół do
szóstej wieczór byłem sam w biurze te-
legraficznym pozwoliwszy sobie pod-
pisać się na depeszy pod p. Cybero-
wiczem. – Zapomniałem wspomnieć
że, ~~ż~~ uchwalono równocześnie tworzyć
kółka względnie komitety małe w każ-
dej gminie i agitować za J. Panem Radcą.
Niosąc depeszę, spotkałem się z jednym z pa-
nów z Rady powiatowej – powiem prawdę – z
inżynierem Cyfrowiczem, który mnie zagadnął
dokąd tak śpieszę i zatrzymał, a gdy powie-
działem co się stało – powiedział: „Jakto
bez Rady powiatowej, sami? panowie się
łudzicie – bo ma być kandydatem Gnie-
wosz z ministerstwa.
Otóż arystokratyczna marszałkowska kli-
ka jak przedtem, tak i teraz chce wichrzyć
i myśli że bez niej nic stać się nie powin-
no. – Nam się udało ją wyprzedzić, a gdy
przyjdzie do wiecu, to damy jej odpowiednią
odprawę. – Ma miasto a nie wieś. –
Raczy Jaśnie P. Radca trzymać mocno Rybickiego,
(który może być faktorem) Korzyznę i postarać się o po-
rządną agitacyę w podhajeckim i monasterzyskach, bo
to wszędzie jest dobrze. –

23

2gi arkusz

Księża buczaccy nadspodziewanie stali się dobrymi demokratami i silnie popierają kandydaturę J. Pana Radcy. Rada Narodowa wysłała w okręgu 60 31 nominacyi na mężów zaufania a między niemi jest p. Cybarowicz i wójt Sawa, który był wczoraj u obecnym. – Do zwołania mężów zaufania i do wyboru centralnego komitetu wyborczego jest upoważniony baron Błażowski, który do dziś jeszcze nic nie robił. Wiekrzycielem będzie prawdopodobnie znów Znamirowski, kandydaturę wysuwa także Wołniewicz z Ałeszyn(?) były ekonom a późniejszy mąż księżnej Jabłonowskiej, żyd socyalista Dr Aussler, jakiś Dr Neumann, Gniewosz i hrabia Badeni z Koropca, – niewiem ile i kto będzie przeciw w podhajeckim. – Widoki dla Jaśnie Pana Radcy są piękne, bo nie tylko polacy, ale i rusini

mimo silnej agitacyi ukraińskiej
~~są przychylni~~ oświadczają się za
kandydaturą J. Pana Radcy. —
Wiktor Korysna Dobrym agitatorem jest Korysna pisarz
gminny, ale nie ten co w Monasterzyskach, tylko ten co w 8miu wsiach
pisarzem — imienia jego nie znam,
potem — (gdyby nie z wichrzył) Rybicki
zaś Monasta za młody i za słaby. —
Musi zatem Jaśnie Pan Radca wyszukać sobie tęgich agitatorów dla Podhajec i Wiśniowczyka, a jeśli
księża znajdą się tacy jak w Buczaczu
to jest możliwe, że tam wszystkie polskie głosy padną na J. P. Radcy.
Gdy będzie ogólne zgromadzenie
czyli wiec zwołany przez klikę
marszałkowsko-buczacką, raczy
Jaśnie Pan Radca przyjechać i
wypowiedzieć swój program. —
Zapomniałem wspomnieć, że przemawiał na zgromadzeniu także

i dyrektor p. Zych popierając
Jaśnie Pana Radcy. –
Oby Wszechmocny Stwórca do-
pomógł Jaśnie Wielmożnemu
Panu Radcy szczęśliwego wyboru,
a my byli byśmy szczęśliwi także
bo mielibyśmy w parlamencie
takiego posła, jakiego nam
potrzeba. –
Rozpisałem się i rozbazgrałem
bezmyślnie tyle, że znudzę
Jaśnie Wielmożnego Pana,
przeto raczy J. W. Pan da-
rować, gdyż chciałem bodaj
obrazowo przebieg uchwały na
zgromadzeniu. – Załączam
moje zaproszenie na zgromadzenie. –
Kreślę się z winnym
szacunkiem dla Jaśnie Wiel-
możnego Pana najniższy
sługa Błażej Harmider

Grabski 21.4.1911

27

(9)

GŁÓWNE BIURO
Stronnictwa demokratyczno-narodowego
Lwów, Ossolińskich l. 11. parter
L. telefonu 1148.
(Filia na Galicyę zachodnią —
— Kraków, Redakcya „Ojczyzny")

cz. 642.
exp. 44785.

We Lwowie, dnia 21-go kwietnia 1911.

DO
KOMITETU POWIATOWEGO Str.N.D.
w
Podhajcach.

W odpowiedzi na list z dnia 13-go bm. zawiadamiamy, iż organizacya powiatowa nie ma prawa samoistnie mianować kandydatów, ani wzywać na własną rękę do zgłaszania kandydatur. Kandydatów stronnictwa mianuje t y l k o Komitet główny, względnie upoważnione ku temu prezydyum stronnictwa. Akcya wyborcza stronnictwa musi być bowiem jednolicie w całym kraju prowadzona. I dlatego konieczne jest ścisłe scentralizowanie akcyi wyborczej w naczelnem kierownictwie stronnictwa, które jedynie może objektywnie ocenić szanse kandydatów w całym okręgu.

W szczególności należy zwrócić Szan. Komitetowi uwagę, że współzawodnictwo poszczególnych powiatów, należących do jednego okręgu jest wysoce dezorganizacyjnym momentem. Przed tego rodzaju działaniem jak najstanowczej przestrzegamy Szan. Komitet. Kandydatur stronnictwa nie można traktować nie tylko z punktu widzenia powiatowych ambicyi, ale nawet lokalnych całego okręgu interesów, lecz przedewszystkiem z punktu widzenia interesów całego stronnictwa, a następnie z punktu widzenia szans, jakie kandydat mieć może w całym okręgu.

28

Jak dalece sposób, w jaki Szan. Komitet stawia sprawę wyborów do Rady państwa już obecnie dezorganizacyjnie działa dowodem, iż jednocześnie z pismem Szan. Komitetu otrzymało prezydyum pisma od kilkunastu włościan, żalących się na kłótnie między inteligencyą i wzywających naczelne kierownictwo stronnictwa do pogodzenia niesnasek między inteligencyą.

CZEŚĆ i POZDROWIENIE !

Komisya organizacyjna
Stronnictwa
demokratyczno-narodowego

[signature]

Wnu: Maryan Turski, dyr. Tow. zal. - Podhajce. -

21.4.1911

29

Dorski

21/4

(10)

Jaśnie Wielmożny Panie!

Na życzenie JW^go^ Pana posyłam sprawozdanie (wielce charakterystyczne) i wzory kolej. rozsiewania (z Nagórzanki z opisem przebiegu rzeczy w Buczaczu. Ponieważ niczego ten opis może ułatwić we wielu kierunkach orientacyę w sprawie wyborów w

okr. 60 ym usiłowano się go zatą-
cyi. – Bez względu na to, czy miejsco-
we Komitety moję Kandydaturę za-
twierdzą, czy nie [illegible] w obawie,
by ewent. ten okręg wyborczy przez
machinacye swoje nie był stracony,
że Badeni nie jest wcale lubiany
przez lud, a w ostatnich czasach zra-
ził sobie wszystkich przez przykre i
nietaktowne obejście się z deputacyą
szynkarzy, która udała się do niego
o protekcyę w sprawie zniesienia opłat
krajowych od wyszynku. – Gniewosz
swój nie jest znany i trochę z nim
styczność mieć chcę – pragnę na posła

osobnej, któreby by z całej powi-
nfali. – Starosta leniawski na wł. rękę
kuruj kopie za Badenim i wysuwa
go rekomend. przez Tow. pedag. wyd. Radę
szk. okr., o ile sądzę dzieje się to za-
prawdopodobnie na wskazówkę z góry.
O ile by z tego okręgu musiał wyjść
konserwatysta, to chyba jeden p. Sewa-
towski musiałby szanse. – Wotykowicz
wstrzymuje się jeszcze od wszelkiej agi-
tacji, nie chcąc zemnieniania osło-
wańć, Stricia moja praca w powiat.
Brzozow. Monasterzyska tamta za mną
agituje. Ogół z tego wiadomo ostatni wiec.
Nie chcę przesądzać ew. wyniku, ale
z góry sumiennie mogę zapewnić,
że b. znaczna część głosów ruskich

z wsi Nagórzanka, Dźwiniaczów, Medwe-dowce, Pyszkowce, Trybuchowce, Rukomysz Nowostawce padła by za mną, bo wiele im świadczyłem dobrego i oni to uznają. Za wiedzą i zgodą gł. Komitetu narodowego i Rady nar. byłbym w stanie przeprowadzić także kompromis ze Staroruskimi, polegający na tem, że w okr. 66 ym oddalibyśmy około 1000 gł. polskich na kand. staror. ks. Senyka w zamian za głosy swoje 900 głosów staroruskich [Narodowskich] w brzeżańskiem a około 2000 głosów w 2 im okr. wyb. Czortków Trem-bowla. Z taką propozycyą do mnie się zgłaszano, ale na to musiałbym mieć przyzwolenie gł. Komitetu narodowego i R. N. a wtedy i w okr. 66. podjąłbym organiza-cyę głosów polskich, w tym celu dobrze by było, gdyby mnie z Żurawna wciąg-nięto także na listę mężów zaufania z okręgu 66 (Rohatyn), gdyż w Żydaczow-skim już jestem na liście. —

Właśnie otrzymałem list JWPa-
na Prezesa i dziękuję serdecz-
nie za umożliwienie mi sposob-
ności do usprawiedliwienia się
i proszę o łaskawe zawiadomie-
nie mnie o czasie, który bę-
dzie dogodny dla JWPana, o ile
możności po południu w dniu
powszednim ~~lub~~ ze względu na
moje zajęcie biurowe, albo w
dzień świąteczny. Termin dla
mnie jest obojętny, bylebym
miał sposobność do uspra-

39

wiedliwienia mego stanowiska.

Za czem wyrazy wysokiej czci i głębokiego poszanowania

[illegible] oddany i powolny

Stanisław Orski

Żurawno 21/4 1911.

35

22/4 (11)

[illegible]

JWielmożny Panie Prezesie!

Stało się, jak przewidywałem; w ostat=
niej chwili widzę, że ani Badeni,
ani Gniewosz nie mają szans w
konstytutach wyjąwszy to p. Sewatowskie=
go z Jezierzan, a więc ten okręg (bodaj)
zabezpieczony dla konserwatystów.
P. Sewatowskiego znam, znamy go
jako dobrego Polaka, zacnego i ro=
zumnego człowieka, dobrego i zapo=
biegliwego gospodarza – z jedno tylko
nie wiem – czy przy swoich zajęciach

licznych w miesiącach, chciał poświę-
cić swój czas na walkę wy-
borczą, bo w tym okręgu potrzeba
akcyi, (pracować) od wsi do wsi jechać,
wszędzie mówić więcej – a bez
tego przecież ten mandat będzie
stracony. Komitet mężów zaufa-
nia wczoraj uchwalił zwołać
szerszy Komitet na 25go we wto-
rek, powołano do niego 230 stron-
ków – nanych mężów zaufania
utrącono i nie przyjęto do tego
Komitetu, by stworzyć w Komi-
tecie większość, złożoną z drużyn-
ków i stronników pos. Kasy Oszczęd-
ności, którzy będą głosowali
potem na Kasie dyr. Kasy p. Brze-
zyński. – Jeśli by było dopuszczo-
ne, dobrze by było, by JW Pan Prezes

postarać się o wysłanie delegata z
Rady narodowej na to zebranie 25go popoł., niech
się naocznie przekona, w jaki sposób
urządza się wybory w Brucławiu i pra-
cuje się na rzecz zgonienia lub zg-
ukraińca. – Szczegółową relacyę
mówi o tem wszystkiem złożyi na dzis.
sekcyi, nasz mąż zaufania p. Gem-
barowicz. – Do Komitetu nie przy-
jęto nawet tych, którzy nie nale-
żą do naszego stronnictwa, ale jako
ludzie uczciwi i sumienni bez-
stronnie oceniali moją pracę i
na zebraniu 18 Kwiet. ze mną pro-
testowali; między innymi ks. Olbrych-
ta, Ludwika Rybickiego, Karola etc.
i z tego powodu panuje już ogromne roz-
goryczenie, które wcale nie przysłuży
się dla akcyi ratowania tego okręgu.

38

Mimo całej akcyi mojej, organizacyi, którą przeprowadziłem i pewności, że niewątpliwym z tego okręgu byłbym wybrany, będę wobec „bloku" usunięty przy Komitecie miejscowym. Stanie się tak, jak w r. 1907. Zapytano ~~Komitet~~ zebranych, „czy jest kto przeciw Ks. Gromnickiemu?" a gdy nikt ręki nie podniósł, ogłoszono jego kandydaturę jako jednogłośnie uchwaloną. – W skutek polecenia Jaśnie Pana Prezesa dowiedziałem się na podstawie otrzymanych sprawozdań z Brzeżan o tem wszystkiem donieść.

Z wyrazami wysokiej czci
i głębokiego poważania
oddany i powolny sługa
Stanisław Orski

Żurawno 22/4 1911

Łańcucki Adam

39

Dr Ostrowski Podhajeckie

(12)

23/4

Wielmożny Panie

Radco!

Z całą życzliwością o ile tylko w mej mocy popierać będę kandydaturę W. P. Radcy znając Go z bezinteresownej działalności w buczackiem. Oby tylko obydwa powiaty

zgodnie w Radzie Narodowej
postawiły kandydaturę
W. P. – a zwłaszcza proszę
użyć swego wpływu aby
komitet buczacki stanowczo
porozumiał się z podhajeckim.
gdyż były zdania w Podhajcach
aby przy obecnych wyborach
Podhajce stawiały kandydata –
gdyż przy pierwszych Buczacz
stawiał. Oświadczam

jeszcze raz iż pracować
nad temi ludźmi - odpowiedniejszej
kandydatury dziś czas
nie widzę - niech tylko
Rada Narodowa da
swoje „placet" - odpowiedni
z ks. Wawrzyczakiem pracować
ludźmi.

Z głębokiem poważaniem
ks. Łaniecki Adam

Szczepków 23/4 921

list Komitetu Bieżańskiego 25.4.1911
monetka i inni

43

(13)

Wielmożny Panie Radco!

Niestety pod naciskiem

jakby rosyjskich rządów pomi-
mo wszelkich argumentów stawia-
nych przez p. Gębarowicza, ks. Wró-
blę, Pichora, Matlachowskiego, Rybickie-
go, Wąsika, i pomimo krzyku i har-
mideru przegłosowali nas swymi
jak słusznie powiedział Rybicki
dłużnikami i drożnikami i na-
wet nie przyjęli z naszych zale-
cenie p. Gębarowicza do ścisłego
komitetu który się sam uprosił
Głosowała sama kliká marsza-
łkowska nawet i ci którzy byli zapr-

-/-

sfem z innych okręgów co nawet nienależą do tego okręgu co było poruszane przez Ks. Wruchę. Rozgoryczenie nastąpiło takie między naszemi że aż się wściekają i nikt nie jest za kim innym jak za P. Radeką i jesteśmy tego zdania nie odstąpić od powzięcianych zamiarów.
Tylko nie wiem jak W. P. Rad. ca się na to wszystko zapatruje to proszę o łaskawą informacyę jestem tego zdania żeby nie cofać kandydatury chociażby miało by nawet i sprawie narodowej zaszkodzić ale nie dopuściny do tego żeby klika marszałkowska miała nami rozporządzać.

W Podhajcach Dopiero dzisiaj
było zebranie mężów zaufania
jak tam zapadło nie wiem
listownie będę zawiadomiony
że tam z pewnością też nie
pójdzie dobrze bo jak Zwierzyń
ski będzie delegatem to błęd-
ne widoki ale tylko w komite
tach niechaj i Rada narodowa
zatwierdza to nic nie znaczy.
Niechaj J.W.P. Radca poczyni jakie
starania w Radzie narodowej
że takie zatwierdzenie kandyda
tury było nic innem jak
tylko deptaniem woli narodu
Dopierośmy poznali z kim
się mamy trzymać Korytna
i Znamirowski poszli już
na służbę Szwatowskiego.

46

Upraszam o łaskawą odpo-
wiedź jak najprędzej co czy-
nić dalej. Jestem tego zda-
nia, z Moskalofilami się połą-
czyć byle swego nie darować
a to łatwo stać się może
za porozumieniem

Sługa uniżony

[illegible]

Karol Rybicki

Wojciech Petrynów W. Siwy

Proszę koniecznie odnieść się
do Rady narodowej w tej spra-
wie co rada narodowa odpowie.

Buczacz 25/4 94.

St. Orski

Brzezany 27/4

Jaśnie Wielmożny Panie

Prezesie!

Po czytaniu sprawozdania Mi- chała Bonnetty z przebiegu posiedzenia z 25/4 w Brze- żanach – nie godzę się na niektóre zwroty i tedy ~~[illegible]~~ a warto nie chcę działać bez porozumienia z gł. Komitetem proszę o

Taktowe wyznanie odpowiedzi,
niech odkierowiecki pismu,
nych dla Komitetu waszego
w Brnianie. Na razie
wstrzymam się z żądaniem
wysłania protestu do Rady
narodowej i ponowienia wo-
tami wszystkich zaufaniem do
wszystkich gmin.

Z wyrazami wysokiej
czci i głębokiego poważa-
nia

oddany i powolny
Stanisław Ośmi

Krisacow 27/4

Jan Wąsik 26.4.1911

51

(15)

Trybuchowce dnia 26/4. 1911.

Wielmożny Panie Radco, zapewnie już panu wiadomo jak wczoraj wypadł wiec poufny przedwyborczy, więc nie będę się nad tem rozwodzić bo czas teraz u mnie bardzo drogi jak i u każdego rolnika.
Cały dzień dziś przemyśliwam którędy mamy drogę do wyjścia ze szponów konserwatyzmu, omawiałem tę sprawę dzisiaj i ze swoimi i z rusinami.
~~Więc moja rada jest nastę~~
Z pewnością rada Narodowa zatwierdzi tego kogo oni chcą, bo w radzie Nar. oni mają większość.
Ale my ustąpić nie możemy, bo jeżeli uda się im raz chwycić nas za kark to, z pewnością ciągle to będą powtarzać i jak byliśmy w ich szponach tak i nadal będziemy.
Moja rada jest następująca: Niech pan radca od kandedatury nie odstępuje, ale wytężmy wszelkie siły i rozwińmy agitację na wszystkie strony, możeby się nam udało ~~ale~~ ażeby przyszło do ścisłego głosowania między panem radcą a Serwatowskim, a na ten czas z pewnością my wygramy bo rusini wszyscy pójdą w naszą stronę.
A jeżeliby (niedaj Boże) przyszło do tego że przy ścisłych wyborach wyszedłby rusin, a choćby nawet i żyd, to za tych kilka lat istnienia parlamentu głowy nam nie zerwią, bo jak w poprzednim parlamencie Gabel nic także nam nie zrobił.

52

Bo przed czterema laty chwała Bogu nie wygrali konserwatyści (choć prawda i my nie wygrali) a jak jeszcze teraz nie dopuścimy ażeby oni wyszli, to przy następnych wyborach z pewnością nie będą pchać swego nosa do naszych wyborów.

Bo jak już wyżej wspomniałem, że jeżeli raz dopuści„ my ich i damy za wygraną, tośmy przepadli po wszelkie czasy. Więc naszą powinnością i obowiązkiem jest ażeby nie dopuścić ażeby ich wyszedł, ale starać się mamy ile sił starczy o swego a przynajmniej przeszkodzić ażeby ich nie wyszedł.

Więc proszę rozważyć dobrze i jezeliby to było możliwe to zwołać wiec publiczny w Buczaczu (ale tylko w niedzielę i to zaraz po sumie o godzinie 12tej lub pół pierwszej) dać kilku dobrych mówców i przedstawić ludowi o co ~~[illegible]~~ nam chodzi, byłoby bardzo pożądanem ażeby pan ~~B~~ radca sam się zjawił na danym wiecu.

Wszystko zrobić jaknajprędzej.

Proszę o odpowiedź.

Z uważaniem

Jan Wąsiky

Odpisi

28/1 1911

53

(16)

Jaśnie Wielmożny Panie Prezesie!

Załączam list otrzymany z Trzebnichowic. – Stanowisko listu jest tego rodzaju, że nie da się bezwarunkowo poręczyć do mandatu w wyborach za narzuconym przez Radę pow. Kandydatem. Wszędzie ogłaszamy oburzenie, które znów sprowadza

54

wybór żyda. – Żydom zależy

na tem, by wyrzucić Kandy-

data niezmanego, za którym

nie stanie lud, bo nawet

najwięcej przeforsować swego

kandydata. –

Jeśli w ręce zatw. Komitetu

Senatorskiego przez R. N.

Sen. nie będzie mimo woli

Kroh ostuczek wybrany, otrzy-

ciwy mandat – jeśli zosta-

nie wybrany będzie także

źle, bo przeciążony swymi-

mi sekcjami, ani przed wy-

borcami nie stanie, ani

z Rosji p. pracować nie będzie
i powstanie znów zgorszenie
między ludem. –
Proszę o łaskawe informacye
i wskazówki, jakie mam na-
dal stanowisko zająć. Kreślę
wyrazy wysokiej czci i głę-
bokiego poważania
oddany i powolny
Stanisław Stolz
Żurawno 28/4 1911

56

1.5.1911

57

(17)

ORGANIZACYA
Stronnictwa demokratyczno-narodowego
w powiecie podhajeckim.

Podhajce dn. 1. 5 1911

Wielmożny Panie Prezesie!

Na ręce Wpana przesyłam list będą-cy odpowiedzią na pismo które organizacya nasza otrzymała.—

Proszę bardzo aby się ta sprawa jakoś wygładziła, bo niepotrzebnie narobiła tutaj dużo złej krwi.—

W sprawie naszej centralna prasa zaszkodziła niewątpliwie na niwie życia wewnętrznego, aniżeli to „rozstanie" jakie nas najniesłuszniej w mieś-cie spotkało.—

Jeżeli bowiem jacyś włościanie istotnie dysku-tują programowe uwagi w niej zawierającej zresztą kwestie mniejsze na „kółkach" i wzywać centralny zarząd Stronnictwa do pogodzenia ~~się~~ nas z konserwatystami (którzy zawsze się starają atakujące) to przecież taka konkluzya jaka wynikła z tego jest czemś bardzo niespodziewa-nym.—

58

Głęboko [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
kampania ([illegible] [illegible]) [illegible]
pracy [illegible] — [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
po [illegible] [illegible] [illegible] do
końca. —

Życzę wszystkim wszystkiego powodzenia

Marjan [illegible]

załącznik do nr. (17)   do 1.5.1911   59

(18)

ORGANIZACYA
Stronnictwa demokratyczno-narodowego
w powiecie podhajeckim.

Paweł Biliński
Stanisław Bieniawski
Władysław Jankowski
ks. Józef Pysz
Walenty Tuszłowski
Ryszard Turski

64

(19)

K

Delegaci stronnictwa demokratyczno narodowego w liczbie 206 z gmin: Buczacz, Nagórzanka, Podlesie, Podzameczek, Dźwinogród, Pielawa, Medwedowce, Pyszkowce, Trybuchowce, Petlikowce stare, Monasterzyska, folwarki Słobódka dolna, Barysz, Zaleszczyki małe, Rukomysz, Huta nowa, Żnibrody, Puźniki, Nowostawce, Dubienko, Korościatyn, Huta stara, Żurawińce, Kowalówka, Jazłowiec, Duliby, Nowosiółka: zebrani w dniu 18 kwietnia 1911 postanawiają jednogłośnie uprosić JWP. Radcę Orskiego Stanisława ze Żurawna do zgłoszenia swojej kandydatury z 60ego okręgu wyborczego, również postanawiają obecni odnieść się do Rady Narodowej z prośbą o zatwierdzenie tejże kandydatury.

Podpisy:

Rezolucyę tego rodzaju zaraz po wiecu odesłałem do Rady narodowej

Orski

62

Zfiai

Moneta b. d. 63

(20)

Wielmożny Panie Radco!

Po przyjeździe dowiedziałem się że Komitety wspólnie uchwalili postawić na zastępcę p. Jankowskiego nie wiedząc albo nie chcąc po prostu dać wiary poważnym Dziennikom „Słowo Polskie". Więc naradziliśmy się jak temu zaradzić chociaż wprawdzie Komitet buczacki zastrzegł sobie

zastępce do woli ludności.
Wobec takiej uchwały która
odesłano do Rady narodowej
myśmy uradzili napisać do
P. Grabskiego żeby poruszył
tę sprawę w radzie narodowej
i żeby Rada Narodowa urzędo-
wnie poleciła JW.P. Radce na
zastępce a tamtemu t. j. Jautę-
wskiemu zakazała, bo jeżeli nie
to nie będziemy uważać na
karność lecz będziemy tak
głosować jak się komu spo-
dobie.

Do P. Grabskiego napisałem może JWP. Radca będzie łaskaw też w tej sprawie odnieść się do P. Grabskiego.

Musiałem sam iść do p. Serwatowskiego który przyobiecał mi zastosować się do rady JWP. Radcy i mnie też chce zatrzymać w celu agitacyjnym aż do ukończenia wyborów, więc odnoszę się z prośbą do JWP. Radcy czy wolno mi zostać i przyjąć ten obowiązek lub nie.

66

Do P. Grabskiego proszę się
odnieść z tem żeby tę spra
wę poruszyć jeszcze przed
posiedzeniem Rady Narodo
wej które ma być zwołane
na 19 maja w liście proszę
P. Grabskiego żeby się porozumiał
z Prezydium Rady Narodo
wej żeby poleciło jeszcze raz
Komitetom zastanowić się
dobrze nad osobą zastępcy
i żeby jeszcze do 19/5 można
wysłać uchwałę obu Komite
tów tak mówił p. Mallachowski
że w ten sposób da się to
zrobić. Pomieszkanie gotowe
tylko schody do piwnicy i ma
lowanie werandy.

Serdecznie pozdrawiam [illegible]

Orski

67

14/5

(21)

Jaśnie Wielmożny

Panie Prezesie!

Na podstawie wzmianki JWgo Pana Prezesa ew. zwrotu kosztów, który pominąłem przy poprzednich krokach starania się o utrwalenie mojej kandydatury, załączam opis życia, wystawiony przez Monetę i sędz. Wysockiego

68

Jeśli zwrot jest możliwy i nie
przeciąża sił materyalnych
naszego Komitetu, to z względu
na znaczny wydatek w moim
budżecie - proszę o ile moją
prośbę Komitet uzna za słuszną
i uzasadnioną o spowodowanie
uchwały zwrotu kosztów, w
kwocie 407 K., choćby w 2/3 częś-
ciach; ani od p. Sekretarskiego
ani od Rady narodowej nie
przyjąłbym zwrotu, gdyż to
by mi ubliżało. - Zarazem
proszę o informacyę i instrukcyę

jak mam postąpić wobec pogwał-
cenia uchwały Rady nar., która
mnie zaleciła na zastępcę i wysu-
nięcia innych zastępców przez
komitety, a to w Podhajeckiem
p. Jankowskiego, w Monasterzys-
kiem p. Augustynowicza.
Tendencyą p. Bursyńskiego jest
bezwarunkowo nawet od zastępstwa
mnie usunąć, tak samo w
buczackiem pragnie innych
wysunąć, by p. Jankowskiem
lub Augustynowiczowi zapewnić
zastępstwo, nas w buczackiem
chcą rozstrzelić, proponują chło-
pów Rybickiego, Zwaniatowskiego

MP

by za to w Podh. lub Monast. skupić
jaknajw. ilość głosów.

Proszę o łaskawe spowodowanie
Rady narodowej, by wysłała
urzędowy kommunikat do Komi-
tetu zalecenia mnie na zastęp-
cę, w przeciwnym razie zagro-
zić, że nie będą się czuć związ-
zany uchw. Rady nar. i moją
kandydaturę na prosto nawet
będą forsować. –

Czy mogę naszego organizatora
Michała Monetę oddać do dys-
pozycyi p. Senatorowi Lewatowskiemu, gdyż
i w tym kierunku bez wiado-
mości wyk. Komitetu nie chcę
sam dysponować.

Wyrazy wysokiej czci i głębo-
kiego poważania
oddany i powolny

Żurawno 14/5. Stanisław Orelli

Narski

18/5

71

(226)

Jaśnie Wielmożny Panie
Prezesie!

Załączam list Moniaty z Leżajskiego. Pragnę zwrócić uwagę Rady narodowej, że jeśli okazicie nie zaleci mnie na zastępcę i nie wyda odpowiedniej enuncyacyi, Sewatowski, który i tak jest bardzo silnie zagrożony przy wyborach stanowczo padnie. Nieośw. Rzd. nie opuszcza się na ostrożniki i krawaty Burzyńskiego, bo ono już raz zawiodły

w r. 1907 i teraz spotka nas
znów klęska nowa! którą
sumiennie przepowiadam, jak
ją przepowiadałem w r. 1907!
Dopóki Rd. mnie nie wyzna-
czy na zastępcę i Senatorski-
aikiem lojalnie nie zwróci
się do mnie o wspólną akcyę,
tak długo się nie ruszę; przeciw
nadzieję do porządku dzien-
nego, wydali przy kolosalnie
premierze tylko na to, by w
Komitecie zapewnić sobie
większość i mnie usunąć
i zwalczano mnie z taką
zaciekłością, jakbym był co

najpierwszym człowiekiem, należy-
ogół do obozu antinarodowego
a pokazało się przy tem, że
sami zdrożnicy, kilku żydków
obrobionych i dłużnicy Kasy po-
wiatowej. Ci jednak nie same
wybory, ani ogół, który Ler-
zaborskiego nie zna i ~~zamn~~ na niego
głosować nie chce. — Takie same
listy o rozpaczliwem położeniu
i zagrożeniu wyborów z Buda-
ków otrzymałem od Wysoc-
kiego sędziego, Bielaka, Du-
libi i innych. Na żądanie mo-
gę je przesłać. Sytuacya tam-
bardzo rozpaczliwa, proszę o prze-
chowanie tego listu i odczytanie

7/4

go w RzP. dnia 20/6. gdyż
stanowczo spotka nas klęska;
której nie tylko odwrócić nie
możemy, bo prawdę mówiąc
nie wiem. czy i moja robota
w obecnem stadyum przydałaby
się na co. – To jest po prostu rezul-
tat demoralizatorskich sztu-
czek p. Burzyńskiego i płonnej ro-
boty całej kliki, przyczyniającej
się do gradkich wyborów pośrednich
i wyborów do R. pow.; przy których
wzrost gminotomiennego udało
się Burzyńskiemu wybrać. –
Może RzP. wyłoni kogo ze
swego grona, niech obada
sytuacyę na miejscu i niech

ratuję. — Mógłbym łatwo się nakłonić Szan. do zrezygnowania, a w miejsce jego niech wysuną p. Czeleskiego, znanego z Kółek rolniczych, ja nie mam najmniejszej pretensyi; ale chcę całą grozę położenia i świadomym przyświadomieniu całego powiatu ostrzec przed wielkiem niebezpieczeństwem, jakie nam grozi. Niech sobie wysuwają kogo chcą, byleby ratowali zagrożony okręg. — Z wyrazami wysokiej czci i głębokiego poważania

pozostaję oddany

Lw. 18/5 1911 Stan. Stolicki

76

Orski

18.5.1911

Die Daten im dienstlichen Eingange der mittels Typendruckapparates ausgefertigten Telegramme bedeuten: 1. den Namen des Aufgabeamtes, 2. die Aufgabenummer, 3. die Wortzahl (eventuell in Bruchform), 4. den Monatstag und 5. die Stunde und Minute der Aufgabe.
Urzędowe daty w nagłówku telegramów, pochodzących z aparatów drukujących tekst oznaczają: 1. nazwę urzędu nadawczego, 2. numer nadawczy, 3. liczbę słów (ewentualnie w formie ułamka), 4. dzień miesiąca, 5. godzinę i minutę nadania.
Урядові дати в заголовках телеграм, котрі походять з апаратів віддаючих текст друкованими буквами, означають: 1. назву уряду надавчого, 2. число надання, 3. скількість слів (зглядно в формі дроба), 4. день місяця, 5. годину і хвилю надання.

Gattung: / Rodzaj: / Рід:

Eingangsnummer / Liczba nadejścia / Ч. надїслання: 2136

Preses Towarzystwa
Sreniego[?] mayer 5
Lwów

Die Telegraphenverwaltung übernimmt hinsichtlich der ihr zur Beförderung oder Bestellung übergebenen Telegramme keine wie immer geartete Verantwortung.
Zarząd telegrafów nie bierze na siebie żadnej zgoła odpowiedzialności za telegramy oddane mu do przesyłki lub doręczenia.
Управа телеграфів не бере на себе в загалі ніякої відвічальности за телеграми віддані єї до пересилки або доручення.

(23)

Dienstliche Angaben: / Dopiski urzędowe: / Урядові замітки:

Telegramm — Telegram — Телеграма

aus — z — з

Aufgenommen von / Odebrano z / Відобрано з

auf Ltg. Nr. / na przewod. l. / провод. ч.

am / dnia / дня 19/5 191- um / o / о Uhr / godz. / год. 3 M. / m. / м. Mitt. / poł. / пол.

durch / przez / через

Żurawno 187 1/33

Nr. / L. / Ч. — Taxw. / słów podleg. opł. / слів підляг. оплаті — W / sł / (сл.) — Ch / Sz / ш — aufgegeben am / nadany dnia / наданий дня — / — 191 — um / o / о — Uhr / godz. / год. 2 — M. / m. / м. — Mittag. / poł. / пол.

Hrabiego nie zastałem jest w
Żydaczowie proszę wysłać zaraz
tam telegram rada powiatowa
o szansach list expres rano
wysłany energiczna akcja
Borentyn[?] Batorowie[?] Rodek[?] wyzyskuje[?]
sytuację
Orski

Jaśnie Wielmożny Panie

Hrabio!

Wspólny przeciwnik kam-
panii zgód, [illegible] [illegible]
o Żydaczowie przyniósł mi inf.
informacyę. Rabin nie
bardzo sprzyja kandyd. Hal-
bana - jest on bardzo zręcz-
zręczny nie tylko w Żydacz., ale
ma wyd. zwolenników w
Rozdole i Bobrce.

80

Mimo to mój obecnie się z
drugiej strony starosty i pro-
Frecka by tego rodzaju względem
na niego, że nim starosta nie
nie będzie mógł wolno, żeby
będzie popierał kandydaturę
dra R. — W kandydowaniu
dr R. albo wszelkie powo-
mu być u niego albo
(taki by list w sobotę otrzymał)
znów napisać list, bilet
od 3 słowa, na adr. wymie-
nić nabić? bo są inni
tego zmianie i następstwo.
A teraz B. sprawa mecz; W

81

niedzielę przyszłą w Rozdole
odbyć się zebranie wyborców, na
którem ma przemawiać Hal-
ban. Na to zebranie wniosę
rezolucję poparcia p. Jana
Wójcickiego — przybywa tam bę-
dzie mój żyd z Żurawna,
który mu żydłowi obrobi;
prócz tego należało by jeszcze
kogo wysłać z Lwowa —
by, o ile by nie mówił na
tem zebraniu wysokiej
mężowi — wywołać małą
dyskusję, zwłaszcza żeby
by choć część wyborców oświad-
czyła się za p. Janem.

82

To jest moją radą; bo jeśli w Rozdole przyjdzie Halba-nowi tak gładko, jak w Bóbrce i Żydaczowie, wówczas dalsza akcya może być bezowocną — Rozdół dosta-cza znacznej [illegible] głosów.

Z wyrazami czci i głęb. poważaniem

oddany i powolny

[illegible]

Lwów 19/5 1911

83

ad (24)

RABBINER

Moses Eichenstein

ZIDACZOW

(Galizien.)

811

Siwy

85

Nagórzanka dnia 23/5 911

(25)

Wielmożny Panie Radco!

Oczekujemy już długo na Pańskie przybycie i niewiemy czy się możemy na czwartek spodziewać dla tego jepisze do Pana aby niezwłocznie Pan przyjechał bo będzie wiec w Nagórzance i Petlikowcach pierwszy Bodnynowskiego a drugi Semratowskiego. W czwartek to jest 22 przyjechać do mnie Jan Awłowski z Na=

nastyrzyski i prosił mnie azebym popie=rał jego Kandy=daturę ja jego wziąt do Buczacza i zdyba=liśmy Rybickiego z Pot=likowiec Bielaka z Dubib i wiele innych ludzi z okolicznych wsi zaczęliśmy wszyscy konferowac nad kan=dytami i wszyscy się tak oświadczyli że przekonaliśmy Pana orłowskiego że i

on przyobiecał nam
że się zrzecze swoj
kandydaturę narzecz
Pana i będzie znanni
w okolicy Manasterzysk
pracował ~~dużo~~ ~~nad~~
wyborami Małego
ja piszę do Wnego
Pana ażeby kandy=
datury nie cofał i
na czwartek niżwłoż
nie przyjechał
z poważaniem
Wawrzyniec Siwy

N

RADA NARODOWA
LWÓW
UL. KAROLA LUDWIKA L. 3.

89

26

We Lwowie, 29. maja 1911.

ad 30/5

L. 5.236/911.

Do

Wielmożnego Pana

Stanisława Orskiego

Naczelnika Sądu

w Żurawnie.

Pismo Wielmożnego Pana z dnia 24. bm. otrzymaliśmy i treść jego zakomunikowaliśmy Prezesom komitetów: buczackiego i podhajeckiego.

Jakakolwiek mogła-by być podstawa i pobudki nieporozumień wynikłych pomiędzy Wielmożnym Panem a Komitetem buczackim przypominamy, że Rada Narodowa, uwzględniwszy w możliwie najszerszej mierze życzenia Wgo Pana oraz Prez. Stronnictwa dem.-nar. w przedmiocie mianowania mężów zaufania na okręg Nr. 60. - na uchwały tych komitetów ze swej strony żadnego nie wywierała wpływu, a wobec zgodnych wniosków obydwu komitetów - kandydaturę p. Serwatowskiego musiała zatwierdzić. (§ 13. Reg.)

/.

Wobec złożonych nam relacyi, że w niektórych okolicach powiatu buczackiego kandydatura WPana pomimo zapadłej już uchwały R.N. – jest pronunsowana, zwróciliśmy się do WPana lojalnie – prosząc, aby WPan zechciał publicznie oświadczyć, że nie kandyduje, a tem samem położyć tamę krążącym na ten temat nad wyraz przykrym pogłoskom. Mieliśmy też nadzieję, że WPan jako dobry Polak, mając na względzie niebezpieczeństwo utraty mandatu zechce to uczynić bezzwłocznie i bezwarunkowo. Z żalem stwierdzamy, że tak się nie stało. Zamiast lojalnie życzeniu R.N. uczynić zadość, czego oczekiwaliśmy, WPan stanowisko swoje uczynił zależnem od spełnienia dwu warunków: 1) zalecenia WP. Pana oficyalnem pismem R.N. komitetom na zastępcę posła w okr. No 60.; 2) złożenia pewnych sum pieniężnych na cele T.S.L., Kółka Rolniczego i bursę włościańską w Buczaczu.

Otóż zmuszeni jesteśmy oświadczyć, że tym żądaniom Wielmożnego Pana R.N. nie może uczynić zadość. –

W myśl uchwał zapadłych na posiedzeniach plenarnych R.N. z dnia 19. i 27 bm. – R.N. w sprawie wyboru

kandydatów na zastępców posłów pozostawiła wolną rękę komitetom — zalecając im, aiżby starały się przez postawienie większej liczby zastępców, mogących osobiście działać w okręgu, — wzmacniać tym sposobem szanse kandydata na posła. Interwencya nasza zatem mogłaby się ograniczyć co najwyżej do zalecenia komitetowi buczackiemu — kandydatury wPana na zastępcę w powiecie ... buczackim, — nie mogłaby jednak odnosić się do pow. podhajeckiego, który, o ile nam wiadomo postawił dwie kandydatury na zastępców posła (Jankowskiego i Bieniawskiego).

Co się tyczy funduszów — to podzielając w zasadzie stanowisko wPana w kwestyi sposobu zużytkowania pieniędzy na akcyę wyborczą przeznaczonych, Rada Narodowa niema możności ani prawa dysponowania niemi w okręgu, któremu żadnych funduszów na cele wyborcze nie udzieliła i udzielić nie będzie mogła jakichkolwiek rad lub wskazówek komitetom, jak mają postąpić z pieniędzmi, które same zebrały. —

Nadmieniamy, że na konferencyi odbytej wczoraj z Prezesami Komitetów buczackiego i podhajeckiego wy-

./.

raziliśmy stanowczą prośbę i żądanie, aby zalecały wyborcom na zastępców osobistości mające wpływ i zaufanie ludności i że wskazaliśmy również WPana, jako kandydata na zastępcę w pow. buczackim — prosimy jednak WPana stanowczo o powiadomienie nas niezwłoczne, jakie będzie dalsze postępowanie WPana w tej sprawie. -

W nadziei, że WPan lojalnie spełni żądanie wyrażone w piśmie naszem z dnia 23. maja br. łączymy wyrazy wysokiego poważania

Prezydyum Rady Narodowej

[illegible] [illegible]

93

Kopia

(27)

RADA NARODOWA
LWÓW
UL. KAROLA LUDWIKA L. 3.

We Lwowie, 29 maja 1911

L. 5236/1911

Do
Wielmożnego Pana
Stanisława Orskiego
nacz. Sądu w Żurawnie

Pismo Wp. z d. 24 b.m. otrzymaliśmy i treść jego zakomunikowaliśmy Prezesowi komitetów bursackiego i powiat; Jakakolwiek mogłaby być podstawa i pobudki nieporozumień wynikłych pomiędzy Wp. a Komitetem bursackim, przypominamy, że R. N. uwzględniwszy możliwie o najszersze uwzgl. życzenie Wp. oraz Stron. Dem. w przedmiocie mianowania mężów zaufania na okr. 60 na uchwałę tych komitetów ze swej strony żadnego nie wywierała wpływu a wobec zgodnych wniosków obydwu komitetów - kandydaturę p. Jerwatowskiego musiała zatwierdzić (§13 Reg)

Wobec doniesionych nam relacyj, że w niektórych okolicach pow. bursz. kandydatura Wp. mimo zapadłej już uchwały R.N. jest prowadzona, zwróciliśmy się do Wp. lojalnie z prośbą, aby Wp. zechciał publicznie oświadczyć, że nie kandyduje, a tem samem położył kres krążącym na ten temat niedorzecznym [illegible] pogłoskom. Mieliśmy też nadzieję

iż WP. jako dobry Polak mając na uwadze niebezpieczeństwo utraty mandatu zechce to uczynić bezzwłocznie i bezwarunkowo. Z żalem stwierdzamy, że tak się nie stało. Zamiast lojalnie życzeniu R.N. uczynić zadość, czego oczekiwaliśmy, WP. stanowisko swoje uczynił zależnem od spełnienia dwu warunków: 1/ zaliczenia WP. oficyalnem pismem R.N. na zastępcę posła w okr. 60 2/ złożenia pewnych sum pieniężnych na cele TSL, kółka rolni. i bursy ludowej w Buczaczu.

Otóż zmuszeni jesteśmy oświadczyć, że tym żądaniom WP. R.N. nie może uczynić zadość. Wszakże uchwał zapadłych na posiedzeniach plenarnych R.N. z d. 19. 2[illegible] b. R.N. w sprawie wyboru kandydatów na zastępców posłów pozostawiła wolną rękę komitetom zależnie od nich, aby starały się przez postawienie większej liczby zastępców, mogących osobiście działać w okręgu, wzmocnić tym sposobem szanse kandydata na posła. Interwencya nasza zatem mogłaby się ograniczyć conajwyżej do zalecenia komitetowi buczackiemu kandydatury WP. na zastępcę w pow. aut. buczackim – nie mogłaby jednak odnosić się do pow. podhajeckiego, który, o ile nam wiadomo, postawił dwie kandydatury na zastępcę posła (Jankowskiego i Brunowskiego)

Co się tyczy funduszów to podzielając w zasadzie stanowisko WP. w kwestyi sposobu zużytkowania

pieniędzy na akcję wyborczą przeznaczonych, R.N. zostanie uprawnioną do prawa dysponowania nimi w okręgu którym żadnych funduszów na cele wyborcze nie otrzymała, i udzielić nie będzie mogła jakichkolwiek rad lub wskazówek komitetom, jak mają postąpić z pieniędzmi, które same zebrały.

Nadmieniamy, że na konferencji odbytej wczoraj z Prezesami Komitetów bielskiego i podlaskiego wyraziliśmy stanowczą prośbę i żądanie, aby zalecili wyborcom na zastępców osobistości mające wpływ i zaufanie ludności, i że wskazaliśmy również WP. jako kandydata na zastępcę w pow. bielskim, prosimy jednak WP. stanowczo o powiadomienie nas niezwłocznie, jakie będzie dalsze postępowanie WP. w tej sprawie.

W nadziei, że WP. łaskawie spełni żądanie wyrażone w piśmie naszym z d. 23.V br. łączymy wyrazy wysokiego poważania

Prezydium Rady Narodowej

Vogel m.p. Albin Rayski m.p.

RADA NARODOWA
LWÓW
UL. KAROLA LUDWIKA 1.

37

(28)

We Lwowie, dnia 29 maja 1911.

L: 5214/911.

Do Szanownego Prezydyum
Stronnictwa narodowo-demokratycznego
we Lwowie.

W załączeniu podajemy do wiadomości Szanownego Prezydyum kopię pisma wystosowanego przez R. N. do p. Stanisława Orskiego w Żurawnie z usilną prośbą o spowodowanie p. St. Orskiego do publicznego oświadczenia że w Okręgu N. 60 (Brzeżany-Podhajce) o mandat poselski się nie ubiega.

Z wysokiem poważaniem

Prezydyum Rady Narodowej

Vogel

[signature]

JWP. prof. Dr. Jan Pawlikowski
Lwów ul. 3 maja 5.

Krzemieniuk.

list b. kand. na posła z Tarnowa 30.5.1911

Do Wys. Rady narodowej
na ręce
Komitetu wykon. we Lwowie.

W odpowiedzi na pismo z 29/5 L. 5236/11 muszę wyznać żal, że sprawa, przeze mnie poruszona nie była traktowana i omawiana w komitecie wyk., co gdyby było to nastąpiło prezes str. sąd. Dr. Jan Pawlikowski, któremu złożyłem b. składną informacyę, byłby

mnie obronić przed nieodpowiedni-
mi atakami i zarzutami i fałszy-
wymi relacyami komitetu nao-
gólnie buczackiego, który nie
wie nic, co się dzieje na jego włas-
nem podwórku. – Przedewszyst-
kiem prostuję mylną informa-
cyę pan. Prezydyum, że nie
stawiam warunków za cenę od-
stąpienia od kandydatury i
warunki te nie są „moje", jak
to potem wykażę, ale od kandyda-
tury odstąpiłem z chwilą decyzyi
Rady nar., o czem pan. Prezydyum
mógł się przekonać z odpowiedzi
p. Serwatowskiego; od tego czasu

101

nic nie robię, siedzę sobie w
Żurawnie i do niczego się nie
mięszam, a o rezygnacyi sama,
doniosłem te koła i grona osób,
o których R.W. pisze jeszcze dnia
9 maja. – Warunki postawili lud
z okr. Buczackiego z wsi Trybucho=
wiec, Pyszkowiec, Medwedowiec, Nowo=
stawiec, Przelawy, Nagórzanki, Petli=
kowiec st. i n., Podlesia, Barysza, Puź=
nik, Kowalówki, Dobropola, z 6 wsi obok
Jazłowca i 7 wsi z okr. Monaster.
(to są te niektóre okolice, obejmu=
jące ogół polskich wsi z myj. czysto
ruskich), duchowieństwo całe i
organizacye oświatowe i kółkowe
po wsiach. Warunki nie są wcale
ceną za rezygnacyę, bo to nastą=
piło przy – ale za dymisyę akcyę

wszystkich tych Tow. Ośw. ducho-
wieństwa i ludu, grupującego się
Koło Kółek i czytelń, oraz i za mo-
ją akcyę i agitacyę na rzecz p. S.
Komitet zatem powinien zwrócić
się tam, skąd te wnioski wyszły i
nie przeciwstawiać oporu prostą po-
zorem, niezachowaniem brakiem
taktu, gwałtownością, groźbami
zemsty i tp., ale powinien pychę,
prywatną ambicyę i dumę przecho-
wać do powszechnych wyborów, a tutaj
bardzo pokornie, grzecznie i przy-
zwoicie poprosić o pomoc. Zamiast
wydawać bez rachuby pieniądze
na piwo itp oraz różnych przedsię-
wzięć wyborczych, na dezorganiza-
cyę, cofanie pracy oświatowej i
kółkowej o parę lat wstecz powi-

mieć Komitet środki z skromnej
kwocie zasilić fundusze Towa-
rzystw, rzetelnie w istocie naro-
dowym dla kraju pracujących. —
Komitet powinien mieć ze mną per-
traktować i nie mnie przedsta-
wiać jako źródło wszelkiego złego i
demona, bo po odrzuceniu pro-
pozycji przez p. Sem. ja do nicze-
go się nie mieszam, ale powi-
nien otwarcie i uczciwie przed Kr.
powiedzieć „nie zwarzyłem piwa, —
a teraz robota mi się rwie, nie
jestem w stanie wybrnąć z tego, co
sam namotałem" i pójść, zbliżyć
się do tych, których opinię i zdanie
zlekceważono, zbliżyć się do ludu,
do którego dotąd ani przemówić, ani

104

wódkę nie trafi, (bo to stary sprzęt wyborczy, bezużyteczny, który już raz zawiódł w r. 1907).–

Co do mnie, to zrobiłem to, co do mnie należało, na co każdej chwili przedłożę dowody i świadków, zrezygnowałem; a do większych ofiar i pracy agitacyjnej nie jestem chyba obowiązany, z obec komitetu, który potraktował mnie ∓ nie jako człowieka tej samej narodowości, ale jak wroga. – Niech Komitet nawiąże pertraktacyę z Dziekowcis-wem, ks. Olbrychtem, ks. Wronką, ks. Kwiatkowskim z Buczacza, ks. Wawrzakiem z Koralówki, prezesem T.S.L. prof. Mościcowskim, prez. pow. organizacyi szkół Wysockim i innymi.

zeznania z wymienionych wsi; ja
co do mnie zastosuję się do każdego
życzenia, przez nich wyrażonego co
do event. czynnej interwencyi i
pracy agitacyjnej; o ile Komitet
zastosuje się do życzenia R.N., gdyż
~~to~~ życzenia R.N. tak samo obowią=
zują mnie jak i Komitet. —
Gdyby bucz. Komitet miał lepszą
organizacyę i pewnych ludzi ~~a nie~~
powinien być wiedzieć, że 25 b.m.
odbyłem wiec na Nagórzance i
konferencyę z delegatami ~~przeważ~~
okolicznych wsi pow. bucz. i stanow=
czo im oświadczyłem (świadek Konc.
wyp. sk. Nowacki, akad. Kozakiewicz
z Buczacza), że nie komunikuję wobec
decyzyi R.N. – Odpowiedziano mi, że
stanowisko swoje czynią zależnem
od spełnienia życzenia R.N. co do

106

osoby zastępcy i od warunków, które poprzednio podałem; w przeciwnym razie wstrzymają się od wyborów, albo oddadzą głosy na nowego kandydata, nawet z otoczenia Jana Orłowskiego. –
Łatwiej przy zielonym stoliku wydawać proklamacye i uchwały, trudniej jednak wykonać je, tam gdzie od r. 1902, od strejków nie był to jednego wiecu ruskiego, na którym by nie wystąpiono przeciw księżom i właścicielom większych obszarów, a to przecież musiało się odbić i na polskiej ludności. Przeforsowanie kandydatury p. S., ludowi nieznanego, – samo przez się ogromnie trudne i nie kończy się jeszcze na uchwale „pięknie” dobranego komitetu, wymaga wielkiej pracy, sprężystej i

energicznej akcyi, taktownego postępowania z wyborcami, rozumnego wydawania wyborczych funduszów.

Komitet robi wszystko, tylko nie to, co potrzeba, drukuje ogromne odezwy, bierze ludzi i głosi im zemstę, zwłaszcza stronnikom Kery, wydaje karty na 10-40 beczek piwa na jedną wieś, a gdy mimo to nie idzie, mimo posie-dzeń i licznych konferencyi, nie szuka przyczyn, tam gdzie one faktycznie istnieją - ale czyni wynalazek, odnajduje tajną sprężynę i robi z gruntu fałszywe relacye. Podejrzenia o dalsze promowowanie kandydatury!

108

Ten sam Komitet nie wie jednak
o tem, albo przemilcza, że wsku=
tek jego wstąpienia cała wieś
polska Podlesie o 2 kilom. od Bu-
racza zobowiązała się oddać głosy
nauczycielowi (?) Mazylewickiemu (?).
Nie wie o tem, że 6 wsi w Jastrowiec-
kiem, pod bokiem p. Macnatka
(Dulsky, Zimbrody etc) zmowa się z
Brzezinowskim, który dalej kandy-
duje, by w obec jego wstąpienia
jemu oddać głosy.
Nie wie o tem, że w Monasterzyskach
skupił około 1000 głosów Jan
Orłowski (Monasterzyska, folwarki
Huta nowa, Huta stara) socyalista,
i głosy wyzwolenie (?) ludu wiele
mu zrobili szkody. Z takimi

słowami ludu. Potrzeba starać się do
oczu na wiecu, wykazać całą jego
głupotę i bałamutne wywody –
bo choć się go kupi –, jeszcze zrobi
wyłom, jeśli się ludu nie odciągnie
od niego. –
Jeśli chodzi o prawdziwy interes naro-
dowy komitet lucacki powi=
nien być do ostatniej chwili
utrzymać lud w mniemaniu,
że go nadal kandydują, by się
górnie i mniej nie poangażowali
oraz by w ostatniej chwili mógł
rzucić te wszystkie głosy za
kandydatem narodowym. –
Tak położnych i wyrachowanych
ludzi trudno jednak uczyć jak
powinno się robić; chcę dostać

110

takie same cięgi, jak w r. 1907.

W przyszłości pewnie nie czer-
pać informacyi z C. niepew-
nych źródeł, ale postaram się o
nie u osób bezstronnych, które
patrzą się na robotę, porównując
ją z rozmieszczeniem okręgu.
Ogłoszenie potrzebne dla gazet
wysyłam, o ile potrzebne na
ręce Wielmożnego Dra Pawlikowskiego.

Z wysokim szacunkiem

[illegible]

Żurawno 30/5 1911.

St. Arski 30.5.1911 111

30/ (30)

JWielmożny Panie Prezesie!

Posyłam pismo Rit. i moję odpowiedź dla Komitetu wyk. Rit. z powodu użycia mnie w obronę przed niesłusznem podejrzeniem dalszego promowania Kandydatury. – Załączam zaś, błagam, o ile JWPan uzna to za potrzebne ogłoszenie dla gazet co do cofnięcia

112

mojej kandydatury.

Z wyrazami wysokiej czci
i poważania
oddany i powolny
Samodowski

Lw. 30/5 1901

N

113

(31)

Wielmożny Panie Radco!

W poniedziałek byłem u p. Błażowskiego i Burzyńskiego ponieważ kazał mi przyjść i w rozmowie stanowczo twierdzili że to jest nieprawda jakoby Rada narodowa miała zatwierdzić p. Radcę na kasę. Ja odwołałem się na p. Cieleckiego i p. Grabskiego a w końcu i na dziennik to mi powiedzieli że to był który była o tem mowa na posiedzeniu Rady narodowej ale głosowania nad tem nie było.

/.

114

Dalej mówiłem że Pan Radca jedynie z tego powodu przyobiecał swe usługi jak solidarnie będzie popierany na zastępcę, wskazałem że jedynie w ten sposób możliwe jest zjednanie stronników przeciwnej strony, odpowiedziano mi że to wszystko zostawili do załatwienia Radzie narodowej. Wydali odezwę w której wyraźnie zaznaczają że zastępcy dotychczas jeszcze nie zatwierdzono, lecz nie chcieli tej odezwy podpisać to Rurzyński mało się nie wściekł.

Zapytali mnie czy nie mógł
bym im służyć a względnie
być pomocnym na teraz
ja przyobiecałem im to a to
dlatego żebym mógł lepiej
zbadać stosunki jak wyborca
tak ich sztuczki i zamiary
Ludzie wprost krzyczą gwałtu
że nie pójdą za nikim
tylko za P. Radcą i tak
był Zielak, Wicherek z Medwe,
Dowiec gdzie Rudzanowskiego
wytrąbili że wsi i na miłość
błagają żeby P. Radca nie odstę
pował od Kandydatury i z innych
wsi przychodzą co robicie pyta
ją i radzą nie oglądać się na
/.

116

Radę narodową lecz dalej podtrzymywać kandydaturę. I dobrze by było żeby JW. Pan Radca mógł być obecnym w niedzielę i sam naocznie się przekonać co dalej począć. Mnie zapytywali czy jestem stale w Żurawnie powiedziałem im że ze względu małej pensyi i choroby żony zrezygnowałem z tej posady powiedziałem to dlatego żeby nie zrobili jakiego użytku. Dalej mówią ludzie że p. Radca sobie tym ustępstwem i na przyszłość zaszkodzi, mówią że p. Orski tylko z początku kandyduje później znowu ustąpi.

Serdecznie pozdrawiam JW. Państwa i zasyłam niskie ukłony. Kaneta

117

Pisząc list byłem zdania posłać rachunki ale Komorowski nie mógł mi go dać bo jeszcze nie ukończona robota bo on jeszcze chce popra- wiać na około domu wyprawę ja prosiłem by się zatrzymał aż do poniedziałku bo takie reperacye jak oni tu podmó- li to chyba i czynsz tego roczny nie zapłaci z ich grymasami a względnie tłumaczą się tem że Pan Radca pozwolił to co potrzeba a to co potrzeba to może i nowy dom by chcieli Więc konieczne niech W. Pan Radca stara się być w niedzielę

118

lub w sobotę i koniecznie
trza skończyć z pomieszkaniem
a zarazem rachunki W. Pan
Radca sam zbada i przeko-
na się naocznie.
Dalej i co do kandydatury
też musimy stanowczo pomy-
śleć iść dalej lub się wstrzy-
mać ale lepiej iść dalej
bo jeżeli W. Pan Radca ustąpi
to jednakowo Serwatowski
nie wyjdzie a na przyszłość
sam W. Pan Radca sobie zaszko-
dzi i straci na zaufaniu
wszystko nie mogę opisać bo
trzebaby cały arkusz papieru żeby
powtórzyć to co mi powiedziano

Proszę mię zawiadomić czy W. P. Radca przyjedzie i kiedy.

7. 6. 1911

119

(32)

Jaśnie Wielmożny Panie

Prezesie!

W Nrze 129 Gaz. Narodowej z 7 czerw. 1911 we wstępnym artykule, umieszczonym mię, „Kaniowi” zarzucono takie „niekaniowości” Kandydatowi w buczackim okręgu wyb. tj. mnie. — Żadnego kroku w zabiegach o mandat nie

290
580

120

zarobkiem bez porozumienia
się z Gł. Komitetem [illegible]
str. i JWP. Kreszowem.
Otóż obecnie zapytuję,
czy przeciw tej wzmiance
w Gaz. nar. mam wystą-
pić sam, czy też Gł. Komi-
tet w Lwowie położeniem
odeprze osobnie napaść
na podstawie dowodów,
w rękach posiadanych, do
których mógłbym dodać
listy wysłane zaraz

po umieszczeniu kandydata
na okr. 60. – Wobec tego,
rzeczą mnie więcej b. sta-
było starano dla p. Senatorow-
skiego w okr. 60 tym i obawy,
że może przyjść do ścisłego
zbratania między Kand.
Rd. a socyalistą lub moska-
lofilem starałem się jedy-
nie o to, aby Kom. wyk. Rd.
przez delegata zrozumienie
sytuacyę zbadał i orzekł.
~~Pozwolić~~ dopuścić 2go ~~kan~~-
data nar. – aby ~~ścisły wybór~~
między nimi obona

1221

mógł wstąpić.-

W takim razie proszę o łaskawe zamówienie na okr. lwicz. 50 pieśni (poseł Władysław Semmatowski rast. Stanisław Orski) i wysłanie ich pod adr. Jana Matłachowskiego, prof. gimn. w Buczaczu.

Proszę przyjąć wyrazy czci i głęb. poważania

powolny i oddany sługa

Stanisław Otte

Żurawno 7/6 1911

Władysław Semmatowski
Stanisław Orski

sztuk 50

St. Orski

N

123

15/6 1911

(33)

Wielmożny Panie Prezesie!

Prosimy o obiecaną natychmiasto-
wą wypłatę z kasy zal. 500 k.
[pod dr. Rybickiego]
zawiadomieniem. Do Żurawna dla
mnie proszę w razie nie wy-
słać, [illegible] na telegr. wezwanie
prawdop. jak przyjdzie do ścisłych
wyborów; w razie mam gotówkę
która nie wystarczy.—
Mniemam się, że tytułem
rekompensaty, za 2 ustąpienie się
naszych [illegible] t.j. Za-
moyskiego i Dębskiego ~~[illegible]~~ p.
Nam. pozwoli nam wybrać

124

z ruskich okręgach, a jeśliby Pan
Prezes uważnie odczyta Czas Nr
167 z 14/6 przeczyta między wier-
szami, że to mogło się stać w okr.
66-ym, gdzie Zbor. w oczach Nam.
uchodzi za ludowca. Czas zapowiada
z tym okręgu b. ciekawą i gorącą
walkę. – Starosta wyraźnie mi
oświadczył, że Nam. pozostawi
mu wolną rękę z tym okręgu
i mógłby przyzwolić na popie-
ranie pol. kandydata. Obok
tego okr. 66 prawdopodobnie i w in-
nym ruskim okr. albo bo[illegible]-
skim albo 59 zezwoli na wybór
pol. kandydata wzamian za
Złoczów i Tarnopol. Chce on tym
samym okazać, że ruska lud-
ność ~~daje~~ głosuje na Polaków
i vice versa.

Wprawdzie w tej zamianie dobrze nie
wyjdziemy, bo Zborowski b. małej
inteligencji, ale gdy nas Kamienie-
niki wszędzie goli jak najlepszy
fryzyer dobry będzie i Zborowski,
z którym on spokrewnia się ludowca.
Pieniądze dla Brzeżan pewnie nadzo-
mioł wysłać.—
Gdyby odpowiedź moja na adr.
Gaz. nar. w najbl. Nrach Słowa
pol. nie była umieszczona przez
Tarkonie przypomnieć tą sprawę
red. Wasilewskiemu i upomnieć
się o umieszczenie stosownie
do danego mi przyrzeczenia, jest
wprawdzie ostra, ale mi chodzi o
to, by podtrzymać nasze wiejskie
organizacye z bunczukiem i
zbory. dowód, że jest przecie kto,
kto potrafi nas wziąć w obronę.
Gdyby po ~~[illegible]~~ wyborze 19 bm.
było posiedzenie naszego Komitetu
wykon. proszę mnie telegrafow-

nie wezwać, gdyż mnie będzie
potrzeba przedstawić dowodów w
opisie zaprzeczenia wyboru
Zborowskiego.–

U siebie mam przy obocie 280
kart wyborczych i legitymacji
popieczętowanych po razbu,
które mi przysłano do
wymiany!! Moskalofile i
ukraińcy chodzą po domach
i stemplują – a Ciszewski odnosi
się do mnie.

Proszę przyjąć wyrazy
wysokiej czci i poważania

Stanisław Ostu–

Żurawno 15/6.

St. Orski 20.6.1911

127

(34)

20/6

Jaśnie Wielmożny Panie

Prezesie!

Przesyłam rachunek
wystawy z Brzeżan i
upraszam o łaskawe
wysłanie urządzenia
wystawia kwoty 240 kr
przez Bank zalicz.

128

na moje ręce, ażebym

stosownie do użytku,

zacnych wierzytelności

mogą je wyzyskać.

Do Zbora pol. wysłała,

tem do Prezydyum

dokładny wyraz

z głosowania o okr.

G.G. w naszym Zborze

[illegible]. Wraz

[illegible] z tym tyg.

129

…a były przesłane Komi-
tetu wyk. - proszę mnie
… uważać kolegą.

Z wyrazami wysokiej-
czci i poważaniem

oddany i powolny
sługa

Stanisław Ottes

Zür. 20/6 1911

do listu Arskiego z 20.6.1911

131

ad (34)

~~Komitet wyb~~

Prezydyum stronnictwa demokratyczno-narodowego podaje do wiadomości, że pan Tomasz Bieniawski, radca pocztowy, który w okręgu wiejskim Buczacz-Podhajce jest przez ~~[illegible]~~ niektórych wyborców popierany ~~przeciwko legalnie zatw~~ na posła przeciw kandydatowi, zatwierdzonemu przez Radę narodową, p. Władysławowi Serwatowskiemu, nie jest członkiem stronnictwa demokratyczno-narodowego, ~~a gdyby nim był, to ax [illegible] [illegible] stronnictwa musiałby być z niego wykluczony.~~

1321

133 (35)

Rachunek

odnoszący się do agitacyi za Senatorem jako posłem i radcą Orskim jako zastępcą zatem z czasu po zatwierdzeniu kandydatury przez Radę Narodową aż do 19/6 11. —

I

według pokwitowania prof. Pichora { z dnia 27/5 11 prof. Pichor przyjął dla Moneta ———— 9 Kor.

II

według raportowania p. radcy Orskiego. {
5/6 11 dał p. radca Orski Moneni i Białemu na wyjazd do Lwowa i Żarowa — 40 Kor.

pan r. Orski dał Białakowi z Dolib na agitacyę — 20 Kor. —

pan radca Orski dał Moneni na agit. — — - - 13 Kor. —

III

Konta zjazdu odbytego w dniu 11/6 1911:

6/6 profesor Pichor wyprzytrzył na wyjazdy

dla Moneta —— 10 Kor. —

dla Białego —— 8 Kor.

dla Siwego i ~~.....~~

Rybickiego ——— 15 Koron

134

W dniu 9/6 1911 otrzymałem od pana
Rady Okręgowego [?] Gołka ; z
tych pieniędzy w dniu 11/6 1911 - gdy
mi były zgubione pieniądze - wziął dla
siebie na piątek 5 Kor. - zatem użyto
tych zostało na cele polityczne tylko
55 koron a mianowicie:

a) 9/6 1911 sam dałem
Monecie na wyjazd o Jędrz-
rzechu . . . - - - - 10 Koron

b) 11/6 1911 J. w. Ostrowian
dał Monecie na agit. 15 Koron ~~[struck]~~
(Moneta zwrócił, że wydał
Sowie i Bereckiemu 5 Kor -
Józefkowi ~~[struck]~~ Umówione
stawki dla uczestników z
drugiej strony 5 K. - a reszta
u niego została-

Profesor Matuszkowski wyłożył na afisze i rozle-
pienie i rozesłanie tudzież wyjaśnienie rzeczy — 45 Kor

IV. W ostatnim tygodniu korzystaliśmy gospo-
darami pewnymi, tudzież badaliśmy
ostatecznie stan usposobienia w powiecie i
ostatecznie agitowaliśmy.—

W dniach 13/6 i 14/6 11 na
wyjazdy: ./.

ja dałem z go=tówki Rady Orkisza

a) Sircowi ul. Pełonie — 8 kor

b) Zajączowi ul. Józefowa — 10 kor.

c) Rybickiemu w Poliklinice — 8 kor.

d) Mossowi w Monarchii Ostbajce — jam z gotówki pana Rady Orkisza 4 kor.

profesor Pieter pożycz — 1 kor.

profesor Mattachowski — 24 kor.

razem — 240 koron

Powyższy rachunek rozpada się na rachunek:

profesora Pietera	rady Orkisza	profesora Mattachowskiego
9 k.	40 k.	24 k.
18 k.	20 k.	45 k.
15 k.	13 kor.	razem 69 koron
1 kor	55 kor.	
razem 43 k.	razem 128 k.	

43 k.
128
69
razem 240 k. a więc ta sama suma co wyżej.

Rachunek [illegible] 29/6 [illegible]

[illegible] 29/6 1911 [illegible]

44K

137

24/4 11 Liwyi dla Rybickiego — 40K.
Moneta dodatkowo do tego wyjazdu — 10 kor.

Protest wyjazd na zbieranie podpisów
Moneta — 15 K.
Zając — 10 K.
Liwy — 10 K.
Rybicki — 10 kor.

6/5 11 Moneta wyjeżdża w Monast. po delegatów — 5 K.

wyjazd delegatów 7/5 11 —
Zając — 22 K.
Wąsik — 22 K.
Rybicki — 29 K.
Sowa — 22 kor.
Moneta — 22 kor.
Liwy — 22 kor.

F na ręce Monety dla Sawy (z Horicich) — 22 K.

Konyma Rybicki Barchowski dnia 24/5 — 120 K. — 425 Koron
razem — 460 Kor. — u Monety 18 Kor — zostaje 407 Koron

F dotyczy poz. Sawa nie wyjechał a Moneta twierdzi oznajmił mi, że z tych 22 kor. wysłał 2 Kor. Sowie, a 2 Kor. zużytkowal podczas jazdy do Turowa teraz z Sowa i że ma u siebie jeszcze 18 koron.

Proszę o absolutoryum

Zestawienie
gotówka 620 Koron
wydatki 460 Kor.
reszta gotówką 160 Koron.

tę resztę 160 Koron wydałem na jego żądanie do rąk Monety.

Pz 10/5 11

Z uszanowaniem
Wysocki

138

Wielmożny Panie Radco!

Ksiądz na żądanie Monety wypłacam mu rachunek do którego na jego życzenie załączyłem 120 koron wydanych przez Pana Radcę bezpośrednio.—

Niniejszem składam Panu Radcy ostatecznie następujący rachunek:

Gotówka

	Moneta z sobą zabrał 14/4 ii	—	20 kor.
na moje ręce	— 21/4 ii	—	400 kor.
	— 4/5 ii	—	200 koron
	razem		620 koron

Wydatki:

na reparacyę domu do rąk Monety:

w dniu 21/4 ii	—	100 kor.
w dniu 27/4 ii	—	50 koron
w dniu 5/5 ii	—	5 kor.

wiec 18/4 ii	Hallera zaproszenia druk	—	4 K.
	sala		5 K.
	Zajazd wyjazd w [illegible] z zapros.		10 K.
	expedycja zaproszeń i posługi	—	5 K.

wyjazd agitat.- przed ich wiecem 25/4.

21/4 Moneta — 20 K.

44 K.

P.S. Nadwyżkami podzieliłem razem z Monetą, a nie dogodziłem Panu -

21.4.1911 (36) 139

Die Daten im dienstlichen Eingange der mittels Typendruckapparates ausgefertigten Telegramme bedeuten: 1. den Namen des Aufgabeamtes, 2. die Aufgabenummer, 3. die Wortzahl (eventuell in Bruchform), 4. den Monatstag und 5. die Stunde und Minute der Aufgabe.
Urzędowe daty w nagłówku telegramów, pochodzących z aparatów drukujących tekst oznaczają: 1. nazwę urzędu nadawczego, 2. numer nadawczy, 3. liczbę słów (ewentualnie w formie ułamka) 4. dzień miesiąca, 5. godzinę i minutę nadania.
Урядові дати в заголовках телеграм, котрі походять з апаратів віддаючих текст друкованими буквами, означають: 1. назву уряду надавчого, 2. число надання, 3. скількість слів (згля-дно в формі дроба), 4. день місяця, 5. годину і хвилю надання.

Gattung: / Rodzaj: / Рід:
Eingangsnummer: / Liczba nadejścia: / Ч. надісланя: 321

prezes pawlikowski lwow

trzeciego maja =

Die Telegraphenverwaltung übernimmt hinsichtlich der ihr zur Beförderung oder Bestellung übergebenen Telegramme keine wie immer geartete Verantwortung.
Zarząd telegrafów nie bierze na siebie żadnej zgoła odpowiedzialności za telegramy oddane mu do przesyłki lub doręczenia.
Управа телеграфів не бере на себе в загалі ніякої відвічальности за телеграми віддані єї до пересланя або доручення.

270

Dienstliche Angaben:
Dopiski urzędowe:
Урядові замітки:

Telegramm — Telegram — Телеґрама

aus — z — з

Aufgenommen von / Odebrano z / Відобрано з — auf Ltg. Nr. / na przewod. / провод. ч.
am / dnia / дня ---/---191--- um / o / о --- Uhr / godz. / год. --- M. / m. / м. --- Mitt. / poł. / пол.
durch / przez / через

tarnopol 1+287 21/4 4 50= (W / ześ / Це) ---- (Ch / Sz / Ш) ---- aufgegeben am / nadany dnia / наданий дня --/-- 191 um / o / о ---- Uhr / godz. / год. ---- M. / m. / м. ---- Mittag / poł. / пол.

nie warta bo skompritowalibysmy sie niepotrzebnie

ukladem nic nie dajacym co z goldem zrobic = srokowski ="

D. S. Nr. 759. (D.-poln.-ruth.) (1910.)

140

LEMB

17

C.K. URZĄD TELEGRAFICZNY ✻ K.K. TELEGRAPHENAMT ✻

141

(37)

odp. [illegible]
22/4

Tarnopol 20/4 1911

Wielce Szanowny Panie Prezesie!

Dnia 7go maja br. (w niedzielę) odbędzie się w Tarnopolu staraniem T. S. L. obchód 3 maja w południe przy czem Ks. Bil-czewski dokona poświęcenia Domu Tow. szkoły ludowej w Tarnopolu.

W dniu tym odbędzie się również uroczysty wieczór, na którym obok produkcyj wokalno-muzykalnych i deklamacyi pragnęlibyśmy podnieść ducha naszego trochę rozbitego spo-łeczeństwa stosownem zagajeniem.

Rano będzie przemawiał Ks. Bilczewski

142

b. poseł Zamorski i p. Srokowski - wieczorem zaś pragnęlibyśmy gorąco aby Pan Prezes zechciał przemówić.

Wieczór ten urządza Sokół, który jeszcze jest w naszym ręku, ale wpływy nasze zaczynają tracić na sile, raz z powodu nacisku namiestnika i walki jaką nam miał wypowiedzić, tudzież z powodu powstanie Demokracyi polskiej która ma własny organ „Mieszczanin" tygodnik. Demokracyę tę wspiera i Komisarz rządowy i kupa żydków i wszyscy ci którym nasze znaczenie w mieście zaczyna ciężyć, a więc różne „ururipolicie",

Kubaniarze i t. p.

Gdyby Pan Prezes był łaskaw uczadoś-wić naszej prośbie bylibyśmy bardzo wdzięczni. Przy sposobności możnaby omówić ważne sprawy polityczne, kandydatury Galla i Zamorskiego, rzeczkę przyrzeczoną im przez p. Bobrzyńskiego – oraz nieporozumienia między nami i Srokowskim.

O ile nas wieści doszły ten ostatni był w Namiestnictwie i kto wie co tam za przyrzeczenia otrzymał, gdyby nie zbyt szczerze Galla poparł. Tłumaczył nam że trzeba szukać innego kandydata bo Gall może upaść. Nie przypuszczam aby

144

nas chciał zdradzić, ale sam głosi że

nie chodzi mu o osobę tylko o mandat polski

Są to szerokie ramy ...

Jak zapewne Panu wiadomo hr. Jerzy Baworowski odmówił przyjęcia mandatu na okręg Trembowla – Czortków (dotąd Mahler) możemy tam pchnąć p. Srokowskiego, a my Galla sami w Tarnopolu przeprowadzimy, bo ma tu zapewnie dobre szanse.

Kończę – proszę o kilka słów czy możemy liczyć na przyjaźń Szczęsnego Pana Profesora i proszę o przyjęcie wyrazów zupełnego oddania i najszczerszego szacunku

Dr Celestyn Sodrawski

ul. Mickiewicza l. 5

145

(38)

Tarnopol 24/4 911

Wielmożny Panie Prezesie!

W załączeniu przesyłam listę mężów zaufania. –
Wszyscy są pewni, zaś pożądanych podkreśliłem czerwono. –
Przy tej sposobności pozwolę sobie zauważyć, że byłoby __wielce__ __wskazanem__, by krakowski kandydat, a z przeprowadzeniem moich wyborów jeśli byśmy sobie radę dali. – Akcya wyborcza musiałaby wtedy jednemu z naszych być powierzoną. –
Mówię tutaj o kandydaturze Kolischera na Tarnopol. –

146

Proszę Wpana Prezesa o
przeforsowanie listy przesłanej na
Radzie Narodowej

pozostaję z wyrazami
prawdziwego szacunku i poważania

[illegible]

N

147

(39)

Tarnopol 24/4 911

Wielmożny Panie Prezesie!

Dziękuję najuprz. za łaskawe pismo.
Sytuacya z dnia na dzień wyjaśnia się
co do obu kandydatów naszych t. j. Galla
i Zamorskiego.
Powoli ustala się przekonanie także
w Starostwie że nikt „łatwiej" od nich
mandatu nie weźmie. Próby nakłonienia
miejscowych ludzi do kandydowania
spełzły na niczem, bo porządni ludzie
nie dają się na przyrzeczenia poparcia
rządowego brać, czując że popełniliby

rzecz brzydką, gdyby przeciw ~~tym ludziom~~ dotychczasowym posłom
wystąpili, a zagraniczni kandydaci boją
się Słowa polskiego i wydatków.
Pan Srokowski zapewnił mnie dzisiaj
że obydwu przeprowadzi.
Co do jego kandydatury to uważam że
ma ochotę iść na mandat Golda, cho-
ciaż ~~[illegible]~~ myślę że lepiejby było gdyby
mandat Mahlera można dla nas zdo-
być. Tam t. j. w Trembowli-Czortkowie
nie są zdecydowani. Baworowski odmówił
a marszałek Jan Gromnicki z Laskowiec
nie może się zdecydować i ma rację
bo jeszcze za mało znany, nie ma
zdrowia i nie może zbyt wiele wyłożyć.

Srokowski będzie jutro u Pana Prezesa i p. Adama. Czytał mi list Pana Prezesa i zapewniał że ma szanse do przeprowadzenia i Galla i Damarskiego.
Co do przyjazdu Pana Prezesa do Tarnopola to bylibyśmy bardzo wdzięczni gdyby Pan Prezes zechciał przyjechać na walne doroczne zgromadzenie Okręgów Stronnictwa, które postawię na dzień powszedni. Trzeba naszym dodać ducha, bo gazety straszą koalicyą namiestnika i reszty stronnictw przeciwko nam. Wogóle zapanowała pewnego rodzaju depresya w naszych szeregach, że musimy wszystkich aby przez reakcyę wywołać zapał i nastrój bojowy!

150

Odnośnie do obchodu 3 maja w dniu 7. bm.
pragnęlibyśmy dlatego przyjazdu Pana
Prezesa, gdyż jesteśmy pewni ogromnego
zainteresowania a także ogólnego podnie-
sienia ducha przeciw naciskowi Namiestnika.
Wszędzie starostwa bardzo koło nas drepcą
i dopytują czy Rada nar. popiera Galla
i Zamoyskiego, narzekają na Bobrza etc.
Trembałowicz głosi że nas w puch
rozbije ale Srok. dobrze go szachuje.
Łączę wyrazy najściślejszego szacunku
i proszę o dwa słowa na kartce na
który dzień mam zwołać Walne Zgrom.
Najodpowiedniejsza dla nas godzina 6ta
popoł. (wyjazd ze Lwowa pop. 2:30)

Oddany

Celestyn Podlewski

ul. Mickiewicza l. 5

151

(110)

Tarnopol 24/4 911

Wielmożny Panie Prezesie!

Dziś wysłałem list rekomendowany do Pana Prezesa, a obecnie po naradzie z Panem Gellerem i Sekretarzem Schmidtem, który właśnie wrócił ze Złoczowa, piszę powtórnie.

Wedle informacji p. Schmidta należy przeciwstawić Goldowi silnego kandydata. Takim byłby p. Skarzyński lub p. Srokowski. Ten ostatni ma znaczną część terenu przygotowaną, gdy jednak syjoniści dadzą się skaptować dla Golda, mającego prawdopodobnie poparcie Namiestnika, trzeba kandydatury Skarzyńskiego względnie Srokow. dostatecznie poprzeć.

Jeżeli więc p. Skarzyński nie kandyduje pozostaje tylko Srokowski, a jeżeli ten kandydować zacznie nie będzie mógł w Tarnopolu dość sprężyście działać dla braku czasu, bo 4 mies. i Zamors-cy

1521

forsować.

Wskazanemby więc było aby się ~~się~~ przy wyborzej za Gallem nie angażował lecz pilnował kandydatury swojej i Zamorskiego, bo my sami mamy nadzieję przepchać p. Galla. Proszę więc Pana Prezesa w tym duchu działać i p. Frak. do kandydowania skłonić. Wprawdzie on się waha jeszcze, ale ochotę ma i przy odpowiedniem przedstawieniu sprawy utwierdzi się w tej ochocie.

Chodzi nam o to jeszcze, aby komitet miejski który Rada narod. ma mianować w czwartek wypadł korzystnie dla nas i dlatego prosimy o ile możności przeforsować na Radzie listę którą p. Gall równocześnie wysyła.

Łączę wyrazy najgłębszego szacunku

– Pana Prezesa powolny i oddany

Sodrent

P. S. P. Gall zgłosił w Radzie narodowej swoją kandydaturę na Tarnopol, a dotąd o tem nie było w Słowie polskiem wzmianki.
Czy Pan Prezes nie uważa że taka wzmianka byłaby wskazaną?

26.4.1911 (41) 155

Die Daten im dieses Kopfe Eingange der mittels Typendruckapparates ausgefertigten Telegramme bedeuten: 1. den Namen des Aufgabeamtes, 2. die Aufgabenummer, 3. die Wortzahl (eventuell in Bruchform), 4. den Monatstag und 5. die Stunde und Minute der Aufgabe.
Urzędowe daty w nagłówku telegramów, pochodzących z aparatów drukujących tekst, oznaczają: 1. nazwę urzędu nadawczego, 2. numer nadania, 3. liczbę słów ewentualnie w formie ułamka, 4. dzień miesiąca, 5. godzinę i minutę nadania.
Урядові дати в заголовках телеграм, котрі походять з апаратів видаючих текст друкованими буквами, означають: 1. назву уряду надавчого, 2. число надання, 3. скількість слів (евентуально в формі дроба), 4. день місяця, 5. годину і хвилю надання.

Gattung: / Rodzaj: / Рід:

Eingangsnummer: / Liczba nadejścia: / Ч. надісланя: 5955

Die Telegraphenverwaltung übernimmt hinsichtlich der ihr zur Beförderung oder Bestellung übergebenen Telegramme keine wie immer geartete Verantwortung.
Zarząd telegrafów nie bierze na siebie żadnej zgoła odpowiedzialności za telegramy oddane mu do przesyłki lub doręczenia.
Управа телеграфів не бере на себе в загалі ніякої відвічальности за телеграми віддані єї до пересланя або доручення.

prezes profesor pawlikowski
lwow trzeciego maja 5=

26 IV

Dienstliche Angaben: / Dopiski urzędowe: / Урядові замітки:

Telegramm — Telegram — Телеграма

aus — z — з

Aufgenommen von / Odebrano z / Відобрано з — auf Ltg. Nr. / na przewod. l. / провод. ч.

am / dnia / дня --/-- 191-- um / o / o — Uhr / godz. / год. — M. / m. / м. — Mittg. / poł. / пол.

durch / przez / через

tarnopol 1.+ 2076 31 26/4 2.25 p = aufgegeben am / nadany dnia / наданий дня --/-- 191. um / o / o — Uhr / godz. / год. — M. / m. / м. — Mittg. / poł. / пол.

po zastanowieniu sie ponownem nad zloczowem i trembowla
moje szkopuly podtrzymuje w calosci i prosze na
moja kandydature nie liczyc w tych okregach = srokowski ="

D. S. Nr. 189. (D.-poln.-ruth.) (1910.)

156

157

(142)

Tarnopol 5/5 911

Czcigodny Panie Prezesie!

Sytuacya z dnia na dzień się zmienia gdyż p. Srok. nie może ostatecznie się zdecydować. Przedwczoraj wieczór powiedział że kandyduje w Złoczowie. Wysłałem więc zaraz ludzi do Załoziec i Złoczowa i mam dość pomyślne wiadomości. Tymczasem p. Srok. namyślił się przez noc i zrozumiałem z jego bałamutnego gadania że woli Tarnopol. Zaznaczył wprawdzie że Zam. trudno będzie odwieść od kandydowania, ale równocześnie

158 -

powiedział że p. Namiestnik ofiarował mu 60.000 złr (?) aby tylko kandydował na Tarnopol (okręg, nie miasto). Wogóle trzeba go już raz przygwoździć do Złoczowa bo psuje szanse Zam. a ta jego niepewność odbija się na całej robocie. Wiele gmin do dzisiaj twierdzi że Zam. już poszedł na zachód. Widocznie puszcza się także wersye umyślnie.

Czy p. Grabski był wczoraj nie mogłem zbadać, bo pośpiesznym nie przyjechał – szukałem go wszędzie ale bez skutku. Nie mogłem mu też zakomunikować polecenia Pana

Prezesa. Widziałem wczoraj Bieniowskiego bardzo zmęczony i zachrypnięty, (będzie jutro we Lwowie) ale pełen dobrych nadziei.

U nas byłoby jaśniej, raźniej i wyraźniej gdyby p. Srok. raz przestał mieć nadzieję na mandat Zamorskiego!

Ta ciągła niepewność, co p. Srok jako prezes Komitetu na okręg zrobi, demoralizuje cały aparat wyborczy T. S. L.

Michałowski znowu jako upoważniony przez Radę narod. do zwołania mężów zaufania, nie czyni tego. Gall w niepewności i podrażnieniu!

Wogóle życie brzydnie w takich warunkach

160

Dobrze że Rzeczpospolita Demaskuje piekielną robotę p. Nam.

Proszę Pana Prezesa przyjąć wyrazy najgłębszego uszanowania

Walentyn Dobrzewski

Mickiewicza 5

W Złoczowie i Załoźcach puściliśmy wczoraj wiadomość że Prok. kandyduje, co przyszło do wiadomości, ale ~~była~~ tam żywiona myśl że kandydować będzie p. Rozwadowski.

Tarnopol 5/5 911

Wielmożny Panie Prezesie!

W sprawie sytuacyi wyborczej w mieście, muszę donieść że zwalczanie przez namiestnika dalej trwa, a to forsował przez kilka dni wyjaniego Wiluna, obecnie forsuje usilnie Tułębę..–

Starosta żydów powołuje do siebie i informuje ich w tym duchu.–

Od wczoraj otrzymałem straż honorową w osobie agenta policyi z Starostwa, który

162

przez cały dzień odbywa
straż przed mieszkaniem, wypytuje
się i śledzi mnie bezustannie.—

Uważam winnym do wiadomości
Pana Prezesa podać, iż
dowiedziałem się, iż Grabowski
otrzymał dzisiaj telegram
od Rayskiego, by z niedzielą
przybył z Michałowskim
do Krosna.—

Jutro w sobotę o godz 6ej
odbywamy ogólne zaufania
naradę i wybiorę komitet
miejscowy.—

Pozostaję z wyrazami
prawdziwego szacunku
i poważania

J. Wołyniak

Tarnopol 12. V. 911

Jaśnie Wielmożny Panie Prezesie

Zwracamy się do JWielmożnego Pana pod świeżem wrażeniem wczorajszych wypadków. Zaraz nazajutrz po wizycie pp. Jakla i Tatarczucha, rozesłał Komisarz miasta p Dr. Trembałowicz za pośrednictwem swych organów policyjnych do kilkudziesięciu „pewnych" obywateli Katolików i żydów kurrendę ze zaproszeniem na zgromadzenie, odbyć się mające tego samego wieczora w sali magistrackiej. Równocześnie zapraszał osobiście na to zgromadzenie swoich adherentów pan Kunert, jeden z naczelników partyi pedeckiej; pan radca Tustanowski zaś, również osobistymi zabiegami, starał się ściągnąć jak najliczniej-

164

sze zastępy urzędników i szefów różnych urzędów. Zgromadzenie odbyło się rzeczywiście wczoraj o 9. Sej, w obecności pana starosty Tustanowskiego, wszystkich komisarzy starostwa, naczelników władzy podatkowej, dyrekcyi skarbowej, poczty, etc. Po namiętnej przemowie p. Kunerta, miotającego się zajadle na endeków i adwokata Langera (spólnika Landesberga) uchwalono forsować kandydaturę ekse. Duleby i zalecić Radzie Narodowej jej zatwierdzenie. Odnośne, rozumie się należycie podmalowane rezolucye, przesłano telegraficznie do Lwowa. Na sali było sporo wystanych ad hoc syonistów, którzy ławą głosowali za kandydaturą Dra Duleby, by tem łatwiej potem, na tle walki wyznaniowej, przeprowadzić Standa. Dziś rano o 8ej wyjechał p. radca Tustanowski do Lwowa, by osobistą interwencyą uzyskać sankcyę tej

165

w jednej godzinie stworzonej kandydatury.
Rząd przy pomocy swych tut. organów, jawnie i otwarcie stanął do boju i formuje szeregi przeciw dotychczasowemu posłowi. Wczoraj przez cały dzień wzywał p. starosta do siebie rzemieślników żydowskich i w niedwuznaczny sposób uświadamiał ich politycznie. Wieczór brał udział w opisanem zebraniu; w assystencyi wszystkich urzędników, pokazał się zgromadzonym jako przedstawiciel rządu i zaakceptował stanowisko mowców jak Kunert, Langer i t. p.-
Gdzie wobec tego objektywność rządu, obiecana ministrowi Głąbińskiemu?
Jak mogli mężowie zaufania Rady Narodowej, Dr. Trembałowicz, Kunert i Kasparek, na własną rękę zwoływać wczorajsze samozwańcze zebranie, gdy na posiedzeniu wszystkich mężów zaufania w sobotę d. 6go bm. odbytem, uchwalo

166

zwołać najbliższe zebranie dopiero na niedzielę d. 14go ? Obawiamy się, by nie wprowadzono w błąd Rady Narodowej okolicznością, że na wczorajszym telegramie do Niej, widnieją podpisy trzech wymienionych mężów zaufania, którzy równocześnie są mężami zaufania tutejszego starostwa i partyi pedeckiej.—

Tak dalej pójść nie może. Rząd świadomie i celowo popiera akcyę syonistów; bo wie chyba doskonale, że wszczawszy zajadłą walkę wyznaniową, Dra Dulęby absolutnie nie przeprowadzi. Wywiera otwarcie wpływ i nacisk na poszczególnych wyborców, a na masy działa swą obecnością i patronizacyą partyjnych i tendencyjnych zgromadzeń.

Podajemy to do łaskawej wiadomości

JW. Wielmożnego Pana Prezesa, by raczył łaskawie zarządzić co należy, ne quid res publica detrimenti capiat. -

Z wyrazem głębokiej czci, Jaśnie Wnego Pana Prezesa sługa

ARapaport

Borowski

Dla braku czasu prosiłem p. Rapaporta Karola aby ten list napisał. Sprawę przedstawił prawdziwie i objektywnie.

Borowski

168

wiadomości przedwyborcze z Tarnopola

1

169

45

Komitet miejski na posiedzeniu odbytem dnia 15.maja 1911 oznaczywszy termin , do którego zgłaszać się winni kandydaci i podawszy ten termin do wiadomości publicznej za pomocą gazet przyjął zarazem dzień 21. maja 1911. jako dzień w którym nieodwołalnie winno się odbyć ogólne zebranie wyborców .- Zgromadzenie miało się odbyć za osobistemi zaproszeniami . Uchwalono prsić 1000 osób . Aby byli reprezentowani wyborcy ile możności należący do różnych grup ludności i różnych zapatrywań przekazano kontrolę nad zaproszeniami komisyi wykonawczej , która zebrała się dnia 19. maja i zarządziwszy pewne uzupełnienia przyjęła do zatwierdzającej wiadomości zaproszenia i ich rozdzielenie między pojedyńcze grupy ludności. Zgłosiło się dwóch kandydatów Dr: Dulęba ze Lwowa i Pan Rudolf Gall z Tarnopola . -

Jaką kurtuazyą kierowano się wobec kandydata zamiejscowego Dra Dulęby świadczy najlepiej okoliczność , iż on który zapobiegliwie powinien sam czuwać nad terminem tyczącym się jego kandydatury - mimo wszystko został osobnym telegramem uwiadomiony o zgromadzeniu mającem się odbyć w niedzielę d. 21 maja a także wobec oszczerczych wiści rozsiewanych przez prasę jakoby zachodziła obawa , iż jego przemówienie kandydackie nie zostanie w spokoju wysłuchane na zebraniu wyborców ~~xxxxxxxxxxxx~~ zapewniony innym telegramem przez prezydyum komitetu,wystosowanem o zupełnej bezpodstawności tych wieści .

Zgromadzenie odbyło się w dniu 21. maja przy udziale 925 osób. Zjawił się jednak na niem jeden kandydat mianowicie Pan Rudolf Gall i wypowiedział mowę kandydacką. Pan Dr. Dulęba nie przybył. Ponieważ równocześnie wpłynęło pismo podpisane przez 8 członków komitetunwyborczego , w którem oni oświadczają , że składają tę godność , zgromadzenie uznawszy się za uprawnione w myśl § 5 instr, R.N. do wyboru innych 8 czł. komitetu , dokonało tej funkcyi, odrzucając równocześnie ogromną większością / niemal jednomyślnie / nieuprawnione żądanie Rady Narodowej w kierunku powiększenia liczby członków komitetu / przez kooptacyę zaś w myśl §7 instr.

170 2

R.N. pomnożenie ilości członków nastąpić nie może./.-
Powszechne wogóle wzburzenie wśród wyborców wytwarza fakt, iż Rada Narodowa idąc na rękę znikającej mniejszości wyborców, albo co gorsza ulegając wpływom c.k. rządu w ten nieuzasadniony sposób ingeruje.
Zgromadzenia wyborców są uprawnione do stanowienia o liczbie i składzie komitetów nie zaś Rada Narodowa. Zastrzegając się zatem na przyszłość przeciw mieszaniu się w autonomiczny zakres działania naszego komitetu miejscowego oświadczamy, że ani jednej nielegalności nie popełniliśmy, że wszystko jak najściślej w myśl żądań instr. R.N. spełnialiśmy i liczymy, że Rada Narodowa oceniając sytuacyę z właściwej strony nie da się sprowadzić na manowce stronniczego postępowania. Uleganie zaś krzykliwej mniejszości co więcej traktowanie jej na równi z ogółem obywatelstwa musiałoby najzupełniej rozwiać zaufanie do kierowniczki opinii polskiej w kraju, za jaką uważamy Radę Narodową.-

Z poważaniem

§.4. Mężowie zaufania zamieszkali w tem samem mieście zbiorą się po otrzymaniu nominacyi od Rady Narodowej na wspólną naradę o ile możności jak najrychlej .

Nominacye otrzymaliśmy dnia 3 maja i zebraliśmy się do dni trzech bo już 6. maja 1911 w połnym niemal komplecie . Brakowało z gremium mężów zaufania Rady Narodowej na tem posiedzeniu tylko P. Mojżesza Rapaporta .Przewodniczył posiedzeniu powołany do tej funkcyi przez Radę Narodową Poseł Emil Michałowski , sekretarzował P. Stanisław Srokowski.

Na tej zasadzie ułożyć należy listę osób , które powinne być wybrane do komitetu miejskiego i omówić sposób jak i kiedy ma być zwołane zgromadzenie wyborców . Gdyby zachodziła obawa , że stronnictwa antinarodowe nie dopuszczą do odbycia zgromadzenia lub zechcą je rozbić, należy zebranie zwołać za osobistemi zaproszeniami . Uznaniu mężów zaufania pozostawia się użycie takich środków i Sposobów , aby zgromadzenie wyborców było liczne reprezentowało wszystkie warstwy społeczne i odbyło się spokojnie i poważnie.

Na posiedzeniu gremium mężów zaufania w dniu 6 maja ustaliliśmy liczbę osób mających składać komitet wyborczy miejski. Po ożywionej dyskusyi przyjęto, że należy zaproponować listę 60 osób . Zastanawiając się nad listą członków komitetu mających być zaproponowanymi zgromadzeniu wyborców postanowiono przekazać tę sprawę komisyi matce , złożonej z 3 osób. Komisya matka , rozpocząwszy natychmiast swą działalność przyjęła z pewnemi zmianami listę przedstawioną przez Stanisława Srokowskiego i zakomunikowała ją gremiumm mężów zaufania Rady Narodowej , które rozpatrzywszy propozycye i ponownie je zmodyfikowawszy skład listy 30 Chrześcian komitetowych przyjęło jednomyślnie, skład listy 30 Żydów komitatowych większością głosów . Zarazem postanowiono , że zgromadzenie wyborców w celu wybrania komitetu odbędzie się dni 14. maja

o godzienie 5 po południu w sali Sokoła za zaproszeniami których uchwalono wysłać 600 sztuk.

§.5. Zgromadzenie wyborców zagai jeden z mężów zaufania i przedstawi cel zebrania , po tem wybrany zostanie miejski komitet miejscowy .

Bardzo liczne zgromadzenie wyborców , które odbyło się d. 14. maja i na które zaproszenia wystosowane zostały w imieniu całego gremium mężów zaufania R.N. a to w myśl zapadłej w dniu 6 maja uchwały tegoż gremium , zagaił poseł Emil Michałowski, przedstawił cel zebrania zalecił spokój i powagę poczem doniósł , że wpłynęło pismo Rady Narodowej informujące go o tem , że jest propozycya pewnej grupy wyborców, żądająca zwiększenia liczby komitetowych do 100 wzgl.120. osób .-Wniosek postąpienia w myśl tego żądania przedstawiony przez inż. Kunerta przepadł jednak niemal jednomyślnie bo na 600 zgromadzonych / co ściśle obliczonem zostało/ - tylko 3 osoby reprezentowały inne zdanie .- Gdy z kolei przedstawił sekretarzujący zgromadzeniu Stanisław Srokowski listę członków komitetu proponowaną przez gremium mężów zaufania R.N. przyjętą ona została niemal jednomyślnie.

§.6. Komitet ukonstytuuje się na pierwszem swem posiedzeniu , wybierając przewodniczącego i jego zastępcę i sekretarza .Komitet wybierze dalej komisyę wykonawczą, której liczbę członków oznaczy. O ukonstytuowaniu się komitetu i jego składzie powiadomi przewodniczący Radę Narodową.

Dnia 15 maja 1911. a zatem nazajutrz po zgromadzeniu wyborców zebrał się komitetbw celu ukonstytuowania się , wybrał przewodniczącego i skretarza oraz zastępców a także komisyę wykonawczą powiadamiając o tem Radę Narodową .

§.8. Miejscowy komitet miejski oznaczy dzień ogólnego zebrania wyborców na którem przedstawi kandydatów poselskich.Zależeć będzie od uznania komitetu czy zgromadzenie będzie publiczne czy też za osobistemi zaproszeniami .

Z Tarnopola 17. V. 1911 173

(46)

Jaśnie Wielmożny Panie Pośle!

Wyznaczyliście mnie Panowie na okręg 33 (miejski) obejmujący miasta Złoczów, Zborów, Jezierna, Załośce i wsie brodzkie w liczbie 8 i kazaliście kandydować. Karny przyjąłem to zlecenie i wprost do 10 dni miałem 2.000 głosów przy sobie. Tymczasem w drugim końcu mojego długiego okręgu wyborczego w Złoczowie nie uwzględniając tego co się dzieje w Załośćach zaczęto w łonie narodowego stronnictwa oglądać się za innym kandydatem. Widać że ani Złoczów ani Zborów nie otrzymały ze Lwowa równocześnie z wezwaniem mnie przez [illegible] do kandydowania wezwania aby przy mnie trwali, a może także zawiniły tutaj moje poprzednie listy do Złoczowian pisane, gdzie od kandydowania się wymawiam, co ~~[illegible]~~ również powodowało tam dezorientacyę. — Zwrócono się zatem

174

nie bez mojej dawniejszej zachęty (do Prof. Starzyń=
skiego) licząc, że te 2000 głosów jakie mam
bardzo chętnie mu odstąpiłbym w razie
przyjęcia kandydatury. Równocześnie z tą
samą propozycją cofnięcia się mojego zwrócił się do mnie
p. Tadeusz Cieński i ja zaakceptowałem
z tej strony także z ochotą myśl posta=
wienia w mandacie Nr. 33 Starzyńskiego
wobec przy okazji o 4.000 do 5.000 Koron
na bursę T.S.L. w Tarnopolu jako
ekwiwalent za ~~głosy~~ to że trzeba będzie
popracować aby głosy na mnie pozyskane
stanęły przy Starzyńskim. Obiecano mi to
i ja w ten sposób 2 tygodnie przesiedziałem
bezczynnie w nadziei, że Złoczów coś u sie=
bie zacznie działać i wydobędzie należycie
na wierzch kandydaturę Starzyńskiego. Tymcza=
sem stało się całkiem co innego. Otóż
nasi stronnicy Złoczowscy są widać dość
silni aby robić opozycję Kołowi, zresztą więcej
papierami niż realnie się uwydatniając
nie umieją zaś żadnej myśli konsekwentnie
przeprowadzić. Dla Starzyńskiego nic nie zro=
biono ani w Złoczowie ani w Zborowie
ani w Jeziernej, gdzie w dodatku powstały

korzystając z naszej bezczynności 2 inne
kandydatury miejskiego Müllera (ludowca)
zaniechała ~~tej~~ stacyjki kolejowej w Jeziernie
~~[illegible]~~ i Breitera ze Lwowa, który gruntuje
się za pomocą 50 naganiaczy w Jeziernej
stale przesiadujących. ~~[illegible]~~ Zdaje się
że musiał to również zamierzyć starostwo
dość że 2 dni temu otrzymałem od P. Tadeu-
sza Cieńskiego list w którym on mi donosi
iż starosta przeniesiony będzie w innym
okręgu. — Saldo naszych zabiegów zatem
jest takie). Przy mnie stoi 2000 głosów
z Załoziecka jak temu ~~[illegible]~~ tydzień,
przez okres wahania się i pertraktowania
ze starostą straciliśmy Jeziernę
w Złoczowie zaś i Zborowie wmanewrował
się Gold. — ~~[illegible]~~ Sytuacja zatem
pogorszyła się znacznie. Zdaje mi się że
ona do końca będzie taka, bo pominąwszy
Jeziernę, którą odzyskać potrafiłbym zdaje się
po wszystkich, Złoczów nie ma zgoła ludzi
którzyby dorastali do sytuacji. Wprost boją
się oni rządu i Golda może mnie sobie nie życzą,
a może mają ukryte zamiary wysunięcia
jednego ze swoich (zdaje się Głoska) na
posła. — Trzebaby tam kandydować w sposób

176

bardzo uparty i wytrwały z ogromnym nakładem naszym. Ponieważ tu chodzi o moją osobę, którą umiałbym w sposób jaknajmniejszy zalecać, ponieważ nie mam zgoła potrzebnych pieniędzy, ponieważ w ogóle od społeczeństwa polskiego nie mam ochoty niczego przyjmować nawet takiej rzeczy jak mandat, ponieważ od samego początku kandydatura moja była mi nie na rękę jako coś całkiem niepotrzebnego dla T.S.L., ponieważ mam 8 mandatów na karku, którymi muszę się zajmować, a w tem dwa tarnopolskie, gdzie Zajdelstwa mam dosyć do zrobienia, ponieważ wreszcie czas nagli zwracam się do JWPani względnie Komitetu Głównego Stronnictwa, aby mnie zwolniono od dalszego obowiązku trzymania tych 2.000 złotych przy sobie. Chętnie przeleję je na tego kandydata którego mi Komitet główny wskaże. Gołda bez ~~nich~~ tych 2.000 złotych podobno wybrany nie będzie, ale to jest stanowczo niemożebnem mnie zadowolnić; ja chciałbym równocześnie aby mandat polski nie przepadł, bo większe zło upatrywałbym nie w Gołdzie ani stracie mandatu. Sądzę że wskazanem byłoby porozumienie się z Dienstlem. W nadziei że rychło otrzymam instrukcyę co robić w tej nieprzyjemnej nad wyraz dla mnie sprawie kreślę się z wyrazami głębokiej czci oddanym sługą

Stanisław Srokowski

Proszę o postanowienie definitywne i dyskrecję zrealizować bo ja mogę ze względem raz tylko głosy odrzucić na kogo innego. Chłop nie łatwo daje się przekonać i będzie powtórną zmianę frontu uważać za krętactwo.

N

18/5 - 11 177

177

Kochany Prezesie!

W przeworskie jechać nie potrzebuję, bo równocześnie z listem Kochanego Prezesa dostałem list od ks. Macha, że mu biskup zabronił kandydować. Wobec tego wzywa mnie do kandydowania na Łańcut i Przeworsk.

Mam plan, który chciałem Grabskiemu przedstawić, ale że sierota pewnie świata bożego nie widzi od tych strasznych wieców i kłopotów, wolę to Prezesowi przedstawić i prosić, aby Grabskiemu dał, gdy będzie choć trochę podespany i to nie do kieszeni, ale do rąk i przymusowego przeczytania, poczem obaj plan rozważycie.

Uważam więc dwie sprawy za ważne: 1) nie mogę tutejszego okręgu porzucać, 2) nie mogę w Przeworskiem oficyalnie czy publicznie kandydować.

178

Nie mogę tutejszego okręgu porzucać najpierw dla tego, że niema pod ręką Kandydata. Srokowski miałby dwa razy większe trudności niż ja, a nadto on nie może porzucić towarzystwa szkoły ludowej, bo wtenczas wszystkie budynki musiałyby pójść na licytacyę. Poza Srokowskim niema człowieka, o którym możnaby poważniej mówić. A więc zostaję ja jeden jedyny, który mimo to łacno przewrócić się mogę, zważywszy wściekłości rządu. Nie powinienem odchodzić stąd, bo inaczej oba mandaty na pewno zabiorą Rusini, a gdy tak ma być, lepiej, żeby to się stało na mojej Kandydaturze celem jaskrawszego oświetlenia prywaty Bobrzyńskiego. Byłoby natomiast bardzo chlubnie dla stronnictwa, gdybym właśnie stąd został ponownie wybrany. To byłby cios maczugą w czaszkę Bobra.

Jestem pewny, że Bobrzyński pójdzie przeciw mnie wbrew uchwale Rady narodowej. Wskutek tego mogę przy wyborach przepaść. A zdaje mi się, że dla powagi stronnictwa jest rzeczą konieczną, żebym na przekór koniecznie został posłem. Wobec tego dobra jest asekuracya w przeworskim

okręgu.

Nie mogę jednak tam stawać oficyalnie. Gdybym jeden wiec tylko zrobił, jużbym tutaj ogromnie osłabił szanse. Dziś ani oszczerstwa, ani terror i groźby, ani przekupstwo nie robią mi takiej szkody, jak ciągle powtarzana plotka, że ja kandyduję gdzieindziej, a tutaj kandydatury się wyrzekłem. Ta najwięcej robi zamieszania. Gdybym więc zrobił jedno zgromadzenie tylko w tamtych stronach, plotka nabrałaby wszelkich cech prawdopodobieństwa. Najgorsza zaś, że obudziłbym czujność namiestnika. Ponieważ w tamtych stronach osobiście nie jestem znany, byłoby mu łatwo mnie obalić. Spędzonoby watahę ludowcowych agitatorów, którzyby mogli bezkarnie takie cuda o mnie i o mojej rodzinie opowiadać, żeby napoili lud odrazą do mnie. Z pewnością nie przepuściliby nieboszczykowi ojcu, a matka musiałaby chyba ze wstydu umrzeć. Namiestnik rozpuściłby starostwa, żandarmeryę i rewizorów; księża przemyscy odmienni od lwowskich urządziliby krucyatę przeciw mnie na życzenie starosty: jednem słowem oficyalnie kandydując padłbym

180

w obu okręgach. Dlatego mam plan taki:

Prof. Grabski zwoła pięciu do dziesięciu naszych zaufanych, między nimi koniecznie Anaszkiewicza z Przeworska i Słopyrę z Brzózy i zrobi z nimi pod słowem honoru, czy inaczej spisek. Oni mają potem do zamieszania, wprowadzonego przez 20 kandydatów dodawać jeszcze więcej mięcenia, a żałować, że zjazd mężów zaufania nie postawił Zamorskiego. Zamorski obiecywał, że gdyby go tu wybrano, zamieszkałby w Przeworsku, aby od Leżajska, Kańczugi i Łańcuta ludzie mieli dogodny dostęp do niego. Szkoda, że tak się nie stało.

Ci mężowie zaufania dostaną 10.000 egzemplarzy odezwy, jaką tu gotuję, opiewającej, co Zamorski zrobił dla ludu jako profesor, a co jako poseł i wzywającej, aby głosowali na swego rodaka, który po wyborze z pewnością zamieszka w Przeworsku.

N

181

Każdy z owych mężów zaufania weźmie na siebie wedle potrzeby do dziesięciu wsi. Dnia 10 czerwca najmniej każdy po kilku chłopów, da im stosowną liczbę tych odezw z tem, że chłop taki objedzie dwie lub trzy wsi i do każdej chaty, albo do każdej co drugiej wrzuci po jednym egzemplarzu. Takich chłopów wystarczy 30, a każdy dostanie najwyżej 2 Kor. Na niedzielę 11 czerwca zwoła stronnictwo w każdej parafii wiec parafialny, pośle młodych ludzi, którzy opowiadać będą cuda o prześladowaniu Zamorskiego przez namiestnika, za to że umiejętnie stanął w obronie ludu, opowie o walkach z Rusinami, Moskalami, syonistami, socyalistami i rządem jakie nieborak obecnie toczy, zaręczy, że Zamorski zamieszka w Przeworsku między swoimi itd.

Na odezwie muszą być podpisy znanych tam ludzi. Dobrzeby było nadto podpisać Grabskiego, Stojałowskiego i Macha.

182

Dobrze by było przez ten czas posyłać Ojczyznę tak, żeby była choć po egzemplarzu w jednej wsi.

Jest to figiel tylko, który w danych warunkach mógłby się udać. Ponieważ nie widzę, przy obecnem rozbiciu, żeby mógł tam ktoś wyjść z większości, więc musiałaby robota pójść nadzwyczaj sprężyście i znienacka, aby mnie przeprowadzić z większości. Gdyby bowiem doszło do powtórnego głosowania, namiestnictwo jużby znalazło sposoby, żeby mnie utrącić. Tylko zaskoczenie mogłoby tu wydać skutek pożądany.

A więc proszę się z Grabskim zastanowić nad moim planem i ewentualnie go zaakceptować. Sam pojechać tam nie

mogę, bo tu zaprzepaszczę wszystko.

Cokolwiek postanowicie, proszę zatrzymać to w bezwzględnej tajemnicy przed wszystkimi, a specyalnie przed Srokowskim.

Owej odezwy mogę dostarczyć na własny koszt. Mężowie zaufania dostaliby na początek po jednym egzemplarzu, a potem wszystko.

Proszę rozważyć i postanowić: ja stąd wyjechać nie mogę, mógłbym po wyborach pojechać tam, zrobić kilka wiecó[w], aby podziękować.

Ściskam Kochanego Prezesa serdecznie

Tarnopol 18. V. 911. Jan Zamorski

184

18.5.1911 (48) 185

Die Daten im dienstlichen Eingange der mittels Typendruckapparates ausgefertigten Telegramme bedeuten: 1. den Namen des Aufgabeamtes, 2. die Aufgabenummer, 3. die Wortzahl (eventuell in Bruchform), 4. den Monatstag und 5. die Stunde und Minute der Aufgabe.
Urzędowe daty w nagłówku telegramów, drukujących z aparatów drukujących tekst oznaczają: 1. nazwę urzędu nadawczego, 2. numer ..., 3. liczbę słów (ewentualnie w formie ułamka), 4. dzień miesiąca, 5. godzinę i minutę nadania.
Урядові дати в заголовках телеграм, котрі походять з апаратів віддаючих текст друкованими буквами, означають: 1. назву уряду надавчого, 2. число надання, 3. скількість слів (зглядно в формі дроба), 4. день місяця, 5. годину і хвилю надання.

Gattung: / Rodzaj: / Рід:

Eingangsnummer / Liczba nadejścia / Ч. надіслання: 2530

Die Telegraphenverwaltung übernimmt hinsichtlich der ihr zur Beförderung oder Bestellung übergebenen Telegramme keine wie immer geartete Verantwortung.
Zarząd telegrafów nie bierze na siebie żadnej zgoła odpowiedzialności za telegramy oddane mu do przesyłki lub doręczenia.
Управа телеграфів не бере на себе в загалі ніякої відвічальности за телеграми віддані єї до пересланя або доручення.

jour = prezes
doktor pawlikowski lwow
trzeciego maja 5=

Dienstliche Angaben: / Dopiski urzędowe: / Урядові замітки:

Telegramm — Telegram — Телеґрама

aus — z — з

Aufgenommen von / Odebrano z / Відобрано з — auf Ltg. / na przewod. l. / провод. ч.

am / dnia / дня ... 191 ... um / o / о ... Uhr / godz. / год. ... M. / m. / м. ... Mitt. / poł. / пол.

durch / przez / через

18

Nr. / L. / Ч. — Taxw. / słów podleg. opł. / слів підляг. оплаті — (W) / (sł) / (сл.) — Ch / Sz / Ш — aufgegeben am / nadany dnia / наданий дня ... 191 — um / o / о — Uhr / godz. / год. — M. / m. / м. — Mittag. / poł. / пол.

tarnopol 1+ 1772 24 18/5 11.50 n =

w zadnym razie ze zwgldu na ogrom pracy loco brak
pieniedzy i stracony miesiac czasu = srokowski ="

K. K. TELEGRAPHENAMT

186

URZĄD TELEGRAFIC

Tarnopol 19/5 911

Wielce Szanowny Panie Prezesie!

Dziś otrzymał p. Srokowski list od adwokata dra Fiutzyny z Załoziec, w którym zachęca go do kandydowania contra Golda w Złoczowie, bo mówił o p. Srok. z p. Tadeuszem Cieńskim i ten przyrzekł wszelkie poparcie p. Srokowskiemu.
Wobec tego myślę że należy Srok. bezwarunkowo zachęcać i namawiać do kandydowania a nawet kazać mu wprost, bo on na to czeka.
Ponadto oświadczył mi, że czeka

188

aby go ktoś postawił w Złoczowie
i zawezwał do kandydowania.
Ponieważ Pan Prezes może to przez
tamtejszą grupę stronnictwa sprawdzać,
więc proszę mu tę decyzję
łaskawie ułatwić i takie wezwania
ze Złoczowa a może ze Zborowa
i Jezierny kazać wysłać.
Ogromnie rad był z listu dra
Fedyny i zaraz mi go pokazał,
nabrał też ochoty i zdaje się
pewności siebie.
Sprawa wymaga pośpiechu, bo już
założenie niewiele pozostało.
Coby Dzieci cierpliwiony czy Rada

zatwierdzi Zam., bo toby dodało odwagi i Gallowi i innym.

Stroń. w relacji do Rady narodowej potrafiłem niekorzystnie przedstawić szanse p. Bieniowskiego w Szlachcie,
zapewne aby nabrać więcej zaufania w Radzie —

Zgłoś wyrazy najszczerszego szacunku dla Pana Prezesa i pozostaję z czcią i poważaniem

Ciodrowski

Zebranie stronnictwa zrobiony po zatwier. Drerin przez Radę Zamoyskiego i Galla.

190

3367 20.5.1911 (50) 191

Die Daten im dienstlichen Eingange der mittels Typendruckapparates ausgefertigten Telegramme bedeuten: 1. den Namen des Aufgabeamtes, 2. die Aufgabenummer, 3. die Wortzahl (eventuell in Bruchform), 4. der Monatstag und 5. die Stunde und Minute der Aufgabe.
Urzędowe daty w nagłówku telegramów, pochodzących z aparatów drukujących tekst oznaczają: 1. nazwę urzędu nadawczego, 2 numer nadawczy, 3. liczbę słów (ewentualnie w formie ułamka), 4. dzień miesiąca, 5. godzinę i minutę nadania.
Урядові дати в заголовках телеграм, котрі походять з апаратів віддаючих текст друкованими буквами, означають: 1. назву уряду надавчого, 2. число надання, 3. скількість слів (зглядно в формі дроба), 4. день місяця, 5. годину і хвилю надання.

Gattung:
Eingangsnummer:
Liczba nadejścia:

dringend prezes pawlikowski
lwow trzeciego maja =

Die Telegraphenverwaltung übernimmt hinsichtlich der ihr zur Beförderung oder Bestellung übergebenen Telegramme keine wie immer geartete Verantwortung.
Zarząd telegrafów nie bierze na siebie żadnej zgoła odpowiedzialności za telegramy oddane mu do przesyłki lub doręczenia.
Управа телеграфів не бере на себе взагалі ніякої відвічальности за телеграми віддані єї до пересланя або доручення.

Dienstliche Angaben:
Dopiski urzędowe:
Урядові замітки:

Telegramm — Telegram — Телеграма

aus — z — з

Aufgenommen von / Odebrano z / Відобрано з — auf Ltg. Nr. / na przewod. l. / провод. ч.
am / dnia / дня --/--191-- um / o / о — Uhr / godz. / год. — M. / m. / м. — Mitt. / poł. / пол.
durch / przez / через

L. 270 ... 5M : ŁAD

+ ddd tarnopol 1+1902 39 20 11 20=

co slychac z zatwierdzeniem zamorskiego prosze wobec nacisku czekajacych wyborcow o odpowiedz natychmiast a gdy mozna przyslanie kogos pospiesznym pociagiem dzis do tarnopola aby dal szczegolowe informacye moze o 6 tej odjechac nazad =

srokowski ="

D. S. Nr. 759. (D.-poln.-ruth.) (1910.)

192

C.K. URZĄD TELEGRAFICZNY · K.K. TELEGRAPHENAMT

N J2

25/5 193 (51)

Kochany Prezesie!

Opowiadają w Korowie, że mój antagonista p. Meier Beer Kurzrock będąc we Lwowie, nakłonił staruszka żyda p. Schwadrona Mortkę z Sasowa, aby razem pójść do p. Viviena z Rady narodowej i przedstawić mu, że ja tutaj nie mam żadnych widoków. Staruszek znajomy p. Viviena dał się użyć i p. Vivien miał przyrzec, że na Radzie będzie głosował przeciw mnie, oraz że jeszcze jednego z Podolaków

194

przeciw mnie usposobi. Obaj ci panowie mają walczyć za Sochanikiem.

Żydzi Korowscy opowiadają, że partya Meier Beer Kurzrocka, zaopatrzona w pieniądze przez namiestnika przekupuje członków Rady narodowej. Nazwisk tych zdatnych do przekupienia nie wymieniają, zato opowiadają o 5.000 złr które jeden z członków Rady narodowej miał dostać, czy ma dostać. W tym kierunku opinie są rozbieżne i to mocno. Opowiadający takie rzeczy są ludźmi, których przez kilka lat doświadczyłem

i poznałam jako prawych i rozumnych.
Ja w przekupstwo nie wierzę, ale owo ociąganie
się z zatwierdzeniem kandydatury wywołuje
w prostych umysłach takie przypuszczenia.
Jeżeli panowie z Rady narodowej choć w części
dbają o powagę tej instytucyi powinni koniecznie
pospieszyć się i nie dawać karmy tego rodzaju
podejrzeniom, które w końcu zupełnie zdyskredy=
tują samo pojęcie Rady narodowej ku niepowetowanej szkodzie narodu.

Gdyby było trzeba, nazwiska tych żydów
podam. Na teraz stwierdzam, że są to naj=
uczciwsi ludzie, jakich kiedykolwiek poznałem.

Serdeczny uścisk dłoni

Jan Zamorski

Krzywa 25.V.911.

27.5.1911 (52) 197

Die Daten im dienstlichen Eingange der mittels Typendruckapparates ausgefertigten Telegramme bedeuten: 1. den Namen des Aufgabeamtes, 2. die Aufgabenummer, 3. die Wortzahl (eventuell in Bruchform), 4. den Monatstag und 5. die Stunde und Minute der Aufgabe.
Urzędowe dane w nagłówku telegramów, pochodzących z aparatów drukujących tekst oznaczają: 1. nazwę urzędu nadawczego, 2. numer nadawczy, 3. liczbę słów (ewentualnie w formie ułamka), 4. dzień miesiąca, 5. godzinę i minutę nadania.
Урядові дати в заголовках телеграм, котрі походять з апаратів віддаючих текст друкованими буквами, означають: 1. назву уряду нада[в]чого, 2. число надання, 3. скількість слів (згл[я]дно в формі дроба), 4. день місяця, 5. годину і хвилю надання.

Gattung: / Rodzaj: / Рід:

Eingangsnummer: / Liczba nadejścia: / Ч. надісланя: 8124

Die Telegraphenverwaltung übernimmt hinsichtlich der ihr zur Beförderung oder Bestellung übergebenen Telegramme keine wie immer geartete Verantwortung.
Zarząd telegrafów nie bierze na siebie żadnej zgoła odpowiedzialności za telegramy oddane mu do przesyłki lub doręczenia.
Управа телеграфів не бере на себе в загалі ніякої відвічальности за телеграми віддані єї до переслання або доручення.

K.K. TELEGRAF... TELEGRAFICZNY

prezes pawlikowski
lwow treciegpomaja ="

Dienstliche Angaben: / Dopiski urzędowe: / Урядові замітки:

Telegramm — Telegram — Телеґрама

aus — z — з

Aufgenommen von / Odebrano z / Відобрано з — auf Ltg. Nr. / na przewod. l. / провод. ч.

am / dnia / дня ... /... 191 ... um / o / о ... Uhr / godz. / год. ... M. / m. / м. ... Mitt. / poł. / пол.

durch / przez / через

tarnopol 1+ 2477 55 27/5 9.40 m =

= w zalozcach i wsiach okolicznych w czwartek definitywnie ustalon moja kandydauture obecnie choc pozno wzialem sie do jezierny i sadze ze skutkiem bo gold szans najmniejszych nima gdy postawicie weinfelda ustapie natychmasit poprzednio skonsylidowany opinia stand zatwierdzony prze zydow na tarnopol telegrafuje aby na radze preezes byl swiadom sytuacyi = srokowski ="

...S. ... 133. (...-poln.-ruth.) (1910.)

198

N

31.5.1911

(53) 199

Drukarnia „Słowa Polskiego" we Lwowie

Adres dla telegramów: Drukarnia Słowa Lwów.

Lwów, dnia 31 maja 1911

ul. Zimorowicza 11—15.

L. kop. 281

J. Wielmożny Pan

Poseł Jan Zamorski

w Tarnopolu

Zawiadamiamy niniejszem uprzejmie, że broszura jest na ukończeniu, korektę przeprowadza p. Red. Wirstlein. Ponieważ koszta druku broszury przeniosą 1000 kor., prosimy uprzejmie o nadesłanie 1/3 należytości przed wysyłką, 1/3 pozwolimy sobie pobrać za zaliczką, resztę zaś należytości prosimy nadesłać pocztą po otrzymaniu całego nakładu.

Polecając nasz zakład łaskawym względom, pozostajemy

z wysokim szacunkiem

Zarząd Techniczny
Drukarni „Słowa Polskiego"
we Lwowie.

[illegible]

200

31.5.1911 201

(54)

KOŁO TOW. „SZKOŁY LUDOWEJ" W TARNOPOLU

liczy 1150 członków — założyło 161 czytelń wiejskich i wypożyczalń miejskich z 25.820 t. — powołało do życia 23 szkółek wiejskich oraz 11 kursów dla dorosłych analfabetów — oddało do użytku powszechnego bibliotekę publiczną w Tarnopolu — zorganizowało bezpłatne wykłady codzienne w Tarnopolu, których wysłuchało około 60.000 osób — załatwiło w własnem biurze bezpłatnej porady prawnej zwyż 17.000 spraw włościańskich—urządziło kilka wycieczek włościańskich do Krakowa, kilkadziesiąt kursów śpiewackich wiejskich i przedstawień scenicznych, setki wieców oświatowych gminnych, parafialnych lub powiatowych, 2.838 odczytów dla ludu — w latach 1890 — 1910 wydało na cele oświaty 681.063 K. wysłało do swych czytelń 160.767 egz. gazet—wypożyczyło w swych czytelniach 282.173 t. — wzniosło bursę w Tarnopolu na 150 wychowanków — utrzymuje dwuklasową codzienną szkołę handlową w Tarnopolu oraz trzyklasową szkołę handlową uzupełniającą — zakłada muzeum w Tarnopolu — utrzymuje stałych instruktorów oświatowych w sąsiednich powiatach. Z instytucyi Koła korzysta stale około 50.000 osób. **Kancelarya Koła otwarta codziennie od 9. do 1. w południe i od 3. do 9. wieczór.**

L. ....

W Tarnopolu, dnia 31/V 1911

Przy załatwianiu niniejszego listu należy powołać się na powyższą liczbę.

ulica ks. Kaczały L. 2 (gmach T. S. L.)—Telefon Nr. 66. Czek pocztowej Kasy oszczędności 111.878.

TREŚĆ PISMA ....

Jaśnie Wielmożny Panie Prezesie!

W odpowiedzi na list Jaśnie Wielmożnego Pana Prezesa w sprawie okręgu Nr. 33 pozwalam sobie zauważyć, iż skoro Żydzi Panowie z Zborowa orzekli, że mandat ten należy się Żydowi, natychmiast się na to zgodziłem. Rozpocząłem też zaraz pracę za Weinfeldem. Załoźce na razie zostawiłem w spokoju, a cały atak przypuściłem na Jezierną, gdzie jest około 1.200 głosów porozbijanych między 5 kandydatów (: Porembski, [illegible], Müller, Gold i syonista Lutz :). Praca nasza natrafiła na niezwykłe trudności wobec zupełnego braku inteligencji nam sprzyjającej, ludność zaś więcej skłonna jest w swej większości polskiej poprzeć za [illegible] niż żydem. Ogromnie bruździ ks. wikary [illegible] ze swym Müllerem. — Tak czy owak jednak udaje się iż uda się dla Weinfelda coś zrobić! — Na razie chodzi o papierzaną broń dla Rady Narodowej. I o te uchwały starają się. — Czy dostanę także uchwałę Załoźce z okolicą nie wiemy, ale to jedna już w razie zatwierdzenia Golda głosy moje nie przejdą na niego, bo to się udać z ludnością nie może, udać się natomiast

będzie mogła z Weinfeldem, z którym razem na wiecu
wystąpiłem. Proszę to z naciskiem na R. Narod. zaznaczyć!
Osobno o szansach Weinfelda i Golda napisałem w memo-
ryale do R. Narod. odnośnie do okręgu nr. 33 wczoraj
wysłanym. Liczą tuż Golda głosów (ogólną ilość) na 1.800
a Weinfelda (z Żydami) na 2.700. — Przy agitacyi
Weinfeld zyska wiele, Gold mało.

Załączam pismo Zamorskiego oba słowa przemazane.
— Oryginał z jego podpisem zachowuję u siebie, gdyby jednak
było potrzebne wyślę na ręce JWPana Prezesa. — Z mini-
sterstwa pismo już otrzymał i posłał żądane odpowiedzi
do Wiednia. —

Racz wyrazy głębokiej czci oddany

sługa

[illegible]

Jaśnie Wielmożny Panie Prezesie! Pozwalam sobie polecić przychylnym i łaskawym względom oddawcę tego biletu Pana Schilagy'ego naczelnika stacyi w Kozowej, którego usunięto z służby na tej stacyi i kazano wyczekiwać dalszych poleceń. Minister Głąbiński zna tę sprawę i jest odmiennego zdania co do Schilagy'ego niż dyrekcya kolei w Stanisławowie, której podlega stacya w Kozowej. — Ponieważ p. Schilagy szedł zawsze z nami a teraz ma pewne zasługi na niwie P.S.L. tem usilniej że jest rodowitym węgrem ośmielam się polecić jego jak najprzychylniejszej [illegible]

204

i najserdeczniejszym wyrazom Ex. Stabrowskiego. Sarz stół szczególnych a może cała sytuacya zmieni się na korzyść P. Lekołagy'ego.

Dziękuję jeszcze uniżony kreśląc się wiernym sługą

STANISŁAW SROKOWSKI

4.VI.1911

do Ernestów Adamów

205

2/6 11 (56)

Kochany Ernest!

Zlituj się na Boga i poradź i poratuj, choć sam zawiniłem. Dałem przedrukować dwa gazeciarskie artykuły w ~~Sło~~ drukarni Słowa, a że u nas żądano ich 10.000 egzemplarzy, więc tyle zamówiłem. Spodziewałem się, że to będzie kosztować 200 do 300 Kor. Drukarnia tymczasem pisze, że to będzie kosztowało przeszło tysiąc koron, a na to mnie nie stać. Pisałem równocześnie do Grabskiego o tem,

206

a nawet pytałem, czyby od stronnictwa nie zdecydował zapłacić. Ale on zapewne nie miał czasu (nic dziwnego) o tem pomyśleć, w drukarni się poinformować i ewentualnie wstrzymać robotę, skoro taka droga.

Ratujcie mnie teraz wszyscy, bo widzę, że strzeliłem głupstwo – chociaż gdyby się te rzeczy po okręgu rozrzuciło, nie jest wykluczone, żebym wyszedł z większością.

Serdecznie Cię ściskam

Twój

Jan Zamorski

Tpl 2. VI. 911.

W

3/6

209

(57)

Kochany Prezesie!

Mówiłem i pisałem, że nie wierzę w dobrą wolę namiestnika, gdy przez pp. Niezabitowskiego i Rayskiego zażądał modus vivendi ze stronnictwem. Okazuje się, że miałem słuszność. Starostowie Dniestrzański i Tustanowski byli we dworze w tym tygodniu i wrócili do tej samej agitacyi jaką prowadzili przed zatwierdzeniem mojej kandydatury przez Radę narodową. A więc komisarze jeżdżą, agitują, a pieniądze na przekupstwo płyną dalej. ~~Ko~~ Centralna Komisya wyborcza została teraz przeniesiona do Zbaraża. Tam pod okiem starosty ma się odbyć obliczenie głosów z całego okręgu. Starosta Dniestrzański zapowiedział wyraźnie,

210

że ja nie wyjdę. Ponieważ dziś sprawa tak stoi, że ani jednego polskiego głosu nie uronimy, a możemy zyskać pokaźną ilość głosów ruskich, więc pogróżkę tę rozumieją u nas w ten sposób, iż starosta ma nakaz przy obliczeniu wszystkiego ukraść tyle tysięcy głosów, ile potrzeba, żeby mnie utrącić. Z tą ewentu=alnością dzisiaj poważnie się u nas liczą.

Proszę zatem panom Rayskiemu i Nierabitowskie=mu to powiedzieć, aby przejrzeli, że byli manda=taryuszami pospolitego kłamcy. Mojego oświadcze=nia nie warto ogłaszać, bo będzie bezcelowem cofa=niem się z naszej strony. Namiestnikowi nawet na słowo honoru i przysięgę nie ma co wierzyć. Znam go na wylot i wiem co to znaczy.

W Słowie polskiem warto ogłosić, że tu wiemy o postanowieniu kradzenia głosów przy ostatniem obliczaniu. Może ich to nieco przestraszy.

Byłoby dobrze tę wiadomość podać Gąbińskiemu i Bienerthowi. Również wydaje mi się wskazanem, żeby jednak w przeworskiem i Łańcuckiem postąpić tak, jak proponowałem, to jest 11. czerwca rozsypać odezwy, wzywające do głosowania na mnie. Mam wrażenie, że właśnie dlatego iż namiestnik nie chce, powinienem wejść do parlamentu, mniejsza o to skąd. Tutaj dziś liczę swoje szanse na 12.000 głosów; ale starosta zbaraski może stwierdzić, że mam ich tylko 5.000 i uznać za przepadłego.
Dziś wierzę we wszystko. Otóż gdybym przecież został wybrany w Przeworsku, byłoby to jedynym ratunkiem. Stokowski chce upełnomocnić w każdem miejscu głosowania jednego człowieka, którego obowiązkiem będzie natychmiast telegrafować do Słowa polskiego i do Tarnopola, ile głosów w danej miejscowości dostałem. Spodziewa się, że przez to powstrzyma Dniestrańskiego od wielkich fałszerstw, a małych się nie boi. Ja radzę jeszcze trzeci telegram do namiestnika. Gdybym miał telegramy ze wszystkich miejsc wyborczych, pojechałbym na drugi dzień do Zbaraża. Ale w myśl

212

niedawnego ogłoszenia namiestnika mogą mnie stamtąd odszupasować i robić fałszerstwa bez że= nady dalej. Niestety Srokowskiemu zaczyna pieniędzy brakować.

Proszę zatem bardzo gorąco zastanowić się dobrze nad moim projektem co do Przeworska. Równocześnie zaś mam jeszcze jedną prośbę: Chciałem zasypać okręg odezwami o sobie i dałem je drukować w „Słowie" w 10.000 egzemplarzy, w nadziei, że to kosztować będzie 300 do 400 Kor. Tymczasem oni zrobili z tego broszurę i żądają zwyż 1000 Kor. Tyle my tutaj nie mamy. Żebrałem Adama, żeby w jakikolwiek sposób wyku= pił te broszury i posłałem mu pismo drukarni Słowa polskiego. Teraz i Kochanego Prezesa błagam i zaklinam o pomoc: wykupcie to jak najprędzej i wysyłajcie tutaj, żeby okręg zasy= pać broszurami i kolosalną liczbę głosów zyskać. Ratujcie na Boga, a spiesznie, bo straszne łajdac= twa się dzieją. Z listu proszę w Radzie narodowej skorzystać.

Ściskam Kochanego Prezesa serdecznie

Jan Zamorski

Tarnopol 3. VI. 911.

N

5.6.1911

213

(58)

KOŁO TOW. „SZKOŁY LUDOWEJ“ W TARNOPOLU

liczy 1150 członków — założyło 161 czytelń wiejskich i wypożyczalń miejskich z 25.820 t. — powołało do życia 23 szkółek wiejskich oraz 11 kursów dla dorosłych analfabetów — oddało do użytku powszechnego bibliotekę publiczną w Tarnopolu — zorganizowało bezpłatne wykłady codzienne w Tarnopolu, których wysłuchało około 60.000 osób — załatwiło w własnem biurze bezpłatnej porady prawnej zwyż 17.000 spraw włościańskich—urządziło kilka wycieczek włościańskich do Krakowa, kilkadziesiąt kursów śpiewackich wiejskich i przedstawień scenicznych, setki wieców oświatowych gminnych, parafialnych lub powiatowych, 2.838 odczytów dla ludu — w latach 1890 — 1910 wydało na cele oświaty 681.063 K. wysłało do swych czytelń 160.767 egz. gazet—wypożyczyło w swych czytelniach 282.173 t. — wzniosło bursę w Tarnopolu na 150 wychowanków — utrzymuje dwuklasową codzienną szkołę handlową w Tarnopolu oraz trzyklasową szkołę handlową uzupełniającą — zakłada muzeum w Tarnopolu — utrzymuje stałych instruktorów oświatowych w sąsiednich powiatach. Z instytucyi Koła korzysta stale około 50.000 osób. **Kancelarya Koła otwarta codziennie od 9. do 1. w południe i od 3. do 9. wieczór.**

L. ....

Przy załatwianiu niniejszego listu należy powołać się na powyższą liczbę.

W Tarnopolu, dnia 5/VI 1911

ulica ks. Kaczały L. 2 (gmach T. S. L.)—Telefon Nr. 66. Czek pocztowej Kasy oszczędności 111.878.

TREŚĆ PISMA ....

Jaśnie Wielmożna Pani Prezesowo!

Co do Zamorskiego i Stalla proszę uprzejmie przyjąć do wiadomości, iż żadnych ataków wcale nie ustały [illegible], owszem co do Zamorskiego się one nawet wzmogły. Zaniechano tylko rodzaj agitacyi o tyle iż wycofano głupsze osoby a wzięli się do roboty sami koryfeusze. Skutecznie [illegible] jednak z tego wcale nie będzie, bo T.S.L. nie zasypia sprawy wcale. [illegible] [illegible] pełni agitatorów w mundurach. — Po cichu odgrażają się panowie reprezentujący opinię rządową, że my możemy sobie wybrać posła, ale mimo tego posłem on nie będzie, gdyż jest na to sposób. Domyślam się że chodzi tu o komisyę obliczającą oddawane głosy. Tym razem będzie tak że głosy zaliczone zostaną do Zbaraża i tam obliczone. Obawiam się aby nie skradziono Zamorskiemu jakich 4.000 do 5000 głosów, bo komisya tamtejsza mająca być zarazem komisyą dla całego okręgu

214

KOŁO TOW. „SZKOŁY LUDOWEJ" W TARNOPOLU

złożone będzie z samych kreatur starostwa[?].

— Pieniędzy jeszcze nie mam na wybór Zamorskiego, niebardzo wystarczają. Przeszłym jeszcze 1000 K nadesłać gdyby można, bo mi ciężko być może w ostatniej chwili.

— Co się tyczy mandatu Golde to po zatwierdzeniu R. Narod. opanowania chłopów istna wszechwładza[?]. Trzebaby rozstrzygnąć pytanie co lepiej czy stracić mandat czy też stracić styczność przy będąc karnym wobec R. N. [?] chłopach. — Proszę usilnie to pytanie rozwiązać i wydać natychmiast instrukcyę na całej linii — rozkaz, wezwania czy manifestu — aby wiedziano co robić. Tem naczelnem do odgłosowania polskich głosów nie może być jednak Wasz Weinfeld bo on wiele lepiej stoi do Golde u chłopów ale już, co się sprawa przykrość przedstawia. Gdyby jednakże chcieć samemu utrącić tę kanalię Golde to nic innego nie zostaje tylko wydać hasło na całej linii a ja się zastosuję. Na Stanów[?], Jezierną i Zborów zostanie na te dwie ostatnie punkty trzeba mieć grosza jeżeli ma przyjść do ścisłego wyboru podczas którego możnaby Golda pobić nawet. Kwota 5000 do 8.000 K. możeby ostatecznie wystarczyła. Grunt jednakże pośpiech, — Teraz trzeba robić pieczątki, napisać chłopską odezwę i wydrukować. Proszę o odpowiedź bo wręcz nie wiem co z chłopami robić!

Łączę wyrazy głęb. czci Jrożon[?]

Celest. Tadlewski 6.6.1911

215

(59)

W

Tarnopol 6/6 911

Wielce Szanowny Panie Prezesie!

Proszę o łaskawą decyzyę Stronnictwa w następujących sprawach:

1/ tutejszy starosta p. Tustanowski jest po cichu przychylnie usposobiony dla kandydatury p. Galla. Dał do zrozumienia że gdyby wiedział że p. Gall uwzględnie stronnictwo nie ma być tu zwalczane – pomógłby w nie jednem. Chodzi więc o to czy p. Gall ma być u p. Namiestnika czy nie?

2/ Bardzo prosimy aby Członkowie Stronnictwa zasiadający w Komisyi wykonawczej w Radzie

216

narodowej nie dopuścili do zatwierdzenia Landesberga na miasta Buczacz - Śniatyn - Zaleszczyki! Byłby to skandal, gdyby taki tajdaczyna wszedł do Koła! Uciekł z Trzpola bo zaprzepaścił nam dwa man. Dały do rady miejskiej połączywszy się z Rusinami! Czyż może być członkiem Koła polskiego i kandydatem Rady narodowej człowiek który zdradził zaufanie współwyznawców i połączył się z rusinami? Czyż opinia polska może przemilczać podobne łotrostwa, spełniane na polskiem społeczeństwie przez żyda, który na niem dorobił się fortuny!? (Był adwokatem Baworowskich etc)

Pan Tadeusz Cieński ma od nas kilka
memoryałów o Landesbergu, proszę aby
WWPanowie zechcieli mu je przypomnieć.
3/ Dalsza sprawa to mandat Bieniow-
skiego i Golda. Czy Bieniowskiemu
wolno iść przeciw zatwierdzeniu Rady - czy
nie? następnie czy przeciw Goldowi
postawić nasze stronnictwo kogo (n.p.
Weinfelda lub Srokowskiego) czy nie?
Bardzo prosimy Czcigodnego Pana Prezesa
o kilka słów odpowiedzi na powyższe
kwestye, bo lękamy się anarchii.
Gdyby Panowie uznali że można iść
przeciw Radzie - pójdziemy, ale tylko
Wam wolno o tem decydować, a nie

218

poszczególnym Komitetom czy osobom.

Łączę wyrazy najszczerszej czci i poważania

[illegible]

Rudolf Gall
do Ptasia ?

219

(60)

Tarnopol 6/5 911

Kochany Józefie!

Dopiero dzisiaj przychodzę do tego Tobie odpisać.—

Z Lieblingiem omówiłem, iż w sercu potrzeby nie zajdzie.. bo do Lemberga muszę oświadczyć, iż pomocy jego tutaj absolutnie nie potrzebuję gdyż mnie on zedrzył wystarczy.— Z tego powodu sprawa ta nie może pozostać w związku z jego zatrzymaniem..

Na zatrzymanie on moim zdaniem absolutnie nie zasłużył, wiemy także się, iż piszemy o tym wszystko do Sadowskiego i dał on takie podobne odpowiedzi.—

220

Nie potrzebuję zaznaczać, że zwodził i zwodzi mnie bez ustanku, nie zasługuje więc absolutnie na poparcie z naszej strony.–

Na twojej Radzie, proszę Ciebie usilnie wszelkimi środkami by L. nie zatwierdzono.–

Słyszę prywatnie, że komitet miejski w Buczaczu uchwalił wezwać Dulębę do złożenia kandydatury.

Na to możliwie się zgódź, prędzej mieć niż L., który pod żadnym względem na to nie zasłużył.

Pozdrawiam i ściskam Ciebie serdecznie Twój Emil

Twojej Pani ręce całuję.–

7.6.1911

221

(61)

Wielmożny Panie Prezesie!

W okręgu sądowym Kozowskim sprawa wyboru p. Zamorskiego stoi dobrze. – Potrzebujemy jednak funduszów do rozbudzania i podtrzymywania agitacyi. O. Krzyżanowski, który był 8. maja u Pana Prezesa oświadczył mi że możemy spodziewać się pomocy.

W imieniu Komitetu wyborczego zwracam się przeto z prośbą

222

o łaskawe nadesłanie zaliczki:

Z poważaniem

Ks. Wojciech Komarek

rz.-kt. Kanonik i prob.

Kozowa 7/6 1911

223

(62)

Tarnopol 4/6 911

Szczęsny Panie Prezesie!

Tutejszy starosta ciągle naciska p. Galla aby wystąpił ze stronnictwa lub przyrzekł że później z niego wystąpi. Radzi jechać do p. namiestnika i zawrzeć kompromis. Na stronnictwo ogromnie wygaduje i twierdzi że na dorody na różne przestępstwa wyborcze Zamorskiego.

Swoją drogą Zam. za wiele sobie pozwala, drukuje niemożliwe napaści na obszarników a więc i podolaków w Ojczyźnie i Głosie tutejszym. —

224

Zamorski posiedł w radykały!
Ale wracam do Galla.
Otóż zdaje mi się że możnaby skorzy-
stać z zwierzeń starosty i gdyby
Panowie uważali to za wskazane
wziąć p. Galla jako pośrednika do
wybadania Namiestnika. Wczoraj py-
tałem czy Gall ma jechać do p. Bobrz-
dziś zapytuję ponownie, podając po-
wyższe szczegóły.
Ponadto proszę o łaskawą decyzję Stron-
nictwa czy nie byłoby wskazane wystą-
pienie Deputacyi do Namiestnika z przed-
stawieniem że możemy stracić mandat
dla Koła w Tarnopolu, jeżeli starostwo

nadal będzie czekać i nie zechce czynnie
pomóc do wyboru Galla.
Pakt Rusinów z Syonistami z pewnością
został albo będzie zawarty. Był tu wczoraj
Stand, przemawiał, ale mu socyaliści
-przybyli ze Lwowa-rozbili wiec. Dziś
przemawia w Bractwie ruskiem.
Gdyby więc rusini całą forsą poparli
Standa może być krucho, mamy jednak
nadzieję że prowodyrzy ruscy nie będą mogli
ruszyć wszystkich rusinów za Standem.
Ale to nie pewnego!
Otóż do Deputacyi zgłosił się Ks. Infułat
Twardowski, poseł Szechatley i wicemarszałek
Głogóer, dr Pokorecki lub Prociminski!

226

Chodzi o to abyście WWⁱ Państwie zadecydowali i to prędko! P. Gall chce jechać do Ekc. Głąb. bo mu starosta powiedział że rzekomo zgodzi się (p. Głąb.) na wystąpienie Galla ze stronnictwa! Wiemy że to łajdactwo - ale to p. Galla bałamuci! Trzeba abyście go Państwo wezwali do Lwowa lub aby tu Pan Prezes zechciał przyjechać bo naprawdę trudno już utrzymać się na powierzchni.

Proszę Łaskawie upomnieć aby nie radykalizował, bo obwinia na siebie dwory i może przegrać.-

Łączę wyrazy czci i poważania

Dowiński

(Celestyn Pawłowski)

8.6.1911 (63) 227

Die Daten im dienstlichen Eingange der mittels Typendruckapparates ausgefertigten Telegramme bedeuten: 1. den Namen des Aufgabeamtes, 2. die Aufgabenummer, 3. die Wortzahl (eventuell in Bruchform), 4. den Monatstag und 5. die Stunde und Minute der Aufgabe.
Urzędowe daty w nagłówku telegramów, pochodzących z aparatów drukujących tekst oznaczają: 1. nazwę urzędu nadawczego, 2. numer nadawczy, 3. liczbę słów (ewentualnie w formie ułamka) 4. dzień miesiąca, 5. godzinę i minutę nadania.
Урядові дати в заголовках телеграм, котрі походять з апаратів віддаючих текст друкованими буквами, означають: 1. назву уряду надавчого, 2. число надання, 3. скількість слів (взглядно в формі дроба), 4. день місяця, 5. годину і хвилю надання.

Gattung: / Rodzaj: / Р...

Eingangsnummer: / Liczba nadejścia: / Ч. надіслання: 716

prezes pawlikowski lwow

trzeciego maja =

Die Telegraphenverwaltung übernimmt hinsichtlich der ihr zur Beförderung oder Bestellung übergebenen Telegramme keine wie immer geartete Verantwortung.
Zarząd telegrafów nie bierze na siebie żadnej zgoła odpowiedzialności za telegramy oddane mu do przesyłki lub doręczenia.
Управа телеграфів не бере на себе в загалі ніякої відвічальности ... віддані ї до переслан...

LINIA 8 CZE... 1911

Dienstliche Angaben: / Dopiski urzędowe: / Урядові замітки:

Telegramm — Telegram — Телеграма

aus — z — з

Aufgenommen von / Odebrano z / Відобрано з ... auf Ltg. Nr. / na przewod. l. / провод. ч.

am / dnia / дня ... 191 ... um / o / о ... Uhr / godz. / год. ... M. / m. / м. ... Mittag. / poł. / пол.

durch / przez / через

Nr. / L. / Ч. — tarnopol 1+777 46 8 10 30= — 191 um / o / о — Uhr / godz. / год. — M. / m. / м. — Mittag. / poł. / пол.

rozpoczalem agitacye zaray w jeziernie i zalozcach prosze jednak o pisemne do tego upowaznienie oraz wezwac zloczow do dzialania pozadanem ogloszenie w slowie artykulu i doniesienie o rezygnacyi weinfelda w tarnopolu trembalowicz na czlonkow komisyi wyborczej zamianowal najbezwzgledniejszych syonistow = srokowski ="

D. S. Nr. 759. (D.-poln.-ruth.) (1910.)

228

KOŁO TOW. „SZKOŁY LUDOWEJ" W TARNOPOLU

liczy 1150 członków — założyło 161 czytelń wiejskich i wypożyczalń miejskich z 25.820 t. — powołało do życia 23 szkółek wiejskich oraz 11 kursów dla dorosłych analfabetów — oddało do użytku powszechnego bibliotekę publiczną w Tarnopolu — zorganizowało bezpłatne wykłady codzienne w Tarnopolu, których wysłuchało około 60.000 osób — załatwiło w własnem biurze bezpłatnej porady prawnej zwyż 17.000 spraw włościańskich—urządziło kilka wycieczek włościańskich do Krakowa, kilkadziesiąt kursów śpiewackich wiejskich i przedstawień scenicznych, setki wieców oświatowych gminnych, parafialnych lub powiatowych, 2.838 odczytów dla ludu — w latach 1890 — 1910 wydało na cele oświaty 681.063 K. wysłało do swych czytelń 160.767 egz. gazet—wypożyczyło w swych czytelniach 282.173 t. — wzniosło bursę w Tarnopolu na 150 wychowanków — utrzymuje dwuklasową codzienną szkołę handlową w Tarnopolu oraz trzyklasową szkołę handlową uzupełniającą — zakłada muzeum w Tarnopolu — utrzymuje stałych instruktorów oświatowych w sąsiednich powiatach. Z instytucyi Koła korzysta stale około 50.000 osób. **Kancelarya Koła otwarta codziennie od 9. do 1. w południe i od 3. do 9. wieczór.**

L. ....

Przy załatwianiu niniejszego listu należy powołać się na powyższą liczbę.

W Tarnopolu, dnia 9/VI 1911

ulica ks. Kaczały L. 2 (gmach T. S. L.)—Telefon Nr. 66.
Czek pocztowej Kasy oszczędności 111.878.

TREŚĆ PISMA ....

Jaśnie Wielmożny Panie Prezesie!

W sprawie Tarnopola donoszę, że Trembowelscy zwalczają Galla pomianowanego na podstawie §18 ustawy wyborczej z ramienia grupy samych [illegible] i to bardzo prononsowanych. Zwalczanie rządu w dalszym ciągu nie ustępuje, specjalnie co do Galla nawet gwałtowne.

— Postawienie kandydatury mojej w okręgu 33 byłoby także niejako odpowiedzią za ~~Za~~ postępowanie, choć specjalnie co do Galla są inne jeszcze ważniejsze rachunki.

— Proszę zatem polecić, ~~to~~ natychmiast Złoczowskim ludziom, aby pracowali nie tracąc czasu. Dwa dni [illegible] Zielonych

Zwrot t.j. 11 i 12 czerwca oraz
czwartek 15 czerwca wystarczy mi
aby ożywić Załoźce i Jezierną. Szczegó-
łowiej także będę na podstawie
przeglądu sytuacji.

Sprawa jest także nagła co do
Złoczowa i Zborowa. Się wprost Złocz.
muszą być one już załatwione
z Panów definitywnie i instrukcyje
potrzebne do Złoczowa wysłane. Trzeba
im także nieco pieniędzy (z jakie
1.500 K.) przesłać na ten cel też
samo dać zrobić pieczęcie kauczuko-
we (jak dla okręgów miejskich)
z mojem nazwiskiem, i z dodatkiem
„z Tarnopola" aby nie
wzgraniczyć (także się potrzebne z 20 sztuk)
~~od~~ umieszczenia kartek. Pieczątki
D. Weiss we Lwowie (Karola Ludwika 29)
robi w ciągu 24 godzin i tanio. Na sobotę
powinny być gotowe w niedzielę zaś w Złoczowie
i Zborowie.

Ja dla Załoziec i Jezierny i gorne nie potrzebuję
z Komitetu głównego pieniędzy.
Łączę wyrazy głębokiej czci
[signature]

μ 11.6.1911 231 (65)

KOŁO TOW. „SZKOŁY LUDOWEJ“ W TARNOPOLU

liczy 1150 członków — założyło 161 czytelń wiejskich i wypożyczalń miejskich z 25.820 t. — powołało do życia 23 szkółek wiejskich oraz 11 kursów dla dorosłych analfabetów — oddało do użytku powszechnego bibliotekę publiczną w Tarnopolu — zorganizowało bezpłatne wykłady codzienne w Tarnopolu, których wysłuchało około 60.000 osób — załatwiło w własnem biurze bezpłatnej porady prawnej zwyż 17.000 spraw włościańskich—urządziło kilka wycieczek włościańskich do Krakowa, kilkadziesiąt kursów śpiewackich wiejskich i przedstawień scenicznych, setki wieców oświatowych gminnych, parafialnych lub powiatowych, 2.838 odczytów dla ludu — w latach 1890 — 1910 wydało na cele oświaty 681.063 K. wysłało do swych czytelń 160.767 egz. gazet—wypożyczyło w swych czytelniach 282.173 t. — wzniosło bursę w Tarnopolu na 150 wychowanków — utrzymuje dwuklasową codzienną szkołę handlową w Tarnopolu oraz trzyklasową szkołę handlową uzupełniającą — zakłada muzeum w Tarnopolu — utrzymuje stałych instruktorów oświatowych w sąsiednich powiatach. Z instytucyi Koła korzysta stale około 50.000 osób. **Kancelarya Koła otwarta codziennie od 9. do 1. w południe i od 3. do 9. wieczór.**

L. ....

Przy załatwianiu niniejszego listu należy powołać się na powyższą liczbę.

W Tarnopolu, dnia 11/6 191*1*

ulica ks. Kaczały L. 2 (gmach T. S. L.)—Telefon Nr. 66.
Czek pocztowej Kasy oszczędności 111.878.

TREŚĆ PISMA ....

Jaśnie Wielmożny Panie Prezesie!

Zaalarmowałem silnie okręg 33 i zdaje się że coś się da zrobić w ostatniej pewnie chwili. Proszę utrzymywać kontakt z Złoczowem i Zborowem (dr. Skórski Maryan lekarz) aby działali z wytężeniem. Trzeba im wprost posłać pieniądze: Złoczów jakie 1.500 K. Zborów 1000 K, mnie zaś na Jezierną 1.500 i na Załoźce jakie 1000 K. — Breiter operuje wielkiemi kwotami i ma moc ludzi. Proszę o pośpiech w przesłaniu

2321

przepisy i instrukcyi dla Skarbowca i Składowca.

Sługa uniżony

[illegible]

12.6.1911

233

(66)

KOŁO TOW. „SZKOŁY LUDOWEJ“ W TARNOPOLU

liczy 1150 członków — założyło 161 czytelń wiejskich i wypożyczalń miejskich z 25.820 t. — powołało do życia 23 szkółek wiejskich oraz 11 kursów dla dorosłych analfabetów — oddało do użytku powszechnego bibliotekę publiczną w Tarnopolu — zorganizowało bezpłatne wykłady codzienne w Tarnopolu, których wysłuchało około 60.000 osób — załatwiło w własnem biurze bezpłatnej porady prawnej zwyż 17.000 spraw włościańskich—urządziło kilka wycieczek włościańskich do Krakowa, kilkadziesiąt kursów śpiewackich wiejskich i przedstawień scenicznych, setki wieców oświatowych gminnych, parafialnych lub powiatowych, 2.838 odczytów dla ludu — w latach 1890 — 1910 wydało na cele oświaty 681.063 K. wysłało do swych czytelń 160.767 egz. gazet—wypożyczyło w swych czytelniach 282.173 t. — wzniosło bursę w Tarnopolu na 150 wychowanków — utrzymuje dwuklasową codzienną szkołę handlową w Tarnopolu oraz trzyklasową szkołę handlową uzupełniającą — zakłada muzeum w Tarnopolu — utrzymuje stałych instruktorów oświatowych w sąsiednich powiatach. Z instytucyi Koła korzysta stale około 50.000 osób. **Kancelarya Koła otwarta codziennie od 9. do 1. w południe i od 3. do 9. wieczór.**

L. ....

Przy załatwianiu niniejszego listu należy powołać się na powyższą liczbę.

W Tarnopolu, dnia 12/VI 1911

ulica ks. Kaczały L. 2 (gmach T. S. L.)—Telefon Nr. 66.
Czek pocztowej Kasy oszczędności 111.878.

TREŚĆ PISMA ....

Jaśnie Wielmożny Panie

Prezesie!

Dziękuję za pieniądze i za wysłanie prenumeraty na ręce P. Lenka(?). — Dziś zabieram się na całej przestrzeni z energią, więcej(?) będę w Zborowie. — Zatrzymam ks.(?) Skorskiego(?), jako [illegible] wielce pożytecznego [illegible] usposobionego. — Konieczną jest interwencyę osobista J. E. Arcybiskupa ze względu na uchwałę Rady Narodowej odnieść się trzeba do Ks. Jerzyca(?) w Załoźcach, Ks. Horeckiego(?) i Zawadzkiego w Jeziernie oraz do proboszczów w Zborowie i Jeziernie. — Co do prenumeraty dla Załoziec to należałoby ją wysłać na ręce Futymy(?)

co się zaś tyczy zborowe to o ile jesteśmy
nie wystawione wołaniem by było wobec
wyjścia przez dr. Skórskiego stanowiska
ośmieszonego przestanie na rzecz tegoż
Władysława Kampskiego. —

Dla Jenerały na moje!

Łączę serdeczne pozdrowienia i wyrazy
głębokiej czci

Sługa

[illegible]

Sł. Szczepanowski   b. d.   235

N

(67)

Jaśnie Wielmożny Panie

Prezesie!

Dziś przyszło wreszcie długo oczekiwane pismo P. Jerzego hr. Baworowskiego. Niestety stanowczo oświadczył w niem że o mandat nie myśli się ubiegać. W ten sposób Trembowla staje wobec możliwie najgorszej alter=natywy: Albo zostanie tam wybrany Rusin albo ludowiec Wojewódzki w co zresztą dość wątpię. — Kandydata na miejscu dość silnego niema. Radźcie zatem Panowie co robić! — Mojem zdaniem zawsze przejść ma może Gromnicki marszałek Rady powiat. w Trembowli, podolak. Co do mojej osoby wstrzymuję się z wnioskiem zdaniem

raz — stałego się kandydować nie mam
ochoty, chyba gdyby wielka konieczność
tego zachodziła i wyborcy nalegali;
a powtóre obawiam się wobec bardzo
niesprzyjających warunków odnośnie
do kandydatur Zamoyskiego i Galla
aby zajmując się własną kandyda-
turą, w równoczesnym nie narazić
interesu narodowego na szwank.

Serdeczne pozdrowienie
i wyrazy głębokiego poważania
przesyła oddany
Stary
A. Grabowski

Tarnopol 13/6 911

Wielce Szanowny Panie Prezesie!

Wysunięcie kandydatury p. Srokowskiego w Złoczowie ma już następujące skutki: p. Srok. zostawił cały aparat agitacyjny za Zam. i Gallem na Bożą wolę – nikt z T. S. L. nie wie co ma robić, zaproszenia na zebrania źle są wysyłane wskutek czego zebrania nie odbywają się etc. Mr. Srok. nie oddaje nikomu steru tylko ciągle twierdzi że on wszystkiem da radę. Co dzień wyjeżdża do Złoczowa, Jezierny, Zborowa etc.

240

na niem agitacya za Zam. i Gallem ciągnie.
Uważam że postawienie tej kandydatury z ramienia Stronnictwa ogromnie szkodzi Stron. i naszym kandydatom. Podolacy wygadują o naszem warcholstwie, zyoniści atakują rabunek mandatu żyd. w Złoczowie a bezstronni z niesmakiem podnoszą robotę przeciw Radzie nar.
Stanowisko Galla wskutek niewybrania przez Rusinów Standa i zgłoszenia kandydatury Jacka Ostapczuka (socyalisty) bardzo zachwiane, Ostapczuk bowiem dostanie wszystkie głosy socyalistyczne które dotąd były przeciw Standowi a inne za Gallem (300 głosów)

Aby sytuacyę ratować należałoby wysłać deputacyę do namiestnika z przedstawieniem grozy położenia i żądaniem poparcia kandydata narodowego. Ks. Infułat przyrzekł współudział. Proszę donieść ewent. telefonem czy byłoby to wskazane? Czy namiestnik zrobi jakie ustępstwa, bo bez jego pozwolenia starosta Tustanowski bezsilny wobec ciągłych denuncyacyi na niego Trembałowicza.

Jako dalszy środek ratunku uważam porozumienie z Rusinami na tle przyszłych wyborów do Rady miejskiej. Zażądają zapewne znacznych ustępstw (6 mandatów (miasto 5) w III kole, paralelki ruskie

w 2 szkołach ludowych, napisy ruskie na ulicach oraz gotówkę na cerkiew od Galla wiceburmistrza w Radzie miejskiej lub asesora etc.)

Gall ugina się pod wydatkami bo trzeba kupić przeszło 1000 głosów, a Stand płaci po 20 Kor. za głos. Nawet nasza polska ludność drze go w niemożliwy sposób. Tak więc zła sytuacya nasza i kandydatura p. Grok. może mieć i ten skutek że wszystkie 3 mandaty przepadną.

Łączę Czcigodnemu Panu Prezesowi wyrazy czci i poważania

Kołczewski

2913

(69)

Tarnopol 14/6 911.

Wielmożny Panie Prezesie!

Wnoszę z dotychczasowych zarządzeń starostwa, iż przeciw syonistom zaczyna ostrzej wystąpić.. –

Ponieważ możliwem jest, iż moja interwencya u Bienertha, w ostatniej chwili jeszcze odniesie pożądany skutek, prosiłbym W. Pana Prezesa o interwencyę, by Słowo polskie nie umieszczało żadnych artykułów w sprawie wyborczej tutejszej. –

Łączę wyrazy prawdziwego szacunku i poważania

[illegible signature]

[Rudolf Gall]

244

N

245

(70)

Tarnopol 16/6 911
ul. Mickiewicza l. 5

Wielce Szanowny Panie Prezesie!

Dziś przyjechał starosta Gostkowski ze Lwowa i wiatr się obrócił w mieście przeciw syjonistom. Zakazano terroru, ukrócono napady po przedmieściach i uwolniono Galla od dalszego wyrzucania pieniędzy w motłoch ruski żydowski i niestety polski. —
Czy ten sam wiatr pójdzie na powiat czy obejmie on i powiat zbaraski?
Panie Prezesie prosimy pamiętać o pow. Zbaraż i Zamarskim!

246

Pan starosta Dzieduszycki (grecko-kat. polak) cudów dokazuje przeciw nam. Może Panowie łaskawi będziecie mogli coś wymódz przez naszego Ekscelencyę u tego przeklętego Bobra.

Dalsza sprawa to kandydatura kan. doktora politycznego Srokowskiego w Złoczowie.

Dziś odczytawszy pismo Rady narodowej raz byłem że się ta „rozdolęda" skończyła. Tymczasem w południe nadszedł Srok. i wyprowadził mnie z błędu. Twierdzi że kandyduje dalej bo ma pozwolenie Pana Prezesa i Panów Grabs. i Rozwad. –

Jeżeli tak jest, to mnie przystoi mil-
czeć – bo zapewne macie Panowie waż-
niejsze racye, niż mogę wymyśleć –
ale chodzi o to czy tak jest jak mówi
p. Sroll !?
Ten łajdaczyna Trembałowicz ustanowił
haniebne komisye wyharcze w mieście,
staramy się u Starosty o zmiany i
może coś wyzyskamy, ale rozwydrzenie
syonistów złączonych z ukraińcami
przechodzi wszelkie opisy. Imię Trembałowicza
należy obwieścić całej Galicyi przynaj-
mniej na 3 pokolenia, bo szkody jakie
nam wyrządził długo potrwają.
Wszystko zbite, skorumpowane, - zni-

248

zgnębione i bez wiary w przyszłość. Aż
żal tej pracy, którą tu włożono!
Wszelka kanalia podniosła łeb do góry, a
co lepsze uciekła i chowa się po kątach.
Zgroza pomyśleć co taki p. Bob. może
złego zrobić w takich jak nasza części
Kraju!

Zaraz po wyborach trzeba zebrać się w kupę
i jak najenergiczniej wskrzesić wiarę
we własne siły i dać rozpęd opluwanemu
przez Bobra i jego sługi patryotyzmowi
polskiemu. Wyrazy najszczerszego szacunku

Cześć i pozdrowienie

Padlewski

(Celestyn Padlewski)

(71/18/6-11) 249

Die Daten im dienstlichen Eingange der mittels Typendruckapparates ausgefertigten Telegramme bedeuten: 1. den Namen des Aufgabeamtes, 2. die Aufgabenummer, 3. die Wortzahl (eventuell in Bruchform), 4. den Monatstag und 5. die Stunde und Minute der Aufgabe.
Urzędowe daty w nagłówku telegramów, pochodzących z aparatów drukujących tekst oznaczają: 1. nazwę urzędu nadawczego, 2. numer nadawczy, 3. liczbę słów (ewentualnie w formie ułamka), 4. dzień miesiąca, 5. godzinę i minutę nadania.
Урядові дати в заголовках телеграм, котрі походять з апаратів віддаючих текст друкованими буквами, означають: 1. назву уряду нада чого, 2. число надання, 3. скількість слів (евентуально в формі дроба), 4. день місяця, 5. годину і хвилю надання.

Gattung: / Rodzaj: / Рід:

Eingangsnummer: / Liczba nadejścia: / Ч. надісланя: 5380

pan jan pawlikowski

lemberg ul 3 maja 15=

Die Telegraphenverwaltung übernimmt hinsichtlich der ihr zur Beförderung oder Bestellung übergebenen Telegramme keine wie immer geartete Verantwortung.
Zarząd telegrafów nie bierze na siebie żadnej zgoła odpowiedzialności za telegramy oddane mu do przesyłki lub doręczenia.
Управа телеграфів не бере на себе в загалі ніякої відвічальности за телеграми віддані до пересланя або доручення

Dienstliche Angaben: / Dopiski urzędowe: / Урядові замітки:

W

Telegramm — Telegram — Телеграма

aus — z — з

Aufgenommen von / Odebrano z / Відобрано з — auf Ltg. Nr. / na przewod. l. / прсвод. ч.

am / dnia / дня — / — 191 — um / o / о — Uhr / godz. / год. — M. / m. / м. — Mitt. / poł. / пол.

durch / przez / через

wien 49 1429 47 18/6 12/50=

mam stanowcze zapewnienie ze kandydatura zamorskiego nie jest zwalczana z gory sochanika popieraja liczni przeciwnicy zamroskiego ktoery o nim nie chca slyszec rownoczesnie zwracam uwage na jeszcze grozniejsze niebezpieczenstwo grozace w skutek walki bieniowskiego przeciw zatwierdzonemu goluchowskiemu = zaleski +

D. S. Nr. 759. (D.-poln.-ruth.) 1910.

250

LEMBE

odpowiedz J. Exc. Dawl. 251

ad (71)

Excellenz Zaleski

Ministerium für Galizien Wien

Mimo znanego ekscelencyi oświadczenia Zamorskiego akceptowanego przez p. namiestnika kandydatura jego jest dotąd zwalczana. Do wczoraj nie rozdano legitymacyi wyborcom polskim. Wysunięto znowu wbrew Radzie Narodowej kandydaturę Sochaniaka. Mandat polski

252

straconych. Prosimy o interwencję

Prezydyum Stronnictwa
Dem. narod.
Pawlikowski

Kozowa 20. VI. 1911.

Wielmożny Panie Prezesie!

Ponieważ według wszelkiego prawdopodobieństwa zajdzie potrzeba powtórnego gło-
sowania w okręgu Nr 68 a my tu w Kozowej na agitacyę na p. Zamoyskim oprócz kwoty 400 K. danej nam zasiłkowo z Brzeżan a częściowo od p. Szczukowskiego żadnych absolutnie funduszów nie mieli; przeto na I głosowaniu złożyliśmy większy ro-
lę nieco monety i tem

/.

opracowaliśmy.

Dziś jednak nie mamy na II [illegible] ani złamanego szeląga, a bez gotówki trudno krok zrobić.

Wobec tego, że przecież nasze stowarzyszenie ma pewne obowiązki dla Lwowskiego, zwracamy się do W-go Pana Prezesa i usilnie prosimy, by zechciał odpowiednie [illegible] [illegible] moim [illegible] na [illegible] chociaż najmniej 1000 Kor. względnie nie pozwalać się, by nas taką kwotą wsparła Rada narodowa, które

nam dotąd ani jednego
nie dała.

O przymałej ofiarności nie
można ani myśleć, bo nie
wielu takich kupto lektorów
na I zgłoszenie dziś chcie-
li i dali, a inni dali ty-
le, że ponadto nie jest
dać nie są w możności-
a proszę mi wierzyć, że tyl-
ko twarda konieczność
zmusza mnie do tego, że
zwracam się o pomoc do
naszego obywatelstwa, po-
nieważ wiem, że finan-
sowo stało słabiej.

Prośba o taką od-
mowną odpowiedź po-

/.

256

zostaję

Z poważaniem

H. Chmielewski
zawsze pamiętny.

21. 6. 1911 (73) 257

Die Daten im dienstlichen Eingange der mittels Typendruckapparates ausgefertigten Telegramme bedeuten: 1. den Namen des Aufgabeamtes, 2. die Aufgabenummer, 3. die Wortzahl (eventuell in Bruchform), 4. den Monatstag und 5. die Stunde und Minute der Aufgabe.
Urzędowe daty w nagłówku telegramów, pochodzących z aparatów drukujących tekst oznaczają: 1. nazwę urzędu nadawczego, 2. numer nadawczy, 3. liczbę słów (ewentualnie w formie ułamka), 4. dzień miesiąca, 5. godzinę i minutę nadania.
Урядові дати в ... телеграм, котрі походять з ... текст друкованими буквами означають: ... уряду надавчого, 2. число надання, ... слів (евентуально в формі дробу), 4. день місяця, 5. годину і хвилю надання.

Gattung:
Eingangsnummer: 9511

prezes pawlikowski

lwow trzeciego maja = 5

Die Telegraphenverwaltung übernimmt hinsichtlich der ihr zur Beförderung oder Bestellung übergebenen Telegramme keine wie immer geartete Verantwortung.
Zarząd telegrafów nie bierze na siebie żadnej zgoła odpowiedzialności za telegramy oddane mu do przesyłki lub doręczenia.
Управа телеграфів не бере на себе в загалі ніякої відвічальности за телеграми віддані єї до переслання або доручення.

70

Dienstliche Angaben:
Dopiski urzędowe:
Урядові замітки:

N

Telegramm — Telegram — Телеґрама

aus — z — з

Aufgenommen von / Odebrano z / Відобрано в — auf Ltg. Nr. / na przewod. l. / провод. ч.
am / dnia / дня — 191 — um / o / o — Uhr / godz. / год. — M. / m. / м. — Mittag / poł. / пол.
durch / przez / через

tarnopol 1+2245 65 21/6 50 = aufgegeben am / nadany dnia / наданий дня — 191 — um / o / o — Uhr / godz. / год. — M. / m. / м. — Mittag. / poł. / пол.

dzis wydano w sferach oficyalnych haslo do jak najdzikszego zwalczania zamorskiego okreg przedstawia wprost obraz straszny rzucilo sie na niego ze sto sprowadzonych hyen ogromne pieniadze sa w ruchu wszystkie slabsze sily komisarskie zostana wycofane i zastapione samymi oddanymi dziekuje za gratulacye z racyi okregu miejskiego ale co do wsi jestem w strachu jak macie troche pieniedzy to dajcie = srokowski ="

(poln. ruth.) (1910.)

258

160

St. Srokowski 13.7.1911

259

(74)

KOŁO TOW. „SZKOŁY LUDOWEJ" W TARNOPOLU

liczy 1150 członków — założyło 161 czytelń wiejskich i wypożyczalń miejskich z 25.820 t. — powołało do życia 23 szkółek wiejskich oraz 11 kursów dla dorosłych analfabetów — oddało do użytku powszechnego bibliotekę publiczną w Tarnopolu — zorganizowało bezpłatne wykłady codzienne w Tarnopolu, których wysłuchało około 60.000 osób — załatwiło w własnem biurze bezpłatnej porady prawnej zwyż 17.000 spraw włościańskich—urządziło kilka wycieczek włościańskich do Krakowa, kilkadziesiąt kursów śpiewackich wiejskich i przedstawień scenicznych, setki wieców oświatowych gminnych, parafialnych lub powiatowych, 2.838 odczytów dla ludu — w latach 1890 — 1910 wydało na cele oświaty 681.063 K. wysłało do swych czytelń 160.767 egz. gazet—wypożyczyło w swych czytelniach 282.173 t. — wzniosło bursę w Tarnopolu na 150 wychowanków — utrzymuje dwuklasową codzienną szkołę handlową w Tarnopolu oraz trzyklasową szkołę handlową uzupełniającą — zakłada muzeum w Tarnopolu — utrzymuje stałych instruktorów oświatowych w sąsiednich powiatach. Z instytucyi Koła korzysta stale około 50.000 osób. **Kancelarya Koła otwarta codziennie od 9. do 1. w południe i od 3. do 9. wieczór.**

L. .... *W Tarnopolu, dnia* 13/7 *191*

Przy załatwianiu niniejszego listu należy powołać się na powyższą liczbę.

ulica ks. Kaczały L. 2 (gmach T. S. L.)—Telefon Nr. 66.
Czek pocztowej Kasy oszczędności 111.878.

TREŚĆ PISMA ....

Jaśnie Wielmożny Panie Prezesie !

W załączeniu przesyłam rachunek dochodów i rozchodów tyczący się wyborów w okręgach Nr. 68., 15., 33., 65., a także w drobnej części Nr. 69., i 70. Na pierwszej stronicy sporządzony jest wykaz dochodów, na dalszych rozchodów. Różnicę między dochodami i rozchodami w kwocie 616. Kr. 67. hl. pokryłem z własnych funduszów. Ponieważ jednak codziennie jeszcze po kilka koron trzeba pojedyńczym ludziom dopłacać z tej lub owej racyi , niewątpliwie ów deficyt z mojej kieszeni pokryty dojdzie do 650. Kr. mimo, iż bardzo wiele pretensyi odrzuca się a limine.

Co do zwrotu ewentualnego nie mam pretensyi, bo wiem aż nadto dobrze iż fundusze stronnictwa są zupełnie wyczerpane. Rada Narodowa też pieniędzy niewątpliwie niema i jej również propozycyi zwracania czynić nie mogę.

Drugi odpis rachunku wraz z allegatami kasowymi posyłam równocześnie Radzie Narodowej z prośbą o zwrot tychże allegatów kasowych aby mogły tak jak z poprzednich wyborów być zdeponowane w naszem ar-

260

chiwum. Gdyby Jaśnie Wielmożny Pan Prezes potrzebował tych allegatów kasowych, to po zwrocie ich przez Radę Narodową mógłbym nimi służyć.

Rachunki wyborcze prowadzone były przez urzędnika naszejkancelaryi p. Kordeckiego, poczem zostały skontrolowane przez skarbnika Koła P. Oleksego, sekretarza Koła P. Bilińskiego i przezemnie.-

Co do jednego szczegółu proszę o dyskrekcyę a to, aby nie wyszło na jaw, iż Rada Powiatowa z funduszu solnego dała 7.000 Kr. na akcyę wyborczą, bo z tego powodu mógłby mieć Hr. Korytowski prezes Rady znaczne nieprzyjemności. Pieniądze te mimo niechęci do Zamorskiego wyasygnował on na skutek usilnych moich próśb i pod tym warunkiem , że o nich prócz mnie i sekretarza Rady Powiatowej P. Schmidta nikt wiedzieć nie będzie. Ja jednak chcąc złożyć rachunek jak szafarzyłem groszem publicznym musiałem tę pozycyę uwidocznić, bo inaczej ucierpiałaby rzetelność i prawdziwość rachunku.- Liczby przy każdej pozycyi umieszczone tyczą się kwitów , wydatki na portorya pokryte są w części recepisami, a co do reszty ich jako allegat kasowy służy protokół podawczy.-

Łączę wyrazy głębokiego poważania
powolny sługa

St. [illegible]

263

(75)

12/

Rachunki wyborcze

tyczące się wyborów w okręgach № 68. 15. 33. 65.

z roku 1911.

R. zamknięty 12 lipca 1911 r.

264

266

P R Z Y C H O D .

	Rada Powiatowa tarnopolska	7000.
	Stronnictwo	3500.
	Stronnictwo miejscowe	400.
	Rada Narodowa	1500.
	JWPan Bog. Cieński	500.
	Sokal	450.
	Zwroty za telegramy	10. 40
21/5	Zwroty F.Pudlik, Hoendlówna	25.
21/5	Zwrot za telegramy	2. 57
!7/6	Zwrot Jurykówna	9. 94
3/6	Ostaszewski zwrot	49. 94
16/6	Dr. Skórski zwrot	50.
L	Müller zwrot	100.
18/6	Kasa Koła T.S.L.	100.
25/6	Suchodolski zwrot	15.
	Piwoński, Maciurzyński zwrot	32. 40
28/6	Zwrot za depesze	1. 40
	P. Nawarecki dar	2.
	P. Wójcik dar	2.
29/6	A. Stopczyńska dar	39. 88
	T. Sochanik dar	20.
	Składka miejscowa	39.
	P. Ziołkowski dar	5.
	P. Werla dar	70.
30/6	R. Janicki dar	50.
	W. Zawistowski dar	100.
	Zwrot za depeszę	4. 68
4/7	Aksentowicz dar	10.
6/7	Korczowski zwrot	20.
	Chmurko, Mazurkiewicz zwrot	2. 60
7/7	Ks. Skulicz zwrot	15.
	A. Tyc zwrot	34. 60
	Rązem	14161. 41

Saldo wyrównane z prywat.fund.p.Srokowskiego 616. 67

14778. 08

28/4.	1	Marki	12.	
	2	Depesza do Zbaraża	1.	10
	3	Depesze do Złoczowa/2/,Załoźce/2/Lwów/2/	10.	34
	4	Podróż do Lwowa St.Srokowskiego	23.	20
		Listów 16. expres Zbaraż	6.	40
		Depesza	1.	16
	5	Kopert 2000.	6.	40
		Marki	6.	
29/4		Marki	9.	40
30/4		Podróż do Zbaraża	3.	
	6	Zwrot p. Zamorskiemu za expresy	8.	20
	7	Merkel, Paryłowski na agitacyę	70.	
1/5		Jan Dzik polecony	.	40
		Ks. Salwator Szpila polecony expres	.	70
		Listy do szlachty,chłopów Tarnop-Zbaraż	60.	
2/5	8	Kopert 2000	6.	40
	9	Atrament	1.	
		Listy do czyteln	.	75
:::		Guma	.	40
		Marki	.	65
3/5		papier pakunkowy	.	60
		Marek 700	21.	
		Rada Narodowa polecony	.	45
		Notatnik	.	24
		Ks. Szpila, Niemiec expres	.	80
		Podróż do Zbaraża Srokowski-Zamorski	12.	
4/5		Rada Narodowa polecony	.	45
5/5		Edm. Dzierżka polecony	.	35
		Rada Narodowa polecony	.	35
	297	Ks. Salwator Szpila na agitacyę	40.	23
		Depesza Zarząd Główny	.	68
		Listy 4.	.	45
		Kopert 2000	6.	40
	10	Kamiński koszta podróży	16.	
6/5	296	Władysław Partyka	40.	23
		Depesza Rayski	1.	10
		do przeniesienia	321.	93

		Z przeniesienia	321.93
6/5		Wł.Partyka polecony	.35
		Listów 153 x 30	45.90
7/5		Depesza Rada Narodowa	1.64
		Depesza Łabędzki Zborów	1.04
8/5		Listów 242	7.26
	11	Fiaker Kozłów	12.56
	15	Wierzbicki za druki	23.
	12	Partyka na agitacyę	40.
		marki	1.
9/5		porto	.45
		Rada Narodowa polecony expres	.65
		Kalka	.20
		korespondencya	.52
10/5		Podróż do Zbaraża	4.
	14	Ks.Szpila	20.
	13	Zaproszenia	10.
		Kalka	.24
		Depesza Wilczyński	.35
11/5		Listy polecone 2	.70
		Odezwy do czyteln	.40
		Depesza Łabędzki	1.22
		Marki	.09
		Rada Narodowa polecony expres	.75
		Dr.Jahl polecony expres	.35
		Listy 2	.20
		Marki 396. x 3.	11.88
12/5		Partyka pakunek	.42
		5 listów	.70
13/5		Ks. Procyk posyłka	.62
		9. listów	3.15
		Marki x 10.	100.
		Depesza Bieniowski	.62
		Piotr Cześnikowski polecony	.45
		Depesze do 6.czyteln	14.98
14/5		Dr.Eug.Futyma polecony	.65

		Z przeniesienia	455. 40
14/5		Sąsiadek	. 80
		2. listy	. 20
15/5		Ks. Zakrzewski polecony	. 35
		Kopert 400.	3. 20
		Jazda do Czołhańszczyzny	1.
		Marek 100. x 3.	3.
		Rada Narodowa polecony	. 45
		2.listy polecone	. 75
	91	Kopert 2000	6. 40
	17	opłata przekazu papier woskowy q	1. 30
	18	Zdzisław Kirchner koszta podróży	5.
	19	Franciszek Thienel dto dto	5. 76
	20	Fiaker Wójcik za jazdy	84. 88
	21	Janicki za pracę kancylaryjną	8.
	22	Janicki dto dto	7.
	23	Jaremski dto dto	15.
	24	Maryan Pużak dto dto	15
	25	Depesze porta fiakry	18. 75
	26	Podróż Złoczów-Zborów-Jezierna	20.
	27	Podróż Lwów	22. 50
	28	Kamiński koszta podróży	25.
	29	Podróże 2.do Złoczowa,Jezierny, Lwowa	41. 30
		Zawiadomienie o prelek.	. 66
16/5		Eskont bank.pow.	. 05
		List ekspres	. 40
	30	Wierzbicki za druki	18.
	31	P.Wójcik za jazdy	126. 72
		3. listy	. 30
17/5		Depesze 4.	9. 24
		2. polecone 1. ekspres	1. 65
	35	Kirchner koszta agitacyjne	15.
		4.listy i eskont	. 54
		50. przekazów pocztowych	1. 50
18/5	36	Podgórski, Kanas,Szczepański	50.
	300	42. listów poleconych	14. 70
		do przeniesienia	913. 51

		Z przeniesienia	913. 51
18/5	299	42. przekazów pienięż.z port.	549. 50
		Rada Narodowa polecony	. 45
		3. depesze	6. 12
		Zarząd Główny polecony	. 35
		Marek 121 x 3	3. 63
		Rada Narodowa polecony expres	. 75
		Depesza Rada Narodowa	1. 64
	34	Wierzbicki za druki	14.
		Marek 402 x 3.i 4.korespondentek	12. 26
19/5		Marek 650 x 3, 1 x 10	19. 60
		Ołówki zielone	. 40
20/5		Depesza Rada Narodowa	2. 18
	37	2 kwity p. Srokowskiego	20. 83
	32	Jan Lew na koszta agitac.	50.
	33	Antoni Kamiński na koszta agitac	50.
		Ks. Puchała pakiet	. 42
		Depesza Stef.Glogier,papier, słoik	4.
		Marki	1. 05
	38	Depesze do Dulęby i Rady Narodowej	3. 84
	39	Depesza Dr. Pawlikowski dringend	7. 14
21/5		M. Garapich polecony	. 45
		10 listów poleconych	3. 15
		St. Chmielowski polec. 1x10,1x12.	. 67
22/5	40	Oprawa spisów ludności	12.
23/5	41	Rozlepianie ogłoszeń	3. 50
		Marki 50x10,portor.i listy	6. 16
24/5		Podanie do Starostwa	1. 30
		Przesyłka do Ratyszcza	. 54
		Depesza do Dr. Fuytmy	1. 28
		Fr. Sobolak polecony	. 35 !
	42	J. Merkel na koszta agitacyi	50.
25/5		Depesza Rada Narodowa	3. 44
		Rada Nadorowa polecony expres	1. 20
26/5	43	Kamiński zwrot kosztów podróży	22. 50
		Rada Narodowa polecony expres	. 75
		do przeniesienia	1768. 96

		Z przeniesienia	1768. 96
26/5		Marek 78 x 3,marki do Jeziernej	4. 64
		Ks. Polniaszek list, 1 kartka	. 15
		Chłop z Dyczkowa	5.
27/5		Krokowski Czortków polecony	. 35
	44	Dobrzański koszta podróży	5.
-	45	Potrzeby kancelaryjne / 5 kwitów /	13. 91
	46	Urich papier cyklosytlowy	34. 20
	47	Wójcik fiakr za jazdy	79. 60
	48	Ks. Niemiec na koszta deputacyi	100.
28/5		1200 marek x 3	36.
	93	J. Lew na koszta agitacyj.	10.
		Marek 90 x 3, 11 x 10	3. 80
		Depesza Dr. Futyma	1. 28
29/5		Krukiewicz polecony	. 45
	49	Papier od Kulandy	2. 50
	50	Kamiński zwrot kosztów podróży	10. 20
	51	Wójcik fiakr za jazdy	96. 40
		Marek 148 x 3	4. 44
	52	Dr. Topolnicki zwrot kosztów podróży	13. 90
		2 depesze	3. 60
	53	Wierzbicki druki	68.
		Ks. Horeczy expres	. 40
	54	przybory kancelaryjne	3.
		10 marek x 10	1.
30/5		Rada Narodowa polecony	. 35
		Kopert 200	1. 20
		Marki	30.
	55	P. Siciński koszta podróży	1. 92
		Rada Narodowa polecony	. 35
		Ks. Horeczy depesza	1. 46
		Dr. Moszyński depesza	. 80
		Kapłański pakiet	. 42
	56	Za pomoc kancelaryjną	180.
		Marek 32 x 30	9. 60
		Weiss Lwów polecony	. 35
		do przeniesienia	2493. 23

		Z przeniesienia	2493. 23
30/5	57	Kopert 1000	3. 20
	58	P. Srokowski	30.
	59	Janicki, Jaremski, Pużak pomoc kanc.	45.
	60	50. bloczków	4.
		4 listy polecone, 2 zwykłe	2. 20
		1200 marek x 3	36.
		Dr. Futyma, Moszyński polecone	. 75
	61	Kamiński na agitacyę	25.
2/6		2 listy polecone	. 70
	62	Marek 413 x 3, 27 x 10	15. 09
		2000 kopert	6. 40
		portorya	1. 37
	63	potrzeby kancelaryjne	2. 90
		Weiss depesza	2. 12
		Walewska polecony	. 35
	64	P. Medyński zwrot kosztów	8. 20
	65	Chorągwie	31.
	66	Buczek	160.
		Depesza Sochanik	6. 56
	67	J. Lew na koszta agitac.	20.
		37 listów x 10	3. 70
		wykupno pieczątek	215.35
		3 listy polecone expres	1. 85
	69	Buczek	7.
		Ks. Szpila depesza	1. 16
8888888888		Marki 16 x3, 24 x 10	2. 88
7/6	70	porto druków	11. 48
		25 przesyłek poczt.	3.
		560 marek x 3	16. 80
	68	wykupno pieczątek	72. 28
		wysyłka 25 pieczątek	9.
	71	100 arkuszy papieru pakunk.	5. 80
	72	mularz	5.
	73	farba i poduszki do pieczątek	16. 80
	73	szpagat i guma	. 80
	74	2000 kopert	6. 80
		do przeniesienia	3273. 77

		Z przeniesienia	3273. 77
7/6	75	Wierzbicki za druki	55.
		16 przekazów przesyłkowych	1. 92
		listy zapow. przyjazd Zamorskiego	2. 02
8/6		wysyłka 16 pieczęci	5. 76
		20 przekazów przesyłkowych x 48	9. 60
		62 listów x 10	6. 20
		Rada Narodowa polecony expres	. 75
	76	telefonicz. rozmowa Lwów	8.
		37 pakietów x 48	17. 76
		160 listów x 5	8.
		Rada Narodowa, Terlecki Sokal polec.expr.	. 90
9/6	77	Fr. Banaś na koszta agitacyi	100.
		Polecony expres	. 65
		38 marek x 10, 1 x 5	3. 85
	78	Wierzbicki za druki	24.
	79	Łaban na agitac.w Smykowcach	10.
	80	Dr. Futyma na agitacyę	100.
		3 polecone expres	1. 95
		Marki 158 x 20,12 x 45, 1215 x 3	73. 45
	81	Herman na koszta agitacyi	120.
		Marki	1. 77
	82	2 depesze	5. 28
10/6		Listów 6 x 10, 16 x 5	1. 40
		4 polecone expres	2. 60
	298	Ks Konarski na agitac.	100.
	298	Wład. Partyka dto	50.
	298	Ks. Szpila	50.
	298	J. Merkel dto	50.
		porto i 346 marek x 5	18. 10
	83	pieczątki	28. 96
	84	Kulanda pieczątki i poduszki	70. 60
	85	Fr. Banaś na koszta agitac.	50.
	86	Janicki pomoc. kancel	4.
		Marki 12 x 10, 338 x 3	11. 34
		Biłous expres	. 40
	87	J Lew na koszta agitac.	20.
		do przeniesienia	4288. 03

		Z przeniesienia		4288. 03
10/6	88	P.Srokowski Koszta agitacyj.		200.
11/6	95	Ks. Lubowiecki	dto	30.
	95	J. Mazurkiewicz	dto	50.
	95	Ks. Horeczy	dto	50.
		Ostaszewski	dto	50.
	294	Wład. Krupski	dto	50.
	95	Dr. Skórski	dto	50.
		opłata przekazów		1. 20
		fracht pakietu		54. 54
		przekazy		. 18
		10sty 4 x 10, 5 poleconych, 1 x 10		2. 35
		10 flaszek farby		2. 40
		2 listy polec., 6 x 10		1. 30
		Wł. Partyka expres		20. 40
		listy i druki, 400 marek x 3		13. 20
12/6	89	Strzałkowski na koszta agitacyi		10.
	90	lekarstwo J. Biłousa		2. 20
		12 flaszek farby		2. 40
		Depesze Pawlikowski, Kamiński		2.
	91	Piwoński koszta podróży		19. 50
		Siwy, Pichurski rogatki		. 80
	92	W. Rożycki na koszta agitacyi		10. 13
	92	J. Augustyniak	dto	10. 13
		Marki 385 x 3, 5 x 12, 5 x 10		13. 05
		5 pakietów		1. 80
13/6	94	Dr. Tpolnicki koszta agitacyi		2.
		Zborów expres		. 65
	99	Pichurski na koszta agitacyi		20.
	112	Ł. Malicki	dto	500. 63
	112	S. Futyma	dto	500. 63
	112	A. Zurowska	dto	100. 23
		J. Müller	dto	100. 23
	96	Wierzbicki za druki		55.
		Marki		21.
	97	A. Bukowy na koszta agitacyi		20
		DO PRZENIESIENIA		6255. 98

		Z przeniesienia	6255. 98
13/6		5 listów poleconych, marki	21. 81
	98	2 flaszki farby	. 40
		wysyłka afiszy i pieczęci	2. 58
	100	Fr. Wójcik za jazdy	138. 80
	101	J. Lew na koszta agitacyi	60.
14/6		farba do pieczęci	2.
	110	Krasówka na agitac.	48.
	102	Kirchner jazda do Jezierny	18.
	103	fracht papieru cykostyl.	5. 66
	104	Wierzbicki za afisze	28.
		Zbaraż 2 listy	~~10~~. 20
		Depesze Dr, Futyma, Pawlikowski	4. 14
	105	Gomółka koszta podróży do Jezierny	6. 90
	106	Marki 32 x 3	. 96
	107	2 posyłki	1. 32
	108	3 wysyłki pieczątki, druki	1. 72
	109	Zborów odezwy żydowskie	. 42
		Rada Narodowa polecony ekspres	. 45
		Depesza Stankiewicz	3. 08
		3 pakiety afiszy	. 60
		2000 kopert	7. 20
		pieczątki	7. 68
	111	napiwek	3.
	119	Depesza Słowo Polskie	8.
	184	Oleksincer oprawa	1. 50
15/6		2 pakiety odezw żydowskich	. 84
		Kijanowski expres	. 45
		Marek 80 x 10	8.
		2 pakiety afiszy	. 30
16/6		portorya	. 22
	113	Posochowski na koszta agitacyi	20.
	114	Dżendzera	2.
		10 flaszek farby do pieczątek	2.
		przekaz	. 12
		Dr. Futyma pieczątki expres	. 80
	115	2000 kopert	7. 20
		DO przeniesienia	6670. 33

		Z przeniesienia	6670. 33
16/6	116	Wierzbicki za druki	45.
		~~Nankowa fiakr~~ Marki	62~~1~~.20
	117	Gontowa fiakr	18.
		132 blankietów telegraficznych	2. 64
17/6		Futyma, Moszyński pakiet	2. 20
		Piechurski na koszta agitacyi	10.
	118	Ks. Cywiński dto	50.
	118	Łabędzki dto	50.
	118	Ks. Zakrzewski dto	50.
	120	Romanówka dto	40.
	118	J. Letki dto	50.
	118	M. Krupnicki dto	50.
		List polecony	. 35
		blankiety telegraficzne	. 36
	118	Ks. Szpila na koszta agitacyi	50.
	118	Ks. Konarski	50.
	118	Fiałkowski dto	30.
	118	Ks. Szamota dto	30.
		Opłata telegramów	14. 10
		Polecony expres	. 70
		Kaspryk polecony	. 45
	122	Poczapińce na koszta agitacyi	16.
		Marki	60.
		4 depesze	14. 96
		Rada Narodowa expres	. 65
	121	Wierzbicki za druki	14.
		Marki	4. 86
		Depesze Rada Narodowa, Słowo Polskie	5. 40
18/6		Kozłów zapomoga na pogorzelców	150.
		dto koszta podróży	2. 90
20/6	294	1000 arkuszy papier.gum.z podróż.Lwów	60. 60
	295	25 pieczątek	51. 60
21/6	123	Kirchner na koszta agitacyi	16.
		Marki	20.
		Depesze Rada Narodowa, Słowo Polskie	6. 62
		Do przeniesienia	7699. 92

		Z przeniesienia	7699. 92
21/6	124	Zabski koszta podróży	13. 20
	125	Wierzbicki za druki	70.
	126	sznur do chorągwi	. 90
	127	P.Srokowski podróż do Złoczowa	30.
	128	Płotycz fiakr	6.
	129	stempel	7. 50
	130	Depesze Rada Narodowa, Słowo Polskie	3. 80
	131	1300 marek x 3	39.
		Koperty, marki	17. 21
		3 listy	. 30
22/6	132	Merkel na koszta agitacyi	116.
	133	Piechurski dto	80.
		25 flasz. farby do pieczątek	5.
		35 marek x 10	3. 50
		Herman rogatki	1.
	134	6 poduszek do pieczątek	5. 40
		Dr Paulo, Moszyński polecony expres	1.30
	135	Depesza Sochanik	4. 68
	136	Z. Herman na koszta agitacyjne	42 . 30
	137	J. Białowąs dto	20.
	138	W. Niemiec dto	100.
	139	Kamiński dto	50.
	140	Jś. Białowąs dto	80.
	141	D. Zabawa dto	20.
	142	I. Stocki dto	20.
	143	Kamiński dto	200.
	144	F. Nowak dto	10.
	145	P. Łukaszewski dto	10.
	146	Piechurski dto	40.
	147	Kamiński dto	150.
	148	J. Chochło dto	100.
	149	F. Nowicki dto	100.
	150	A. Studenny dto	20.
	151	Piechurski dto	40.
	152	Marki 100 x 10	10.
		Do przeniesienia	9117. 01

		Z przeniesienia	9117. 01
22/6		18 listów x 10	1. 80
23/6		4 przekazy	. 12
	153	1 flaszka nora	. 60
	154	Ks. Konarski na koszta agitacyi	150. 40
	154	Fr. Kijanowski dto	100. 20
	175	Ks. Szpila dto	100.
	155	Kędzierski dto	10.
	156	J. Swirski dto	10.
	157	Chodorski dto	10.
		2 przekazy przesyłkowe	. 24
	158	Czarnuszka na koszta agitacyi	10.
	159	Kulmatycki dto	50.
	160	Łomnicki koszta podróży	3.
	161	Smolakowski na koszta agitacyi	20.
	162	W. Ceremuga dto	50.
	163	W. Kornat dto	10.
	164	J. Lachman dto	10.
	165	Chabin dto	10.
		Marki	60.
		RadaNarodowa polecony	. 35
		2000 kopert	7. 20
	166	Biały na koszta agitacyi	15.
	167	J. Tarnawski dto	15.
	168	Wierzbicki za druki	105.
		6 listów x 10	. 60
	169	W. Sapka na koszta agitacyi	20.
	172	Depesza Szpila , Roniger	2. 50
		150 blankietów telegraficz.	3.
24/6	170	Dobrzański na koszta podróży	20.
	171	Rogatki do Zbaraża	. 72
	174	Haliczerowa za poduszki	2.
		blankiet. telegraficz.	. 04
	173	Trojak na koszta agitacyi	20. 10
	173	Ks. Golski dto	20. 10
		Do przeniesienia	9954. 98

66666

		Z przeniesienia	9954. 98
24/6		1200 marek x 3	36.
	177	A. Tiger Lwów	100. 20
	176	Łomnicki na koszta agitacyi	30.
		Marki p. Klimpel	11. 86
	177	Księżom i nauczycielom na koszta agit.	425. 39
	178	Juzwa na koszta agitacyi	20.
	182	Jaworczykowski dtto	20.
		260 marek x 3	7. 80
		opłata przekazów	3. 40
	179	kupno poduszki i smarowidła	2.
		3 listy polecone	1. 35
	180	Łukasiewicz na koszta agitacyi	10.
	181	Maciurzyński dto	20.
		Ks. Niemiec depesza	1. 10
	183	Wierzbicki za druki	50.
		Ks. Konarski depesza	1. 04
		bibuła	. 20
	185	Partyka na koszta agitacyi	15.
		Ks. Szpila dto	30.
		44 marek x 3	1. 32
	186	A. Kantyluk na koszta agitacyi	25.
		2 listy polecone	. 80
	187	Herman jazda Maryanka	11.
	188	Biały na koszta agitacyi	10.
26/6	192	2000 kopert	6. 40
		Depesza Słowo Polskie	1. 58
	189	W. Powroźnicki koszta podróży	4. 90
		Rada Narodowa , Malicki polecone	. 80
	190	Kirchner koszta podróży	10. 20
27/6	191	J. Nawrocki na koszta agitacyi	20.
	193	Wójcik za fiakry	224.
	194	Żerebecki koszta podróży	1.
		2000 kopert	7. 20
		38 marek x 10	3. 80
28/6		Depesza Rada Narodowa	3. 26
	195	Łabanowicz na koszta agitacyi	15.
		do przeniesienia	11086. 48

		Z przeniesienia		11086. 48
28/6		Marki		18. 90
		1500 marek x 3		45.
		48 ODEZW x 10, 3 listy		5. 20
		4 przekazy przesyłkowe		. 48
29/6	196	J. Sapka na koszta agitacyi		20.
	201	S. Bilski	dto	10.
	202	K. Chochła	dyo	15.
	203	Sąsiadek	dto	30.
		stempel na kwit		5.
	197	Depesze Dr. Pawlikowski, Słowo Polskie		3. 78
		List polec Swiątnik		. 45
		4 pakiety		1. 20
30/6	204	W. Zabawa Jana na koszta agitacyi		15.
	198	Ks. Skulicz	dto	15. 13
888	205	W Smoliński	dto	10.
	206	gratyfikacya		10.
	207	F. Tłuszcz na koszta agitacyi		15.
	208	W. Szyndrowski	dto	20.
	209	W. Ceremuga	dto	25.
	199	Ks. Szpila	dto	50.
	199	W. Partyka	dto	30.
	199	Malawski	dto	30.
	200	Fr. Kijanowski	dto	50.
	200	Ks. Konarski	dto	200.
	200	Ks. W. ~~Konarski~~Zakrzewski		20. 13
	200	Merkel	dto	50. 23
	210	J. Łaban	dto	10.
		List polecony Rada Narodowa		. 45
		160 x 10 marek		16.
	211	Komarnicki na koszta agitacyi		89. 50
	212	Janicki	pomoc kancelaryjna	11.
	212	Jaremski	dto	15.
	212	Jaremski młodszy	dto	15.
	212	Pużak	dto	15.
	212	Bukowy	dto	20.
	213	P. Medyński zwrot kosztów podróży		3. 48
		Z przeniesienia		11977. 41

		Z przeniesienia	11977. 41
30/6	214	Kamiński na koszta agitacyi	150.
	215	Wierzbicki za druki	70.
	216	Kamiński na koszta agitacyi	64.
	216	Kamiński dto	100.
1/7	217	Dziedzic dto	40.
	217	dto dto	15.
	218	Paryłowski dto	20.
	219	P.Srokowski zwrot kosztów podróży	23. 20
	220	Fiakr	2. 20
	221	Zwrot kosztów podróży	34.
	222	Depesze o zatwierdzeniu Zamorskiego	22. 50
	223	5 depesz	13. 98
	224	Rozmowy telefoniczne	76.
	225	Depesze	7. 26
	226	Zwrot kosztów podróży	22. 40
	227	dto dto do Załoziec	16.
	228	Konarski W Pokrppiwnie	100.
	229	Ks. Wikary w Zborowie	100.
	230	Akademikom w Jeziernej	40.
	231	Włościanie z Poczapiniec	100.
	232	Depesza do Rady Narodowej	6. 80
	233	Włościanie z Romanówki	40.
	234	Zwrot kosztów podróży	10. 25
	235	Piwoński na cele agitacyjne	40.
	236	Marki	10.
	237	8 depesz	21. 70
	238	2 depesze	5. 50
	239	Zwrot za fiakra	1. 60
	240	Marki	10.
	241	Zwrot danych na pogorzelców	50.
	242	Papier gumowany	3. 60
	243	Zwrot za podwody	8.
	244	Zwrot kosztów za doręczenie listów	19. 50
	245	Napiwki dawane furmanom, rogatki	24. 56
	246	Podróż do Lwowa i depesza	16. 80
	247	10. depesz	19. 94
		do przeniesienia	13282. 20

		Z przeniesienia		13282. 20
1/7	248	Akademik na agitacyę		10.
	249	Scharfspitz na agitacyę		100.
	250	Depesze		51. 02
		Koszta podróży do Zbaraża		2. 96
		list		. 20
	251	M. Dudek na koszta agitacyi		10.
	252	Ks. Fijałkowski	dto	15. 13
		Korczowski	dto	20. 13
	253	Z. Kirchner	dto	20.
	254	Feller	dto	30.
	255	Piechurski	dto	15.
	256	Dobrzański	dto	20.
	257	L. Nawarecki	dto	15.
	258	Łabędzki	dto	100.
	259	W. Sapka	dto	20.
	260	J. Klimpel za pomoc kancelar.		60.
	260	A. Kordecki		120.
	261	Piechurski		60.
	262	F. Thienel		40.
	263	Łomnicki		40.
	264	Obszarski	dto	20.
	265	Piechurski	dto	10.
	266	L. Zator	dto	10.
	267	Piechurski	dto	16.
	268	Łomnicki	dto	28.
2/7	269	Thienel, Dobrzański	dto	10.
4/7		papier		2. 60
	270	Piechurski koszta podwody		7. 50
		Słowo Polskie polecony		. 35
	279	Mazurkiewicz na koszta agitacyi		40.
	278	Michalik	dto	20.
	277	W. Zator	dto	20
	276	Piwoński	dto	30
	274	J. Dąbrowski	dto	10.
	275	W. Wojciechowski	dto	10.
	273	Herman	dto	35. 32
		do przeniesienia		14301. 41

		Z przeniesienia	14301. 41
4/7		Słowo Polskie depesza	1. 40
	280	Wierzbicki za afisze	6.
	281	Rozlepienie tychże	3. 60
	272	J. Studenny na koszta agitacyi	10.
	271	P. Wójcik za fiakry	124.
5/7		Mokrzycki polecony	. 45
		pakiet	. 72
		listy	. 26
6/7		Aleksandrowicz polecony expres	. 65
		Marki	48. 60
		Zarząd główny list, porto	. 16
	283	Zabojki na koszta agitacyi	15.
	282	M. Bohacz dto	7. 50
		Antoni Tyc dto	34. 66
	284	J. Schmidt dto	20.
		opłata przekazu poczt.	. 20
		List Ks. Niemiec	. 10
7/7	285	W. Kornot na koszta agitacyj.	5.
	288	Depesze	16. 58
	286	Napiwki posłancom	8. 50
	289	4 depesze	3. 80
	290	200. blankietów telegraficz.	4.
	291	listy expres	1. 95
10/7	287	J. Kołtowski zwrot kosztów agitacyi	10.
	293	Opłata pocztowa za tapety	. 20
	292	Depesza Rada Narodowa	1. 44
	301	Kamiński podróż do Złoczowa	5. 90
	302	Kamiński na koszta agitacyi	50.
	303	Pieczątki od Kulandy, poduszki, farba	90.
	304	Napiwek furmanom	6.-
		Razem	14778. 08

Rachunek zamknięty 12 lipca 1911

Rachunki pocztowe przejrzałem, porównałem z dołączonymi kwitami i znalazłem je zgodne.
L. Olchrez
skarbnik T.S.L.

Stanisław Grabowski

Antoni Biliński

Albert Korbecki
prowadz. rach. wyb.